

A Tiszáninneni Református
Egyházkerület Lapja

Sárospataki Református Lapok

LIX. évf. 4. szám
2006. december

*„Mert az Emberfia azért jött, hogy
megkeresse és megtartsa az elveszettet.”*

(Lk 19,10)

Csomag

Ha az ember valaha csomagot kapott, annak általában örült. Tavolban tanuló diák, kiskatona – míg volt ilyen – bizony izgalommal bontotta ki az otthoniak által küldött pakkot. Emlékszem, milyen büszke volt egykor osztálytársam a nálunk nehezen beszerezhető farmernadrágjára, amit amerikai rokonától kapott csomagban. Nem is értem, hogy azt a helyzetet illetve intézkedést, amikor az ország vezetői el... (nos, ez azért mégsem az a fórum, ahol a főilletékes által alkalmazott szak kifejezést használhatjuk) ...rontják a dolgokat és annak árát velünk fiztetik meg, miért nevezik csomagnak. Történelmi tanulmányaimban nem emlékszem arra, hogy például a különféle jobbagyszolgáltatásokat (tized, kilenced, füstadó, fejadó, hadiadó, robot stb.) valaha is csomag névvel illették volna. Persze megértem a jelenkor urait, hogy venné az ki magát, ha a feudalizmus hasonló tételeit messze meghaladó népnyzó intézkedéseiket a nevükön neveznék. Sokkal egyszerűbb azt mondani, hogy ilyen vagy olyan csomag, amiről ráadásul hamar kiderül, hogy elfuserált, ezért megalkotói egy újabb csomaggal próbálják javítani. Nyilvánvaló, hogy a történelmi korok meghatározása során a jövő historikusai napjainkat csomagkornak fogják nevezni, valahogy így: koracsoomagkor, csomagkor és későcsomagkor. Ezek után, persze, képzeljük el gyermekeink és unokáink arcát, amint azt hallják, hogy karácsonyra majd csomagot kapsz... Tudom én, hogy a válságot valahogyan kezelni kell, ha már a többség így akarta. De azt is tudom, hogy a keresztyén üzenet szerint a válságra a váltság a megoldás. Ez lényegében azt jelenti, hogy az Isten nélkül élő ember örökös váltságban van, amiből Jézus Krisztus megváltó tette képes egyedül kivezetni.

Most, ezen a Karácsonyon, a mi szegény, nyomorult nemzetünk számára ne csomagot kérjünk, hanem könyörülő irgalmat. Talán még nem késő...

A címlapon a sárospataki iskolakert látható.

Készítette: Levifotó

© Tiszáninneni Református Egyházkerület.

Bárminemű másolás és sokszorosítás a kiadó előzetes engedélyéhez kötött.

Előfizetők! Figyelem!

Először is elnézést kérünk azoktól, akikhez eddig „technikai hibák” folytán nem jutottak el megfelelően a megrendelt példányok. Ennek kiküszöbölése érdekében megújítjuk az előfizetői listát, illetve megváltoztatjuk a megrendelés rendjét. 2007-től csak éves megrendelésre van mód, melynek díja 1000Ft + postaköltség. Amennyiben meg kívánja rendelni Lapunkat, írjon egy levelet („SRL” 3525 Miskolc, Kossuth u. 17.), vagy küldjön egy E-mailt (srlszerk@freemail.hu); adja meg nevét és címét, amelyre megküldjük a befizetéshez szükséges csekket. Kérjük, ezen olvashatóan tüntesse föl nevét és címét! A sok kérés után köszönjük megrendelését, megértését.

Tartalom

Gyönyörködöm a Te beszédedben
Abaúji Egyházmege 3

Országváltás Abaúji keleti végében 4

Konfirmandustalálkozó Szuhogyon 4

Énekkari jubileum 5

Ünnep a selyebi gyülekezetben 6

Borsod-Gömöri Egyházmege 8

Lelkészeiktatás az ózd-sajóvárkonyi gyülekezetben 9

50 éve konfirmáltak Sajókazán 9

Új orgona a dédesi templomban 10

Zászló és palást 11

Tiszakeszi „öreg” ifisek találkozója 12

Jézus mondja: „Aki szomjazik, jöjjön énhozzám és igyek!” 13

Csodát láttak református templomaink 13

Hálaadó istentisztelet Bánrévén 14

Egervölgyi Egyházmege 15

50 év után lelkeszeiktatás Bükkzsércen 16

Egerben ülésezett a Theológiai Szemle szerkesztőbizottsága 16

Protestáns Napok Egerben 17

Egervölgyi Kórusok Találkozója Mezőkeresztesen 17

Zempléni Egyházmege 18

Hálaadó istentisztelet Legyesbényén 19

Zempléni konfirmandusok hélvégéje 19

Hírcsok a Sárospataki gyülekezet életéből 21

Intézményeink 22

Képek a pataki gimnázium életéből 22

Beszámoló a Lévay József Református Gimnázium életéből 24

Nagy Barna emlékkonferencia a Sárospataki Teológián 30

Kerületi események 28

Emlékezés, hálaadás és erőgyűjtés Tiszáninnenen 31

„Református fiatalnak lenni ma: ajándék, feladat és kihívás...” 35

Az igazat mondd, ne csak a valódit - Gondolatok a demokráciáról 36

Fórum - Profán apokaliptis 39

Portré - Gondolatok egy megszépült osztályteremről 40

Misszió - Domborműavatás a Megyei Kórház ökumenikus kápolnájában 42

Cserkészvarázs 43

Kérdőjelek - Olykor kettő is akad 44

Gyerekeknek - Mese 45

Kitekintő - Magyar reformátusok Kanadában 46

Születésnapokról 48

Egy 80 éves születésnap margójára 49

Ajánló 50

Sárospataki Református Lapok

Felelős kiadó: A Tiszáninneni Református Egyházkerület Elnöksége

Szerkesztőbizottság elnöke: dr. Dienes Dénes

Szerkesztőbizottság: Barnóczki Anita, Füsti-Molnár Szilveszter, Rácsok András, Rácsok Gabriella

Egyházmegei sajtóreferensek: Gombos Péter, dr. Kádár Zsolt, dr. Sándor Endre, Gazda István

Teljes nyomdai előkészítés: Füsti-Molnár Szilveszter, Rácsok András

A szerkesztőség címe: 3950 Sárospatak, Rákóczi u. 1., srlszerk@freemail.hu

Nyomda: Szász & Társai Nyomda, 3526 Miskolc Szentpéteri kapu 5.

Példányonkénti önköltségi ár: 500 Ft; **Eladási ár: 250 Ft**

„Új világosság jelenék, ó tévelygés csendesedék; Isten igéje jelenék, újonnan nekünk adaték.”

(301. dicséret 1. verse)

GYÖNYÖRKÖDŐM A TE BESZÉDEDBEN

Az első adventi koszorúinkat fenyőágakból kezdtük el készíteni, ezt tettük az úrasztalára és a parókia nappali szobájának asztalára is. A vasárnapi szolgálatok után a család belső csendjét megélve gyűjtjük meg az adventi gyertyákat egy igevers, egy éneklés és egy csendes imádság mellett. Ez így történik évről évre, mindnyájan várjuk ezeket a csendes perceket, készülünk karácsony ünnepére. Fontos az adventi koszorú gyülekezeti és családi körünkben.

Júliusban lelkipásztor testvérekkel Erdélyi körutazásunkon eljutottunk Korondra is. Csodálkozva, kételkedve néztem a kerámiák között az egyik új terméket: a korondi kerámia adventi koszorút. A fazekas munka jó minőségű, a színek és minták hitelesek, a kompozíció egységes benyomást kelt, de nem találtam élőnek az adventi koszorút, amelyen gyertyát lehetne gyújtani. A júliusi időben gondolkodva erről úgy tértem napirendre a dolog felett, hogy betudtam az egészet a székely ember leleményességének, ügyességének vagy ügyeskedésének, életképességének. Ha már szokássá lett a fenyő adventi koszorú, akkor el lehet készíteni cserépből is, s meg lehet honosítani.

Augusztusban családommal és gyülekezetünk énekkarával jártam újra Erdélyben. Marosvásárhely-cserealjai vendéglátóink a bőséges és szívélyes erdélyi vendéglátás ajándékán túl megajándékoztak egy szépen becsomagolt korondi kerámia adventi koszorúval. Az ajándék azonnali kibontása különleges kettős érzéssel hatott rám: amivel nemrégiben nem tudtam megbarátkozni, amivel szemben fenntartásaim lettek, most ajándékba kapva kell átvennem és elfogadnom. Tudom, hogy az elmúlt másfél évtized alatt mindig jó szívvel és jó lélekkel adtak a találkozásokra emlékeztető ajándékokat. Az ebéd közbeni és utáni beszélgetésben derült ki az üzenet: ha már 2004 decemberében olyan szomorúra sikerült az advent, akkor most maradandó anyagból készített adventi koszorúinkon lélekben és gondolatban együtt gyűjtjük meg az új adventi gyertyákat, és együtt induljunk egymás és Krisztus felé.

Mit mondjak? Az augusztusi vasárnapi melegben megborzongatott a hideg. És most no-

vember utolsó napjaiban adventre és karácsonyra készülve, hátunk mögött az elmúlt hónapok, hetek diabolikus jelenségeivel milyen adventi koszorút készítsünk? Az adventi vasárnapok gyertyaszálait, Igéit és énekeit hogyan fogadjuk, hogyan éljük meg? Maradt-e, marad-e reménységünk a méltóságban élhető jövőhöz, akár személy szerint, akár közösségeinkben vagy a nemzet egészében?

Lehetetlen nem észrevennünk az ünnephez közeledve az álságos, őszinteséget nélkülöző „békülékenyebb” hangnemet megütő beszédek manipuláló, hangulatjavító jellemzői mögött lévő ürességet és hiteltelenséget. A mammonimádat ma iskolákat, egyetemeket, kórházakat kíván és fog kiüríteni, ha szándékát meg tudja valósítani, és ezzel együtt üresednek a szívek, terhelődnek a lelkek, és roskadoznak a még talpon lévő emberek.

Péter pünkösdi prédikációjának hatására ezt kérdezték: Mit cselekedjünk atyámfiai férfiak? Péter pedig válaszolt: „Térjete meg, és keresztelkedjete meg valamennyien Jézus Krisztus nevében, bűneitek bocsánatára, és megkapjátok a Szentlélek ajándékát. Mert tiétek ez az ígéret és gyermekeiteké, sőt mindazoké is, akik távol vannak, akiket csak elhív magának az Úr, a mi Istenünk.” (ApCsel 2, 38-39) Péter egyértelmű cselekvéssorról ír, amelynek gyümölcse az új élet Krisztusban.

Meg vagyok győződve arról, hogy az evangélium igazságaihoz és életet formáló üzeneteihez felemelkedett lelkünket Isten meg tudja erősíteni arra, hogy új adventi koszorút készítve – bármilyen nehézségekkel is próbál az Úr – új gyertyaszálakat gyűjtsünk, újra halljuk Igéje szavát, újra csendüljön az ének. Hiszen, ha az angyalok énekelnek, és magasztalják az Urat a mennyben, a földi alacsony helyeken hallgathat-e az ének, és lehet-e olyan reménytelen valaki, hogy ne készítse el adventi koszorúját, és ne gyűjtson rajta új világosságot?

Azt gondolom, hogy a kerámia korondi koszorút itthoni fenyőágakkal is körül fogjuk venni, hadd gyógyítsák egymást, hogy együtt többen legyünk körülötte az Isten szeretetében.

Gazda István esperes
Mezőcsát

Őrségváltás Abaúj keleti végén

Az abaúji egyházmegye keleti bástyájáról széttekintve boldogság önti el a szívem. Hajdanában Regéc, Boldogkőváralja, Fűzér és még Telkibánya is a megütközésnek szikláí voltak. A 13. századtól bátor katonák álltak itt strázsát, dacolva az ellenséggel, s a halállal. Igaz, ma már csak a tekintetünk ütközik a magas sziklákra épített erődítményekbe, vagy azok maradványába. Viszont üzenetük több mint megcsontosodott relikviáké, amit a történelem szele leng át. Üzenik a mának, hogy megmaradásra

szülte őket a kor. A megmaradáshoz annyi évszázadon át nem csak a sziklából merítették az erőt, hanem az emberek hitéből. Kitartani bármilyen vész is tűnik fel a távolban. Legyen az külföldi vagy belviszály, népességfogyás vagy elöregedés, munkanélküliség vagy elvándorlás. A végek boldogsága a bátor szívből és kitartó, állhatatos hitből nőhet ki.

Ezzel a boldogsággal találkozhattak Telkibánya egykori vártemplomában és környékén 2006. október 15-én délután azok, akik megtisztelték a gyülekezetet azzal, hogy részt vettek a lelkészbeiktatás ünnepi alkalmán. Ugyan az ősi bányavárosnak régi dicsősége csak emlékében él. Az egykori erődítmény köveivel a lakóházak alapját és falát táplálták, a hívogató tárnák elcsendesedtek, kihűltek, s a bányai porcelánok egy letűnt kor ebédjeihez szolgáltak kellekül. A hit bástyája azonban ma is áll, mi sem bizonyít ezt jobban, mint az, hogy a 24. helyben lakó lelképásztornő 2004 őszén kezdte meg szolgálatait Telkibányán, mint helyettes lelkész. A két éve elindult munkát pecsételte meg a gyülekezet a beiktatás ünnepi mozzanatával.

Nagy reménységgel a szívekben készült a gyülekezet és az egész település az ünnepségre és a vendégek fogadására. A várakozás és a reménység, ami jellemezte és jellemzi ezt a közösséget, annak szól, hogy szeretné biztos kézben tudni a hívők seregét. A rendszerváltás óta a református közösségnek változások sorával kellett szembenéznie. A 1000 fő befogadására alkalmas templom padsorai egyre több helyen mutattak hiányjelet. Azelőtt csak a karzaton 150 levente feszengett. Az elmúlt másfél évtizedben

négy új lelképásztornő kellett a gyülekezetnek megismerkednie. Ilyen mérvű változáshoz korábban másfél évszázad szükségeltetett.

Az ünnepségen a helybeliek arca felragyogott, hogy kicsiny településük, a református közösség a figyelem középpontjába kerül. A harmincfős palástos sereg, amely a parókiáról a templomba vonult, mély tiszteletet ébresztett az alkalomra összegyűlteken.

Az istentisztelet a 84. zsoltárral kezdődött. A beiktatást Baksy Mária esperes asszony végezte, a Fil 1:27 alapján: „A Krisztus evangéliumához méltóan viselkedjétek, hogy akár odamegyek és látalak titeket, akár távol vagyok, azt halljam rólatok, hogy megálltok egy Lélekben, egy szívvel, együtt küzdve az evangélium hitéért.” Az esperes asszony a prédikációban az őrállók felelősségét hangsúlyozta. Az Isten által elhívott vezetőknek szükséges a fokozott önvizsgálat, amit ki kell terjeszteniük a pásztortól nyájra. Mindezek mellett elengedhetetlen az egy Lélektől való megérintettség, ami biztosítja a hívők közös cél érdekében történő összefogását.

Ezek után Szalay Ibolya immár beiktatott lelképásztornő tett bizonyosságot Krisztusba vetett hitéről. Igehirdetése alapigéjéül Ézsaiás próféta könyve 48. fejezetének 17. versét választotta. „Ezt mondja az Úr, a te megváltód, Izráel Szentje: Én az Úr vagyok a te Istened, arra tanítalak, ami a javadra válik, azon az úton vezetlek, amin járnod kell.” Személyes, belsőleges valomásként szólt a prédikáció. A nyolc évvel ezelőtt kapott ige bizonyította, hogy Isten hűséges és valóban megcselekszi választottaival ígéreteit. A lelkekért vívott harcban Isten tanító és vezető szándéka érvényesül, amikor is az Ő szavára

elválik egymástól az arany és a salak. Mert van olyan bölcsesség, amit az ész, az értelem tud, de bizony lehet nagyon más az, amit a szív súg.

A istentisztelet folytatása képen nyilvános presbiteri gyűlést hirdetett meg Baksy Mária esperes asszony. Ennek keretében hangzottak el a köszöntések, melyek az emlékek tárházát nyitották meg, s a lélek húrjait pengették. Az ott lévők bepillantást nyerhettek Szalay Ibolya lelkipásztor

életének fontosabb állomásai-
ba, az ő hitét plántálók és ápolók lelkiségébe. S a gyülekezet meggyőződhetett, hogy mennyi ember jó emlékezetében él Telkibánya, s mily sok szálal kötődik az eklézsia az egyházmegyéhez, az egyházkerülethez, s a világban élő keresztyén testvérekhez. Így adták át köszöntésüket a Tiszáninneri Egyházkerület nevében: Csomós József püspök úr és Ábrám Tibor a kerület főgondnoka. Az Abaúji Egyházmegye nevében Szabó László, az egyházmegye gondnoka szólt. Ezt követően dr. Ódor Ferenc országgyűlési képviselő, Mester Lászlóné a település polgármestere és dr. Nagy Antal Mihály a Sárospataki Református Teológiai Akadémia professzora bátorították a szolgálatban a frissen beiktatott lelkipásztort.

Külön öröm és megtiszteltetés volt a gyülekezet számára, hogy az észak-ír-

országi testvérgyülekezet kilencfős küldöttséggel érkezett az ünnepségre. A bangori presbiteriánus közösség köszöntését Willis Corder vezető lelkipásztor adta át. Majd Molnár Sándor a gyülekezet előző lelkipásztora kérte Isten áldását Szalay Ibolya gyülekezetben történő forogódására.

Megható pillanata volt az együttlétnek, amikor a dédes- és bántapolcsányi, mint kibocsátó gyülekezet nevében Szűcs

Endre egyházkerületi főjegyző emelkedett szólásra. Szavainak külön hangsúlyt adott az a 30 fős gyülekezeti csoport, aki részt kívánt venni szeretett „gyermekük” életének ezen fordulópontján. A köszöntő szavak gyónási mélységén túl előkerült a szószerk takarásából egy hársfacemete, ami a dédesi templomkertben virágzó fa ükunokája.

Az abaúji lelkészek nevében Tóth Viktória abaújtúri lelkipásztor, a barátok, teológustársak nevében Mező Arnold Szinpetriben szolgáló lelkipásztor kért szót. Végül a gyülekezet gondnoka és a presbiterium fejezte ki örömét, megbecsülését és ragaszkodását a lelkésznek iránt. Az alkalmat színesítette a gyülekezet és a Timóteus csoport énekes szolgálata, valamint a gyermekek verses köszöntője. A köszöntők sorának elvarrásaképpen Szalay Ibolya lelkipásztor válaszolt az elhangzottakra. Az ünnepi istentisztelet után a résztvevők meghívást kaptak a templommal szemben lévő gyermektáborba, ahol terített asztal várta őket.

A nap már lehanyatlott, amikor az utolsó autó is kigördült a tábor udvaráról. A fényt viszont, ami ezen az őszi délután az ige hallgatásából, az emelkedett légkörből átragadt a gyülekezetre mindenki magával vihette, és szívében megőrizheti. A telkibányai protocollumban egy újabb fejezet nyílik. Reményeink szerint hosszú fejezet lesz, amelyről a Mindenható Isten gondoskodik. Így várjuk reménykedve az újabb és újabb tavaszokat, míg a hársfacemete egyre nagyobb és nagyobb árnyat adó kört hasít le a parókia dimbes-dombos udvarából. Hiszen tudjuk, a növekedést Isten adja.

Szalay László Pál
lelkipásztor Telkibánya

Konfirmandustalálkozó Szuhogyon

Immáron hagyománnyá válik, hogy az új kenyérért hálát adó úrvacsorás Istentisztelt alkalmán konfirmandustalálkozóra is hívogatnak a harangok. Az elmúlt évben volt az első ilyen találkozó, amelynek hatására a gyülekezet tagjai nagy lelkesedéssel számolták ki és várják, hogy ők melyik évben lesznek majd jubiláló konfirmandusok.

Augusztus 27-én vasárnap délután községünkben a templom felé igyekezett sok lélek. A jubiláló konfirmandusok és a gyülekezet tagjai jöttek, hogy együtt adjunk hálát Istennek az elmúlt évek áldá-

saiért, megtartó szeretetért; együtt járuljunk a megterített asztalhoz. 20, 30, 35, 40, 45, 50, 55, 60, és annál régebben konfirmáltak érkeztek. Az ünnepi istentiszteleten vendégünk volt Baksy Mária, az Abaúji Egyházmegye esperese.

Az ünneplő gyülekezettel megtelt templomban a kezdő zsoltárenekét követően nagytiszteletű Baksy Mária esperes asszony hirdette Isten ígétét a János ev. 6:41-51 alapján: Jézus az élet kenyere, aki bennünket is táplál szüntelen itt a földi életben, de ezzel együtt az örök életre is. Az ígehirdetésre a gyülekezet énekharának Istent dicsőítő éneke válaszolt.

A helybeli lelkipásztor a Heidelbergi Káté 1. kérdés felelete alapján emlékezett vissza a konfirmációra, megemlékezett az immáron elhunytakról, betegekről. A jubiláló konfirmandusok egykori fogadalmukat, hogy „Krisztus szövetségében meg akarnak maradni, és követni kívánják őt, és vallást tesznek róla” és ígétüket, hogy „Jézus Krisztus követői és református anyaszentegyházunknak egész életükben hűséges, úrvacsorával rendszeresen élő, szolgáló, és áldozatra kész tagjai lesznek”, közös hitvallástétellel együtt megerősítették. Ezt követően közös énekléssel emlékeztek az egykori konfirmációra:

„Szent hitünkről vallást tettünk, Te hallotad, jó Atyánk! Engedd mindig azt követnünk, amit itt most fogadánk...”

Úrvacsora vételére először a 37 jubiláló testvérünk állt ki együtt. A közös úrvacsorát követően ez alkalomból Kálvin csillagot, emléklapot mindenki egy-egy személyre szóló áldó Igével, és ajándékkönyvet kaptak az esperestől, a lel-

készítől és a gyülekezet gondnokától, amikor egyenként idősebbektől a fiatalabbakig jöttek, közöttük az egykor itt szolgáló Varga Károly lelkész-tanító fia is.

Köszöntést mondott az egyházmegye nevében Baksy Mária esperes, és a Példabeszédek 4,23. alapján bátorította a jubilálókat. Köszöntöttek még Varga Tibor mint Varga Károly unokája, Veresné

Fóris Rozália a találkozósok nevében. A köszöntőket követően úrvacsorázott az egész gyülekezet, és az istentiszteletről lelkiekben meggazdagodva léphettünk ki templomunk ajtaján.

A templomi élet kenyerével való áldásos lelki táplálást követően az óvoda ebédlőjébe vonultunk át szeretetvendégségre, ahol gazdagon és igényesen megterített asztalok vártak bennünket. Az óvoda szakácsnői készítettek el mindenki számára a finom ételeket nagy odaadással, és szíves örömmel, hiszen rájuk minden alkalommal számítani lehet, hogy készségesen így szolgálnak Istennek. A gyülekezet asszonytestvérei pedig finom süteményekkel járultak hozzá a vendéglátáshoz. A kora esti órákban az ünnepség bezárasakor együtt adhattunk hálát Istennek testben és lélekben gyarapodva az Ő gazdag áldásaiért, e szép ünnepségért, melynek folytatását a következő évben is várjuk.

Szabó Péter lelkipásztor
Szuhogy

Énekkari jubileum

Göncön 1996-ban alakult meg a vegyes kar. Nem előzmények nélküli a létrejötte, mert több évszázados hagyománya van már itt a „harmóniás éneklésnek”. Az egyre fogyó férfikar mellett alakult a vegyes kar, és néhány éve már egyedül ez működik a gyülekezetben. A mögöttük levő tíz évben énekeltek kárpátaljai, felvidéki és partiumi gyülekezetekben, az egyházmegye közösségeiben, kórustalálkozókon és otthon, egyházi és világi rendezvényeken és istentiszteleteken. Műsorukon főleg egyházi művek, ének feldolgozások szerepelnek, első minden magyar szerzők darabjai.

Október 14-én, a gönci templomban ünnepi hangversennyel emlékeztek meg a mögöttük lévő 10 évről. Erre az alkalomra a helyi takarékszövetkezet segítségével egy CD-t jelentettek meg „Hadd zengje Krisztus énekünk” címmel. Az ünnepségen a kórus munkáját és a megjelent lemezt Szűcs Endre, az egyházkerület fő-

jegyzője méltatta. Ajándékol átnyújtotta Csomasz Tóth Kálmán tanulmánykötetét a kórus vezetőjének. A kórus énekét és a CD-ről meghallgatott, Gárdonyi Zolán által írt művet a közönség tapsal köszönte meg. Csomós Józsefné karnagy felidézte az elmúlt 10 év fellépéseit, emlékezetes eseményeit. A felemelőket, amikor az akkori köztársasági elnök, miniszterelnök és miniszterek jelenlétében zenghették Krisztust énekükkel, és a vidámságokat, amikben nem volt hiány. Megható része volt az estének, amikor az összes valaha volt és jelenlegi kórustag együtt énekelt: Soli Deo gloria. A kórustagok virággal köszönték meg a karvezető munkáját. A templomi ünnepség hosszú beszélgetős, emlékezős szeretetvendégségben folytatódott. Az alábbiakban részleteket olvashatnak az ünnepi hangversenyen elhangzott visszaemlékezésből.

(Ezzel kapcsolatban a szerkesztőségnek meg kell jegyeznie, hogy terjedelmi okok miatt csupán egy-két részletet idézünk, reméljük, így is érzékelhető marad a visszaemlékezés hangulata, és

így is betekintést nyerhetünk a kórus munkájába, a munka hangulatába... a szerk.)

Az alakulásról

Január volt. Az ökumenikus istentisztelet után átfagyva menekültünk be a gyülekezeti terem enyhülést adó melegébe. Katolikusok és reformátusok. Elszántak és bizonytalankodók. Kíváncsian néztük egymást. Én őket: ők lesznek a mi kórusunk? Ők engem: Ő lesz a mi vezetőnk? Aztán a Ki melyik szólamba kerülhet? eldöntése következett, és az első próbálkozás, belépés a kánonéneklés világába. Bonyolultnak és megtanulhatatlannak tűnt, de elkezdődött.

Az első nagykarolyi fellépés

Óriási izgalom, rengeteg munka, küzdelem a népdalzsoltárral. Egy idegen ország, hosszú várakozás a határon balkáni körülményekkel. Ismeretlen szállásadók és máig tartó barátságok kezdetei. Egymástól távol élő magyarokat összefogó testvéri szeretet. Hatalmas ünnep, renge-

teg résztvevő, reformátusok, katolikusok, gyönyörű szakállú ortodox pópák. A Károlyi Gáspár-szobor felavatása: vendéglátóink évszázados álma beteljesült. Az IKE kórus könnyed, fiatalos dalolása. Ha mi egyszer így tudnánk énekelni! Hazafelé. A határon elképzelhetetlenül hosszú kocsisor. Holnapig sem jutunk át. Egy élelmes útitársunk ránéz a mellette utazó, ortodox ideál szerint is szép szakállt viselő társára és fantasztikus ötlete támad.

Kézen ragadja, és maga után húzza a kocsisor mellett előre. Egészen a géppisztolyt szorongató román határárig. Ott valami keveréknyelven azt magyarázza, hogy itt áll mellette a püspök, akinek a delegációval együtt sürgős dolga van, azonnal mennie kell. Hosszabb gyözködés után a

katona feletteséhez kíséri őket, továbbra is felemelt fegyverrel. Beszéljen vele! Innen már nincs meghátrálás, folytatni kell a játékot. A felettes ebben a fontos ügyben Szatmárra akar telefonálni, hogy eligazítást kérjen a még nagyobb főnöktől. Emberünk kockáztat, és nagy mellénnyel mondja, hogy hívja csak a fel a felettesét, de mindjárt, mert a püspök és kísérete igazán nem várhat. Kurbilizás, a telefon kicseng, de többszöri próbálkozás után sem veszi fel senki. A nagy kő szinte hallható robajjal esik le a ravasz útitárs szívére. Na jó, most az egyszer menjenek. Szabad utat kap a busz, és soron kívül elhagyja Romániát. Lehet, hogy a határ őrzői azóta is azt nyomozzák, ki lehetett az a mogorva, egy szót nem szóló magyar püspök. Mi tudjuk, Sárosi Bandinak hívják, és legfeljebb a fák között lehetne püspök, mert hogy a foglalkozása erdész.

Méra

Ádventi hangverseny. Visszatérő vendégek vagyunk a településen. Már énekel-

tünk itt egy augusztus 20-i ünnepségen a tornateremben. Akkor nagyon melegünk volt, több okból is. No, ha akkor hűvöset kívántunk, most a templomban megkapjuk. A farkasordító hideg enyhe kifejezés, nem adja vissza, amit éreztünk. A padlóból, a falakból, a padokból süttött a hideg. Mire az éneklésre került a sor, szabályosan vacogtunk. Felálltunk, szemben a gyülekezettel, és akkor csoda történt. A vára-

A gönci kórus jelenlegi és volt tagjai közös éneklése

kozás öröme és melege sugárzott belőlük. Ezt megérezve elfeledtük a hideget. Megszűnt a vacogás. Szépen szólt az Istent dicsérő, Krisztust hirdető ének. Amikor pedig a gyülekezeti teremben felmelegítettük magunkat egy kis forralt borral – amit úgy ittunk, mint sivatagi homok a vizet –, akár vissza is mentünk volna a templomba.

Restaurált orgona avatása Göncön

Az első darab, amit több hangszer kísér. Soha nem próbáltunk még ilyet. Nagyon nehéz. Sokat dolgozunk vele. Először nem is nagyon tetszik. Aztán, ahogy egyre jobban megy, megszeretjük. Eljön a nagy nap. A televíziósok, úgy tűnik százan is vannak. Mindent előre tudni akarnak, percre pontosan. Utasítanak, aztán ők nem tartják be, amit kijelentettek. Óriási izgalom! Közvetítés indul. Igazán szép és felemelő ünnepség volt. Az éneklés is jól sikerült. Sajnos a hangszeres darab végét lekeverték, már nem ment adásba, de így is hallhatta ország-világ, hogy el tudtuk énekelni.

Lemezfelvétel

Hosszú szervezés, egyeztetés előzi meg. Terem, technika, hangmérnök, kórus, kíségitő, illetve besegítő énekesek a négyszólamú darabokhoz, kell hegedűs és orgonista, szponzorok, autóbusz és felénekelhető műsor. Egész nyáron próbálunk, megszakitás nélkül. Végre összeáll a műsor. Minden megvan, irány Miskolc. Kilencre beérünk. Hosszú beéneklés, mikrofonok

beállítása, elhelyezkedés. És elkezdjük. Először könnyedén megy. A sok ismétlés után elgondolkozunk. Ki mondja azt, hogy könnyű dolog énekelni? Délben szünet. Ebéd, lötyögés, mert a technikusunknak dolga van. Aztán újra nekifogunk. 3 óra. Nem tud adni valaki egy új lábat? – mert már alig bírunk állni a sajátunkon. Fél négy. Esetleg kaphatnánk új hangszálakat? Fél ötre felénekelünk

az utolsó darabot is. Csak támolygunk. Egy őszinte férfi véleménye: „Inkább egész nap krumplit ástam volna otthon egyedül, az is könnyebb lett volna!”

Református énekkar a nevünk, de van-nak közöttünk katolikusok is, akiket szeretettel fogadunk és keresztyén indíttatásból, felekezeti elfogultság nélkül tudjuk velük együtt magasztalni Istent. Az Ő dicsőségére és a saját örömeinkre énekelünk, mert szeretünk együtt lenni, és szeretjük a közös szolgálatokat. Szolgálat ez, mert sok munkát, időt és lemondást kíván. De örömforrás is, mert boldogság, amikor valamit megtanulunk, és az eléneklésével másoknak is örömet szerzünk. Amatőr kórus vagyunk, meg sem közelítjük a profik teljesítményét. De szívből, belső indíttatásból énekelünk. Szeretnénk, ha éneklünk közelebb vinné a hallgatókat Istenhez.

Csomós Józsefné
lelkipásztor, Gönc

Ünnep a selyebi gyülekezetben

ACserehát dombsága között a szárazvölgyön található kis település lakosai csodálatosan szikrázó napsütésre ébredtek 2006. október 1-jén, amikor nem csupán a helyi önkormányzati és megyei képviselői választások miatt volt nagy izgalom, hanem a selyebi református gyülekezet hálaadásának sikeréért aggódó, de ugyanakkor örvendező arcú emberekkel lehetett találkozni az utcán.

Ritkán kerül sor ilyen nagy ünnepre egy közösség életében, mint amilyenre készültek itt, Selyeben. Több mint 10 évi munkálkodás után felépült egy új parókia gyülekezeti teremmel, irodával. A parókia mellett megújult a 120 éves templom, magasba szökő, karcsú tornyával, melyet vörösréz lemez fed. Megragadó és felemelő látvány a község közepén az épületegyüttes. Nem lehet úgy elmenni előtte vagy mellette, hogy oda ne vonja a járókelők figyelmét, tekintetét.

Az ünnepi istentiszteletre sok kedves vendéget vártunk – nem hiába –, hiszen a templom mellett megtelt az a 120 férőhelyes sátor is, ahol a résztvevők kivétel nélkül kísérhették figyelemmel az ünnepi istentiszteletet.

Csomós József püspök úr a 126. zsoltár alapján hirdette Isten ígését: „Hatalmas dol-

got tett velünk az Úr, ezért örvendezünk.” Isten jóra fordította ennek a gyülekezetnek a sorsát. Csodálatos és hatalmas tette készítet mindnyájunkat hálaadásra. Övé a dicsőség minden elért eredményért.

Az igehirdetés után Petró Béla megbízott lelkipásztor köszöntötte a meghívott vendégeket, majd visszaemlékezett a felújítás előtti állapotokra: a beázástól károsodott templomfalakra, a teljes felületén rozsdás lemeztetőre.

A több 10 millió forintos beruházásra a gyülekezeti adományok mellett az Agrár- és Vidékfejlesztési Operatív Program, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma és az Egyházkerület hathatós támogatásával kerülhetett sor. A beszámoló végén személyes és közösségi biztatóként szólított meg az Ézsaiás könyvéből vett ige:

„De akik az Úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a sasok, futnak, és nem lankadnak meg, járnak, és nem fáradnak el” (40,31).

A templomi alkalom után szeretetvendégségen vett részt a mintegy 300 fős vendégsereg.

(Petró Béla lelkipásztor beszámolójának rövidített, szerkesztett változata)

BORSÓD-GÖMÖRI
EGYHÁZMEGYE

„...Én azonban és az én házam az úrnak szolgálunk...”

Lelkészeiktatás az ózd-sajóvárkonyi református gyülekezetben

» **A**

z Úrnak irgalmát örök-ké éneklek...” – ezt a zsoltárt énekeltük azon az ünnepi istentiszteleten, mely október 8-án volt az Ózd-Sajóvárkonyi Gyülekezet kis templomában. Ezen a vasárnapon iktatta be Gazda István esperes úr Bundzik Attila lelkipásztort az Ózd-Sajóvárkonyi Gyülekezetbe. A kis gyülekezet kinötte ezen az ünnepen kis templomát, hiszen sokan meghívást kaptak erre az alkalomra, és hála legyen érte az Úrnak, sokan el is jöttek. Ily módon is megtapasztalhattuk az Úrnak irgalmát.

Nagy esemény volt ez mind a gyülekezet, mind a lelkipásztor életében, hiszen a várkonyi gyülekezet, a hangonyi és centeri szórványokkal együtt is egy kis gyülekezetnek mondható. Az alig több mint 100 lelket számláló közösség naponta megtapasztalja az Úr Isten irgalmát, hiszen önállóan tud eltartani egy lelkészt. Kimondhatatlan öröm volt számukra ez a nap, amikor ünnepélyesen is beiktatást nyert tiszteletes úr.

A lelkipásztor életében is olyan volt ez az óra, amire – azt hiszem – élete végéig emlékezni fog. Közel négy esztendeje szolgál ebben a gyülekezetben,

megválasztása azt üzenete, hogy a gyülekezet tagjai megelégedéssel vannak személye és szolgálata iránt.

Az első beiktatás volt ez az életében, aminek áhítata, öröme és izgalma még sokáig betölti a szívét.

Gazda István esperes úr Jeremiás próféta könyvéből olvasta az Igét. Az elhívás történetét. Kiemelte, hogy miként Jeremiás életében szükség

volt a megerősítésre, úgy van arra szüksége ma is minden lelkipásztornak. Áldást kívánt a fiatal lelkipásztor szolgálatára, családjára és a gyülekezet közösségére.

Az ünnepélyes beiktatás után az Apáczai Csere János Általános Iskola igazgatója, Gál Zoltán saját versével köszöntötte a lelkipásztort. Majd tiszteletes úr szolgálatára került sor, aki biznyságtételének alapigéjét Józsué könyvéből olvasta a 24. rész 15. verséből: „Én azonban és az én házam az Úrnak szolgálunk...” Azt hiszem, sokan meghatódva hallgattuk őt, hiszen szolgálatában felidézte azokat az eseményeket és személyeket, akik őt segítették eddigi életútján. Hálas szívvel emlékezett gyermek- és ifjúkorára, a miskolci, sárospataki és megyeszói hitbéli élményekre. Megköszönte az Úr Isten irgalmát.

„Úgy érzem, hogy amikor a jó Isten teremtő szeretete által e világra jöttem, akkor az én életem mellett is ott volt két magasba emelt, imádságra kulcsolt kéz. Az édes-

anyám és édesapám keze.” – így vallott a kezdetekről, és aztán arról, hogy imádkozó kezek kísérték és kísérik az ő életét. Így tud és így igyekszik helytállni az élet minden területén: lelkipásztorként, hitvesként, édesapaként. Isten megadta számára, hogy az ő háza népéhez igen sokan tartozzanak. A családon, rokonoikon és barátokon kívül háza népe lett az Ózd-Sajóvárkonyi gyülekezet, a centeri és hangonyi szórványgyülekezetek, óvodák, iskolák, öregotthonok, ahol szolgál, a sajóivánkai református gyülekezet, és a sajókazai gyülekezet is, hiszen családjával ott él. Az ő háza népéhez tartoznak még sokan, mindazok, akik eljöttek erre az ünnepi istentiszteletre, és azok is, akik nem lehettek jelen, de szeretettel gondolnak rá a mindennapokban.

Tiszteletes úr szolgálata után a köszöntések sora következett. Az Egyházmegye nevében dr. Molnár Pál egyházmegyei gondnok úr köszöntötte a gyülekezetet és a beiktatott lelkipásztort. Majd a területi képviselők köszöntő szavai után a gyülekezet gondnoka, Kasza Bálint átadta a gyülekezet ajándékát az immáron beiktatott lelkipásztoroknak. A gyülekezet ifjai versekkel köszöntötték tiszteletes bácsijukat. A család nevében tiszteletes úr húga, Bundzik Tímea énekben fejezte ki áldáskívánását. Jó magam pedig, mint szolgatárs és feleség az 5Mózes 26,11-ben olvasható igével kértem áldást életére: „És

örömet találj mindabban a jóban, amelyet ad néked az Úr, a te Istened.”

Ezután a meghívott lelkipásztorok köszöntötték tiszteletes urat. S bár mindig azt kéri tőlünk, hogy egy-egy igeverssel köszöntsünk csupán, ez itt sem sikerült senkinek. De azt mondhatjuk, hogy hála Istennek, mert olyan jó volt hallgatni a lelkipásztorok szívből jövő köszöntő szavait és az ő áldáskívánásukat, hogy azokból hosszú időre feltölthetett az ember.

Az Úrnak irgalmát tapasztaltuk meg ezen a szép ünnepen újra, és azt kívánjuk tiszteletes úrnak és az ő háza népének, hogy hittel és hűséggel szolgáljon azok között, ahová az Úr őt küldte, és még sokáig énekelhessék együtt ezt a szép zsolnárt.

Azt hiszem, hogy akik ezen a vasárnap délután velünk voltak, szép gondolatokat, felemelő pillanatokot, drága igei üzeneteket zárhattak a szívükbe. Istentisztelet

után a közeli általános iskolába hívta gondnok úr a vendégeket, ahol nagy szeretettel és finom falatokkal vártak mindenkit. Bátran mondhatom, hogy ez a kis gyülekezet nagy hitről és lelki erőről tett bizonyosságot. Adja az Úr számukra, hogy a jövőben is minden találkozás, minden istentisztelet ünnep legyen.

Bundzik Attiláné
lelkipásztor

50 éve konfirmáltak találkozója Sajókazán

„A rád bízott drága kincset őrizd meg a bennünk lakozó Szent Lélek által.” (2Tim 1,14)

Ez az ige és ennek üzenete hangzott 2006. november 19-én, vasárnap a sajókazai református templomban, mert immáron második alkalommal hívtuk találkozóra azokat, akik 50 évvel ezelőtt konfirmáltak a sajókazai református gyülekezetben. Nagy izgalommal készültünk az elmúlt esztendőben is, hiszen nem tudtuk, hogy meghívásunknak eleget tesznek-e majd a meghívottak. Ma már hálás szívvel emlékezünk vissza a múlt évi találkozóra, mert sokan itt voltak az egykori konfirmandusok közül. Erre a napra ugyanilyen izgalommal készültünk. És jó azt megtapasztalni, hogy egy jubileumra való meghívás megérinti az emberi szíveket.

1956-ban Ruszky Gyula nagytiszteletű úr volt az, aki felkészítette az akkori ifjakat a konfirmációi vizsgára és fogadalomtételre. Az ő kezéből vehették el a

testvérek az első úrvacsora alkalmával a falat kenyeret és a kelyhet. Azóta több lelkész is szolgált Sajókazán, és Isten kegyelméből már tizenegyedik esztendeje Bundzik Attiláné tiszteletes asszony is beállhatott az itt szolgáló lelkipásztorok sorába.

Bemutatkozása után hangzott el azoknak a neve, akik 1956-ban konfirmáltak. Tizenketten voltak, akik közül sajnos már többen nem élnek. Rájuk is emlékeztünk e napon. Áll Károly, aki nincs már közöttünk, Csaja Erzsébet, Kovács Iván, Kucsora János, Pócs Gyula, Pogány Erzsébet, Sáfrány Sarolta, aki súlyos beteg, Sáfrány Dezső, aki nincs már közöttünk, Seres Imre, Stefán Irén, Stefán Károly és Tamás Piroska, ők mindketten elmentek már a minden élőknél útján. Heten vannak tehát, akiket az Isten megtartott idáig,

és nagy öröm a számunkra, hogy közülük hatan el is tudtak jönni szereteteik kíséretében. Így lett a sajókazai gyülekezet számára és az 50 éve konfirmáltak számára a hálaadás napja e vasárnap. Megköszöntük az Úrnak, hogy gondviselése megőrizte a ma ünnepelt egykori konfirmandusokat és az ő szereteteiket. Azt kértük Istentől, hogy tartsa ébren az ő szívükben is az ige utáni szomjúságot, és még sokszor kereshessék fel Isten házáat akár itt, akár máshol a hálaadás szavával. Majd a gyülekezet egy emléklappal és egy szál virággal köszöntötte a megjelent 50 éve konfirmált testvéreinket: Csaja Erzsébetet, Kovács Ivánt, Kucsora Jánost, Pócs Gyulát, Pogány Erzsébetet, és Seres Imrét.

Végezetül mint a gyülekezet gondnoka a 5Mózes 8,2 versével kívántam áldást vendégeink és gyülekezetünk életére: „És emlékezzél meg az egész útról, amelyen hordozott téged az Úr...”

Áll András
a sajókazai gyülekezet gondnoka

Új orgona a dédesi templomban

Alassan lezáruló 2006. év egyik tárgyiasult egyházzenei eredménye a Tiszáninneni Református Egyházkerületben, az esztendő egyetlen új orgonájának megszületése volt. A dédesi késő barokk református templom 1991 és 2004 között végbement teljes külső/belső, értékközpontú műemléki rekonstrukciója úgy fejeződött be, hogy kimaradt ebből a folyamatból az 1949-ben, évtizedekig tartó vitás ügye „vigaszdíjaként” az akkori Kultuszminisztériumtól kárpótlás kategóriájában kapott – a II. világháború templomokat ért belövései során károsult, bontott orgonák alkatrészeinek felhasználásával épített – igénytelen kivitelű Erdősi orgona.

Mindebből következően a dédesi templom – 1993-ban elindult s a Bán-völgyén ismertté és népszerűvé vált – nyári hangversenysorozatainak kínálatából és ugyanígy a később térségünkben megjelent és templomunkra is igényt tartó, két nyári zenei rendezvénysorozat – a Borsodi Művészeti Fesztivál valamint a Bükk Művészeti Napok – repertoárjából, az orgona-muzsika még kontinuo szintjén is kénytelen kimaradt. Sőt, említett szakmai fogyatékosságai, hiányos technikai adottságai miatt nemcsak e zenei programokba történő bevonása nem volt lehetséges, de a liturgikus célra is, csak bizonyos kompromisszummal tudta használni a gyülekezetet.

A 2005-ös SAPARD program „Falufejlesztés és -felújítás, a vidék tárgyi és szellemi örökségének védelme és megőrzése támogatására” kiírt pályázat elnyerésével a dédesi gyülekezet számára – Isten gondviselő kegyelméből – az a rendkívüli és kiváltságos lehetőség adatott meg, hogy megújult temploma új orgonát kaphatott.

Sepsy Károly orgonaművész, a debreceni Nagytemplom nyugalmazott orgonista-lelkésze által megtervezett diszpozíció alapján a presbitérium a BKM Orgonaüzem Kft. által készített árajánlat mellett döntött, amely egy kétmanuális, kilencgiszteres, mechanikus kis orgona megépítését foglalta magában. A műemléki kör-

nyezetbe kerülő hangszer látványtervének elkészítése Oltai Péter építésznek, a templom-rekonstrukció tervezőjének és irányítójának feladatává vált, aki a festett és virághímés – 18. századi állapotot idéző – környezetbe egy natúr fenyő orgonaszekrényben megjelenő, a fakarzattal fasípjai-ban is rokonságot mutató, egyszerűségében is atmoszférát teremtő hangszert tervezett, amelyet a – Mészáros Károly műszaki igazgató és Békés Balázs cégvezető vezette – BKM Orgonaüzem Kft. szakmai lelkiismeretességgel és magas színvonalú kiviteli minőségben készített el a gyülekezet és az orgonabarátok örömére.

Az orgonaszentesítésre május 21-én vasárnap délután, hálaadó istentisztelet keretében került sor Csomós József püspök úr szolgálatával, az orgona megszületésében segítő szerepet vállalt pályázatírók, tervezők és kivitelezők valamint egyházkerületi és egyházmegyei előjárók, külföldi testvérgyülekezet képviselői, meghívott vendégek és a helyi gyülekezet ünneplő közösségében.

A Sepsy Károly orgonaművész által bemutatott új hangszert, mint a műemléktemplom esztétikai és akusztikai kettős gazdagodásának eszközét, Isten iránti hálaadással vette használatba az örvendező gyülekezet.

Az orgonát az országos szakmai közvéleménnyel megismertető szakmai napot a BKM Orgonaüzem Kft. július 22-re szervezte meg, megszólítva az orgonás közvélemény közismert szereplőit: gyártókat, orgonaművészeket, egyházzeneészeket. A rendezvény lehetőséget adott arra, hogy a jelenlévők, a kivitelezőt képviselő Békés Balázs cégvezető előadásából megismerjék a hangszer tervezésének és építésének nehézségeit s az orgonagyár azokat leküzdő megoldásait, valamint Szabó András orgonaszakos zeneakadémiai hallgató jóvoltából – a hangszer élményszerű megszólaltatása által – maga az új orgona is bemutatkozhatott koncert keretek között is. Az alkalom ráadása abban állt, hogy az érdeklődő jelenlévők önkéntes próbajátékon keresztül – egészen személyes benyomásokat is szerevezve – vihették magukkal az új hangszer jóhírét.

Az eltelt négy hónap három orgonakoncertjének tapasztalatai azt mutatják, hogy egy falusi kis-orgona léte, megszólalása, zenei missziója is lehet élmény hallgatók és előadók számára.

Mindezzért legyen Istené a dicsőség!

Szűcs Endre
lelképásztor

Zászló és palást

Két ruhadarab. De amit hordoznak, **üzenet.**

Zászló

2006. október 29-én gyülekezeti és nemzeti zászlót avatott a Miskolc-Avasi gyülekezet. Valaki talán azt kérdezi: mi szüksége van ma egy gyülekezet-

nek zászlóra? Nem túlzás ez? Lehet, hogy látszólag nincs fontos szerepe, de számunkra a múltat, a jelent és a jövőt jelképezi. Múltat – mert van mire emlékeznünk. Istennek népe e helyen, ebben a templomban 1543 óta hallhatja az evangéliumot a reformáció szellemében. Ezért van a zászlóra hímezve a Zsoltárok 46:2 „Isten a mi oltalmunk és erősségünk.” Jó, ha egy gyülekezet tudja, hogy van múltja, mert abból erőt meríthet, amikor elbizonytalanodik, amikor nem látja tisztán maga előtt, merre haladjon. Irányt mutat ez az Ige, ez a zászló! Nem más, hanem egyedül Isten a mi oltalmunk és erősségünk!

Ez pedig bizonyosságot ad arra nézve, hogy jelenünket is bátran az Ő kezébe tehetjük. Mert a jelenben sem lehet más reménységünk, más oltalmazónk, csak Isten, aki ura a népeknek és eseményeknek. Hisszük, hogy ezt a gyülekezetet Isten ma is azért tartja meg, hogy RÓLA tegyen bizonyosságot a város, a világ számára. Ha valaki bejön a templomba és ránéz erre a zászlóra, ott áll rajta ez az üzenet! **Isten a mi oltalmunk és erősségünk!**

A zászló másik oldalán pedig ott van a fiókait tápláló anyamadár, aki feláldozza magát kicsinyei életéért. Ez a Krisztus áldozatát megtestesítő kép jelenti a jövőt számunkra. Jövő ott van, ahol lehet mire építeni. Az érettségünk önmagát áldozó Krisztus pedig a legszilárdabb alap, amire építhetünk. Erről beszél ez a zászló, ezért fontos, hogy ma 2006-ban ott lobogjon a templomban, üzenete pedig a szívünkben.

A nemzeti zászló és a Miskolc-Avasi gyülekezet zászlaja együtt fejezi ki hitünket,

reménységünket, Istenbe vetett bizodal-munkat. Van okunk hálát adni a múltban és a jelenben bennünket megőrző Istennek és ezért állhatunk az eljövendőben is bátor szívvel az „Úr zászlóvivőiként” az evangélium szolgálatába.

Palást

Ez a nagy múltú gyülekezet 2006. november első vasárnapján élő szeretetéről tett tanúbizonyságot, mikor a gyülekezetben 2004 októberétől szolgáló lelkészeit megajándékozta egy-egy palásttal. Mind a gyülekezet, mind a lelkészek számára jelentős pillanat az, amikor egy palástot átad, illetve átvesz a **szolgálatra**. A gyülekezet kifejezi bizalmát, szeretetét és elkötelezi a szolgálattelvőket az evangélium hirdetésére, az Ige hirdetői pedig elfogadják ezt.

A palást tehát elkötelez, felelőssé tesz. Több egy magamra ölthető és levehető ruhadarabnál! Jelképezi hovatartozásunkat, még akkor is, ha éppen nincs rajtunk. Amikor palástviselésre kap felhatalmazást egy teológus, kibocsáttatik a Krisztus szolgálatára. A **Krisztus szol-**

gálata – ezt jelképezi a palást. Ebben kell élni lelkészeknek, gyülekezetnek egyaránt. A lelkészeknek, aki Isten kegyelmére szorult hétköznapi ember, de Krisztust szolgálja és a gyülekezetnek, aki számára ott van egy esendő ember, de akiben Krisztus szolgáját láthatja, fogadhatja be. Ugyanakkor azt is jelzi a palást, hogy a Krisztus szolgálata nem egyszerű hétköznapi esemény – még akkor sem, ha a leghétköznapibb módon nyilvánul meg –, hanem sokkal fontosabb annál: ünnepi, különleges, felemelő, átformáló, életet adó!

A Krisztus szolgálatában kevés magamra venni a hit ruháját, valóban hinni kell, mert különben hiteltelenné válhatunk!

Hitelességre is kötelez a palást, az igazság elmondására, még akkor is, ha ezt nem hallják sokszor szívesen. Krisztus igazságát azonban nem hallgathatja el senki, aki őt szolgálja.

Amikor egy gyülekezet palásttal ajándékozza meg az ott szolgáló lelkészt, és ő magára veszi – öltse magára és hordozza Krisztus szeretetével! Én így teszem.

Hangóné Birta Melinda
lelképásztor Miskolc-Avas

Tiszakeszi „öreg” ifisek találkozója

Véletlenszerűnek tűnő, ritka és futó találkozások során merült fel bennünk az a vágy, hogy újra kezét foghassunk azokkal, akikkel életünk egy szakasza szorosán összefonódott, és Isten kegyelméből gazdag áldásokban részesült. Ifjúságunk meghatározó éveit ezek, amikor szombatonként, vagy a nyári táborok alkalmával számunkra valami új kezdődött. A Jézus Krisztussal járható élet útját megismerve mintha egy frissen sült kenyérbe haraptunk volna, amely valahogy jobban esett mint a régi.

Azóta eltelt 10-20 év. Elcsattantak a puszik, kitárultak az ölelő karok, és várakozással teli szívvel ültük körbe a termet. Előként a mi kedves Vera nénink (Szilágyi Zoltánné) és gitárjának ismerős hangja csendült fel. Így hát zengett is az ének. Ezt követően kedves párja, Zoli bácsi (Szilágyi Zoltán református lelképásztor) köszöntött bennünket, és emlékeztetett a bibliai Józsefre, aki kényelmes gyermekora után küzdelmes évek árán vált igazán felnőtté. Közben néha maga is „látta” az Istent. Máskor csak Bízott Benne, de az Úr végig ott volt. Szemmel kísérte járását, miként az édesanya figyelni kicsinye botladozó lépteit. Majd gyönyörködött benne,

mert bátor és értékes felnőtt emberre vált.

És mi? Mi a helyzet velünk? Egy-más után hangzot-tak el a beszámoló. Kivel mi történt, és maradt-e abból a friss lelki kenyérből néhány morzsa, amelyet annak idején áldásul kaptunk. Hála a Mindenhatónak találtunk morzsákat. Hol az asztalra téve, hol a szív egy-egy sarkába besöpörve. Milyen jó, hogy ez a falat nem romlandó. Isten beszéde most is élő és ható. Ezért ne bánkódj kicsiny sereg, hanem egyél!

A finom ebéd közben és még utána is kötetlen beszélgetésekre nyílt lehetőség. Mintha csak ott folytattuk volna, ahol abba hagytuk. Mély beszélgetések és vidám történetek követték egymást.

Végül mindenki felolvasta az Igét, amit egy kártyán kapott és magával vihetett. Prókai Árpád református lelképásztor testvérünk pedig – aki köztünk nőtt fel – egy rövid áhítattal zárta az alkalmat.

„Vigyázzatok, álljatok meg a hitben, legyetek férfiak, legyetek erősek!” (1Kor 16,13)

Álljunk hát vigyázva, s a jövő nyáron újra találkozunk majd Tiszakesziben, ahol reménység szerint egy hétvégét töltünk együtt, esténként tábortűz mellett melegedve.

Ezúton is köszönetet mondunk a miskolci Léway József Református Kollégiumnak és dolgozóinak, hogy helyet biztosítottak számunkra a találkozó létrejöttéhez.

Királyné Salap Anita
tanítónő

Jézus mondja: „Aki szomjazik, jöjjön énhozzám és igyék!”

Ez volt a vezéregye az október 13-14-én megrendezett Sófár országos református dicsőítő konferenciának. Mottója az Isten előtt eltöltött együttlétnek, a közös épülésnek a hitben.

Többen kérdezték már tőlem, mi is ez a Sófár konferencia: talán az ószövetségi hangszereket igyekszünk népszerűsíteni, vagy egy újabb irányzat alakul református egyházunkon belül? Természetesen egyikről sincs szó. A 2005-ös országos Csillagpont találko-

zó óta azzal a szervezőcsapattal (református lelkészek, teológusok, gyülekeze-

ti tagok), akikkel ott szolgáltunk együtt egy délutáni dicsőítő koncerten, felmerült az igény, hogy rendszeresen találkozzunk, szervezzünk találkozási lehetőséget mindazoknak, akiket érdekel a dicsőítés. Azonnal felmerül a következő kérdés: mi is az a dicsőítés? Erről nagyon sokat lehetne vitatkozni, ezért a lehető legegyszerűbb módon szeretném leszűkíteni az értelmezést: a dicsőítés Isten magasztalása, hódolat az ÚR előtt, imádat, magasztalás. Formájára nézve történhet a legkülönbözőbb mó-

don is – legtöbben gyakoroljuk ezt az istentiszteletet, mikor dicsérjük énekszóval a mi Urunkat. A hétköznapjainkban is ott van, a munkánkkal, minden forgólódásunkkal dicsőíthetjük Istent.

A Sófár konferencián a dicsőítés tág körében leginkább a gyülekezeti éneklés, a keresztyén könnyűzene, református énekkincsünk gondozása, feldolgozási lehetőségei kerültek előtérbe. A jó minőségű könnyűzene alkalmazása szolgálatunkban egyre több teret nyerhet ott, ahol szükséges! Generációk nőnek fel, akiknek más a zenei anyanyelvük, mint a

korábbiaknak. Számukra is megérthető, befogadható formában kell bizonyoságot tenni akár a zene nyelvén is az evangéliumról, Isten jelenlétének csodájáról.

A Sófár konferencia útkeresés. Igyeekszünk ötleteket meríteni egymás szolgálatából: olyan példákhoz, ahol sikerült megvalósítani tartalom és forma nemes egységét.

A konferencia második alkalmát tartottuk most Miskolcon, tavasszal a Budapest Gazdagréti Református Egy-

házközség adott otthont az alkalomnak. Most a Miskolc Avaz-Dél Lakótelepi Egyházközség várta a résztvevőket. A Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium ebédlőjében tartottuk fő alkalmainkat. 13-án, pénteken este három református gyülekezeti dicsőítő csoport szolgált. Szombaton Magyarán Balogh Erzsébet nagytiszteletű asszonynak, az Országos Református Missziói Központ igazgatójának előadását hallgathattuk az öröm szerepéről a keresztyén ember életében. Emellett szemináriumokon vehettünk részt több témában, kiscsoportos beszélgetéseket folytathattunk. Az alkalmat a Lévy József Református Gimnázium Lámpás csoportjának szolgálata zárta.

Távlati tervünk, hogy a Sófár találkozási pont lehessen, az együtt gondolkodásé dicsőítésről, egyházi énekről-zenéről, misszióról. Ahelyett, hogy sokszor kellő információk hiányában negligáljuk a másik munkáját, módszereit, ismerjük meg inkább egymás ötleteit, keressünk az Ige alapján új utakat, lehetőségeket a szolgálatban!

Thoma László
lelkipásztor, vallástanár

Csodát láttak református templomaink

November 6. és 10. között öt református templom látott olyasmit, amit rég nem: az egész templomot megtöltő népes gyülekezetet, istentiszteleti közösséget. Szerény kísérletnek indult: közös evangélizációs hétnek, minden este más helyszínnel, a híveket szállító busszal (a második naptól már buszokkal, mert egy kevésnek bizonyult), igei szolgálatokkal, szeretetvendégséggel.

Életjelt akartunk adni magunkról, hogy még vagyunk, még létezzünk, még nem kell leírni bennünket, s láss csodát: élettel teltek meg templomaink.

Alacska, Varbó, Radostyán, Sajókápolna és Sajószentpéter-Nagytemplom voltak tanúi és helyszínei ennek a rendkívüli történetnek, de a parasznyi, kondói, sajólászlófalvi és sajószentpéter-bányai gyülekezet tagjai is részesei voltak. A

helybeli lelkészek is meghatódtak (meghatódtunk), hogy nem kell azzal vigasz-

talni magunkat, hogy nem a mennyiség, hanem a minőség a fontos, meg hogy ha

Fotó: Várady Zsolt

már ketten vagy hárman összegyűlnek Jézus nevében, ő ott van közöttük.

Az evangélikációs szolgálatot minden este Mátyás Sándor Nyékládháza, Mezőnyék és Mályi lelkipásztora végezte a tékozló fiú kiapadhatatlan gazdagságú jézusi példázata alapján. Isten szeretetének evangéliuma volt hát a középpontban, és ez így is van rendjén.

De külön öröm, hogy sikerült megszabadulni beidegzett református egyoldalúságainktól: a „nekrofil didaktikától”, hogy a gyülekezet ott van, de nem vesz részt az istentiszteleten, csak engedelmesen magá-

ba fogadja a tanítást (s épp ezért marad meg a szent együgyűség állapotában). Itt ugyanis bizonyágtételek hangzottak el fiatalabb és idősebb református testvéreinktől, egyháztagoktól, versben és prózában, személyesebb hangvétellel és tanító jelleggel egyaránt. Eleinte volt bennünk félelem, lesz-e elegendő bátor bizonyágtévő, a végén pedig már a bőség zavarával küzdöttünk (volt, akit vissza kellett fogni, idő hiányában, úgy bizony!) Imaközösségben való részvételre is buzdítottunk az istentiszteleten, nem hiába.

Szeretetvendégséggel zárultak az alkalmak: együtt voltunk szeretetben, sok finom sütemény társaságában. Éreztük, hogy egymáshoz tartozunk. (Megszámolta már valaki, hogy Pál apostol leveleiben hányszor szerepel a kölcsönös névmás? „Egymás terhet hordozzátok, egymást vigasztaljátok, egymást alázatosan különbnek tartásotok magatoknál, egymásnak bocsássatok meg, etc.”) Ezt éltük át, reméljük, folytatása következik. Soli Deo Gloria.

Király Gábor lelkipásztor
Sajókápolna

Hálaadó istentisztelet Bánrévén

*„És kedves dolgot cselekedék az Úr szemei előtt, és járt az ő atyjának,
Dávidnak minden útiban, és nem tért el sem jobbra, sem balra.”
(Királyok II. könyve 22:2)*

Felemelő orgonajáték köszöntötte a hálaadó istentiszteletre érkező református testvéreket a bánrévei templomban 2006. november 12-én.

A 80 esztendőes templom nagymértékű felújítása, tetőcseréje fejeződött be az ősszel. Ezen ünnepi alkalmal adtunk hálát a sikeres megvalósításért. A 135. zsoltár éneklése után Gazda István, a Borsod-Gömöri Egyházmege esperese hirdette az ígét a Királyok II. könyve 22. része alapján. Az ige szavai rámutattak arra, ha az Úr útjában járunk, áldás lesz a népre, de ha elhagyjuk

őt, átok sújt reánk. Ezt követően Gere Gáborné, a gyülekezet lelkipásztora számolt be a felújításról. Köszönetét fejezte ki az Egyházmegyének jelentős anyagi támogatásukért. Köszönte a polgármester és a községi képviselőtestület segítségét, valamint a presbiterek és a hívek adományait, melyeket önzetlenül, örömmel és Isten iránti hálával adtak. Kulcsár Csaba gondnok úr szolt az elmúlt 80 év örömeiről és gondjairól, részletesen taglalta a felújítás menetét. Ez alkalomból Hajdú Gábor József, a község polgármestere a templom stílusjegyeit hordozó kovácsoltvas csillárt adományozott,

melyet László Ottó felvidéki iparművész készített. Egy-egy ige szívünkre helyezésével köszöntötték a gyülekezetet: dr. Molnár Pál, az egyházmege gondnoka, Cseh István kanonok úr, valamint a megjelent lel-

készek. Az ünnepi istentiszteletet szavalatukkal színesítették a gyülekezet fiataljai: Schmidt Zsófia, Tóth Eszter és Varga Albert. A 471. dicséret éneklésével zárult ezen ünnepi alkalom, majd átsétáltunk az iskolába a terített asztalhoz.

Emlékezetes nap volt, hiszen közösen adhattunk hálát Istennek az épület megújulásáért, s együtt fohászkodhattunk lelkünk, gyülekezetünk és nemzetünk megújításáért is.

Tóth Eszter

Sok oka lehet annak, ha egy gyülekezetben hosszú ideje nem volt lelkészbeiktatás. Bükkzsércen az elmúlt ötven év nehéz időszakában Szécsényi György lelkipásztor, esperes hűséges szolgálata miatt nem volt szükség fiatal lelkészre. 2006. október 8-án eljött az idő, hogy a 2005. augusztus közepétől helyettes lelkészként szolgáló Ferenc Józsefet, akit időközben megválasztott a gyülekezet, beiktassák szolgálati helyére. A bükkzsérciek nem csak sütéssel-főzéssel, hanem imádsággal is készültek az ünnepségre, hogy ne az emberi szavak, ne a lámpák fénye, ne a látvány legyen maradandó élmény a vendégek számára, hanem a Krisztussal való közösség, a testvéri szeretet és elsősorban az Ige. A beiktatási istentiszteletet Hajdu Ferenc lelkészi főjegyző vezette, a beiktatási szolgálatot dr. Kádár Zsolt, az Egervölgyi Református Egyházmegye espere végezte, a templom kulcsát és a hivatalos bélyegzőt ő adta át az ifjú lelkésznek, akit annak idején ő konfirmált Egerben. A beiktatott lelkipásztor az elcsüggedő de talpra álló Illés próféta története alapján szólt küldetéséről a népes gyülekezetnek. Az egyházmegye lelkészi kara, a község elöljárói köszöntötték a beiktatott lelkipásztort, különleges szeretettel mondott köszöntést az előd, Szécsényi György tiszteletbeli esperes úr is. A gyülekezet nevében a kórus énekelt, a két gondnok pedig át-

adta a próba nélkül meglepő pontosra készített új palástot.

A templomi istentisztelet után minden beiktatást valamilyen étkezés követ, itt két részre oszlottak a résztvevők: a gyülekezeti teremben az asszonyok által készített hidegtálat, süteményeket, szendvicseket kóstolhatták azok, aki siettek, a községi kultúrházban pedig főtt ételt, töltött húst ettek a távolabbról érkezők. Sok köszöntés itt hangzott el, barátságos, jókedvű hangulatban. Az itt átadott ajándékok közül talán legnagyobb meglepetést jelentett a Biblia-torta, melyen a következő íge volt olvasható: „...törekedj igazságra, kegyességre, hitre, szeretetre, állhatatosságra, szelídlelkűségre. Harcold meg a hit nemes harcát!” Isten adjon erőt, hogy a 21. század kihívásai között is megállhasson a lelkipásztor elődei példája szerint a biztos kösziklán, Krisztuson.

Egy résztvevő

Egerben ülésezett a Theológiai Szemle szerkesztőbizottsága

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának kiadványa a Theológiai Szemle, mely immár 81. éve jelenik meg, szolgálva a protestáns lelkészek tudományos tájékoztatását és továbbképzését. Sok évtizeddel ezelőtt református lelkészek kezdeményezték egy olyan szakfolyóirat elindítását, mely megbízható teológiai ismeretanyagot kö-

zöl a lelkipásztorok és az egyház tudománya iránt érdeklődők számára. Napjainkban talán példaértékűnek mondható az akkori összefogás és áldozathozatal, melynek eredményeként a lelkipásztorok egyéni előfizetőkként biztosították a lap folyamatos megjelenését. Voltak természetesen nehéz idők, mely a pénzügyi okokra vezethető vissza, ugyanakkor az aktuálpolitika is rányomta bélyegét a Theológiai Szemlére, annak időszakos megszün-

tetése majd pedig újraindítása során.

A teológia tudományával kapcsolatos információk telítettségének mai világában sem nélkülözhető ez a lap, melynek 80 éves fennállását ünnepelve, az elmúlt esztendőben Debrecenben, az alapítás helyén született meg az az elhatározás, hogy ezentúl a szerkesztőség kibővített üléseken találkozik majd a lap iránt érdeklődőkkel, az egyházi újságírás képviselőivel.

A Protestáns Napok egyik programjaként – mely ebben az esztendőben „Október a reformáció hónapja” címmel fordult a nagyobb nyilvánosság felé – hirdették meg a szervezők a Theológiai Szemle szerkesztőbizottságának kibővített ülését, melyre Egerben a Kálvin Házban került sor.

A szerkesztőbizottság megszokott munkáján túlmenően az ülésen jelenlévők megvitatták „A szerkesztés korlátai és szabadsága” című témát, melynek előterjesztője dr. Kádár Zsolt esperes a szerkesztőbizottság elnöke volt. Az egyházi újságírók mindannyian szembesülnek azzal, hogy a szerkesztésnek minősített munkájáról beszélhetünk az egyházi lapok tekintetében. Itt nem a szerkesztés technikai korlátairól van szó, hanem éppen arról a kötöttségről, melyet minden egyházi lap esetében az Isten Igéje jelent. Ez szabja meg kiindulópontként és az üzenet tartalmi tekintetében egyaránt a közlendő anyagot. Szabadságunk abban áll, hogy az Ige fegyelme alatt közöljük mindazokat az igazságokat, melyek a Krisztusban adott váltásról, a megszabadított élet örömről, az új életben való járás lehetőségeiről tesznek bizonyosságot.

A bevezető előadást követően a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának főtáncára dr. Bóna Zoltán szólt a tanácskozás témájáról, kiemelve azt, hogy a Theológiai Szemle ökumenikus elkötelezettséggel képviseli a legmagasabb szintű tudományosságot, melynek megőrzése és továbbvitele elsődrendű feladata a jelenlegi szerkesztőbizottságnak.

A tanácskozáson részt vettek a református sajtó képviselőin kívül a metodista, baptista, ortodox és evangélikus egyház képviselői, valamint a Szent István Katoli-

kus Rádió munkatársai. Több világi lap is képviseltette magát az alkalmon. A résztvevők betekintést nyerhettek a „Vetés és Aratás” című evangéliumi lap szerkesztésének és terjesztésének munkáiba, tájékoztatást hallgattak meg a református egyházkerületek sajtószolgálatáról, valamint a római katolikus rádió egri szerkesztőségének történetéről és célkitűzéseiről.

A szerkesztőbizottság tagjai egri programjuk során látogatást tettek az Érseki Hittudományi Főiskolán, ahol dr. Csizmadia István rektor és dr. Dolhai Lajos professzor mutatta be az egyik legősibb hazai papi szemináriumot. A testvéri találkozó során rövid áhítatra is sor került az ökumené szelleméhez méltóan a papi szeminárium barokk kápolnájában. A Theológiai Szemle szerkesztőbizottsága ezek után megtekintette az érseki egyházi gyűjteményt és a Líceumban található, kivételes ritkaságokat is őrző érseki könyvtárat.

Szakmai jellegű beszélgetésre is sor került, amikor a tanácskozás résztvevői ellátogattak a Szent István Rádió Szerkesztőségébe, ahol a rádió főszerkesztője és igazgatója, Szarvas István atya adott részletes tájékoztatást a katolikus rádióról, melynek találo jelmondata elgondolkodtatta és felűdítette a Theológiai

Szemle szerkesztőbizottságát. A szlogen így hangzik: „Ne csak fizesse, hanem hallgassa is az egyházi adót”. Az egyházi sajtó munkatársainak közös öröme, ha figyelnek szavukra, ha hallgatják, ha olvasásuk mindazt, amit Isten ügyéért, az ember ügyéért tesznek.

k. zs.

Protestáns Napok Egerben

Az egri gyülekezet számára kiemelten fontos feladat, hogy minden esztendőben hitéleti és kulturális programokkal emlékezzenek a reformáció hónapjában az egyházat és életet egyaránt megújító áldásra, a reformációra. Az egri gyülekezet aprócska szóróványa volt a 19. században a maklári egyházközségnek, majd a 20. század első felében az evangélikusok és unitáriusok összefogásából épülhetett fel a város első protestáns templo-

ma. Ez a kisebbségi helyzet motiválja az egri presbitérium elkötelezettségét, mely arra irányul, hogy esztendőről esztendőre a Protestáns Napok eseménysorozatán keresztül is közelebb hozzák a városhoz a református egyházat, a reformáció szellemiségét s a városban élő református gyülekezetet. Az Országos Protestáns Napok egri rendezvénysorozata során szakmai konzultációkra, író-olvasó találkozóra, képzőművészeti és zenei eseményekre figyelhetett a meghívott közönség, s emellett a helyi protestáns egyházak közösen

emlékeztek istentiszteletükön a reformáció adta lelki áldásokra.

Egerben ülésezett a Theológiai Szemle szerkesztőbizottsága, amint arról egy másik cikkben hírt adtunk. A Kálvin Ház adott otthont Bércesi Iлона agyagszobrász kiállításának, s ugyancsak a Kálvin Házban találkozott a gyülekezet dr. Sándor Endre lelkész-teológussal, számtalan építő könyv, imádságos könyv ismert szerzőjével. Az egyházmegye lelkipásztorai és hitoktatói katechetikai konzultációra gyűltek össze a Zsinati Pedagógiai Inté-

zet szervezésében. E találkozó témája: „Az egyháztörténet a gyülekezeti hitoktatásban” volt. Dr. Kádár Zsolt esperes bevezető előadását követően Tóth Kása István zsinati katechetikai szakreferens szólt az egybegyűltekhez, majd pedig széleskörű dialógus alakult ki a hitoktatás módszertanának aktuális kérdéseiről.

Az Eszterházy Károly Főiskola Ének–Zene Tanszékének tanárai és növendékei gyakori vendégei a Kálvin Ház pódiumának, a Protestáns Napok keretében ebben az esztendőben is tehetséges ifjú muzsikusok és az őket tanító művésztanárok adtak emlékezetes koncertet.

Az egri templom Méliusz termében rendezték meg azt a kiállítását, melyen több mint száz rajzot válogattak a beérkezett több száz pályaműből, melyet az egyházmegye hirdetett meg a hittanos gyermekeknek. „Milyenek a reformátusok?” címmel az egyházmegye gyülekezeté-

nek hittanosai, óvodásoktól kezdve gimnazistákig, hatalmas mennyiségű rajzot küldtek el, nem könnyű feladat elé állítva a lelkészekből és hitoktatókból álló zsűrit. Végül is a szervezők úgy döntöttek, hogy többféle díjjal is jutalmazzák a tehetséges gyermekeket, ezzel is buzdítva őket a reformátusok életének rajzolására, a tanult bibliai történetek képi megjelenítésére.

Hagyományosan a reformáció napjának estéjén közös istentiszteletre gyűlnek össze Egerben a baptisták, evangélikusok, keresztyén testvérgyülekezetekhez tartozók és a reformátusok. A kis létszámú protestáns közösségek összefogásának, együtt imádkozásának meghitt és szép alkalmai ezek minden esztendőben. Egerben így emlékeztünk és emlékeztettünk ebben az esztendőben a reformációra októberben, a reformáció hónapjában.

k.zs.

Egervölgyi kórusok találkozója Mezőkeresztesen

Egyházmegyeinkben 2006. október utolsó vasárnapja a kóruszene kedvelőinek délutánja volt. Idén Mezőkeresztesen került megrendezésre – a már hagyománnyá vált – Egyházmegyei Kórustalálkozó, melyen 9 kórus, illetve éneklő csoport szolgált lelki énekekkel, zsolnárfeldolgozásokkal, kórusművekkel.

A találkozón az alábbi gyülekezetek kórusai képviseltették magukat: Bükkzsérc, Cserépfalu, Eger, Egerlövő, Mezőnagymihály, Noszvaj, Sály, Tibolddaróc, Mezőkeresztes. A mezőkeresztesi református templomban nagyszámú gyülekezet jelenlétében tartott kórustalálkozó a helyi lelkipásztor, Hajdu Ferenc igeolvasásával, imádságá-

val kezdődött, majd a kórusok előadásai következtek. Több kórus jól ismert énekeket, kórusműveket is megszólaltatott, melyeket a jelenlévők is velük együtt énekeltek. Hallhattunk többek között, Kodály-, Bartók-, Bach-, Halmos-, Gárdonyi-műveket, többször már-már művészi hangzásban. Az alkalmon sor került az Egervölgyi Gyermekrajz pályázat díjainak átadására is dr. Kádár Zsolt esperes úr közreműködésével.

Hajdu Ferencné nagytiszteletű asszony befejező gondolatait egy közös kánon eléneklése követte, s több százan kérték Urunk kegyelmét és áldó gondviselését. Ezt követően a gyülekezet átvonult a helyi általános iskola ebédlőjébe, ahol már gazdagon terített asztalok várták az alkalom minden résztvevőjét.

Nagy sikert aratott ez a kórustalálkozó is, s hiszünk, hogy a szívvel-lelket felmelegítő zene, énekszó méltán szolgálta Istenünk nagy nevét s mindannyiunk lelki épülését.

k.zs.

ZEMPTÉNI
EGYHÁZMEGYE

Hálaadó istentisztelet Legyesbényén

„**M**agasztaljátok az Urat, mert jó, mert örökkévaló az ő kegyelme” – a 106. zsoltár 1. versével hívogatta a Legyesbényei Református Egyházközség Presbitériuma a vendégeket a 2006. november 19-én tartandó hálaadó istentiszteletre. A templom teljes külső felújítása történhetett meg. „Egy gyönyörűen helyrehozott templom az ott lakók értékrendjét közvetíti a kívülállók felé. Azt sugározza, hogy Isten ott lakó népének fontos az imádság

háza” – mondta főtisztelű Csomós József püspök úr igehirdetésében a zsúfolásig megtelt templomban. „Reményeinken felül ajándékozott meg minket Isten, emberi várakozásainkon felül készülhetek el a munkálatok, és a hívek is erejükön felül adakoztak. Mindezért egyedül Istené a dicsőség!” – hangsúlyozta Szilágyi-Sándor András lelkipásztor beszámolójában.

Utoljára 107 évvel ezelőtt volt teljes körű renoválás a késő barokk stílusú templomunkon. Idén tavasszal kezdtek felállítani az állványokat a mesteremberek. A kupola bádogtetejét vörösréz lemezre cseréltük, aztán a torony, majd a templomhajó kapott új vakolatot és festést, a régi, sok helyen beázott palatető helyett hódfarkú cserép került fel, végül új ablakok, bejárati ajtó és az északi oldal felől

előtető készült. Kívánjuk, hogy az immár új „köntösben” pompázó Isten Háza hirdesse ezután is Isten dicsőségét a gyülekezet örömeire a közelben és távolban lévőknek egyaránt.

Szilágyi-Sándor Gabriella
lelkipásztor

Jézus keres Téged

Zempléni konfirmandusok hétvégéje

(Szerencs, középiskolai kollégium, 2006. november 10-11.)

Lelkipásztorokban és gyülekezeti tagokban egyaránt ott feszül a kérdés, amikor a szépen vizsgázó konfirmandusokat hallgatják: Vajon jönnek-e ezután templomba? A tapasztalat többnyire elszomorító, mert Magyarországi Református

Egyházunk fiataljai azzal, hogy a gyülekezet előtt bizonyítást tesznek arról, hogy immár gyülekezeteink úrvacsorával is élő tagjaivá cseperedtek, furcsa elmentmondásként ezután eltűnnek a gyülekezeti életből,

még akkor is, ha előtte éveken át rendszeresen és szorgalmasan jártak hit-

tanórákra. (Dicsőség Istennek minden kivételért, a többség azonban, ahogy mondani szokták: kikonfirmál) A zempléni egyházmegye lelkipásztora ez ellen szerettek volna tenni valamit, amikor 2006. november 10-11-én megszervezték a zempléni konfirmandusok hétvégéjét, abban a reménységben, hogy a hasonló korú fiatalok egymást is erősítve hitükben, életre szólóan kötelezzék el magukat Jézus követése mellett. Az egyházmegyéből harminc gyülekezet képviseltette magát, és kétszáz konfirmandus találkozhatott egyszerre.

November 10-én pénteken 16 és 17 óra között Szerencsen a vár színháztermében volt a gyülekező. Jó érzés volt egy zsúfolásig telt terembe lépni, ahol - bár refor-

mátus gyülekezeti tagok ülnek a székeken - az átlag életkor még a kísérő lelkipásztorok „segítségével” sem érhetne el a húsz esztendő. Annak érdekében, hogy a kezdetben félénknek látszó fiatalok oldódjanak, Antal Mariann tolcsvai lelkipásztor testvérünk készült fel ismerkedést segítő ötletes játékokkal.

A kezdő áhítat előtt Bihari Sándor vajdácskai lelkipásztor, gitáros kíséretével és a Szikra dicsőítő csoport segítségével dicsérhettük ének szóval a mi Istenünket (A Szikra mozaik szó jelentése: **Siess Zempléni Ifjú Krisztust Akard**). Kis Gergely Márton pedig egy koboz nevű hangszeren és citerán játszva énekeskönyvi dicséreteket tanított. Az Itt van Isten köztünk..., a Mindenek meg hallják...

vagy a Siess keresztyén, lelki jót hallani... kezdetű dicséreteket eddig még soha nem hallottam olyan lelkesedéssel énekelni, mint akkor ott. Az Úr énekszóval történő magasztalása a találkozó alatt végig hangsúlyos volt. Kovácsné Éles Edina Lukács evangéliumból Zákéus története alapján hirdette az Igét, abban a remény-ségben, hogy a konfirmandusok között is lesz olyan, aki Jézus szavát: „ma a te házában kell megszállnom”, személyes megszólításként hallhatja a Szentlélek csodája által azért, hogy minél többek életében valósággá legyen, amit Jézus Zákéusnak így mondott: „Ma lett üdvössége ennek a háznak”. Hiszem, hogy az igehirdető ebbéli remény-sége nem volt hiába való, nem csupán az emberi igyekezet miatt, hanem **„mert az Ember Fia azért jött, hogy megkeresse és megtartsa az elveszettet.” (Lk 19, 10)** Ez utóbbi idézet nem csak az esti áhítat lelkiségét, hanem az egész hétvégét meghatározta. Az áhítatot követően csoportokra osztódtunk és beszélgetés, játék és vacsora után a szerencsi középiskolai kollégiumban kívántunk szép álmokat egymásnak.

Szombaton reggel a testi táplálkozás után lelki erősítéssel: énekléssel kezdtük a napot. Majd bizonyágtételek hangzottak el: Laczi Petra pácini és Hajnal Zsuzsa vajdácskai fiataloktól. Babolcsi Anita (Tokaj) a Biblia című verssel, Müller Nikoletta (Szerencs) pedig saját költeményével készítette szívünket és gondolatainkat a reggeli áhítatra, amelyen Fejér Zoltán pácini lelkipásztor szolgált Nátánél kérdése alapján: „Szarmazhat-e valami jó Názáretből?” (Jn.1,46) Az igehirdető tovább is kérdezett: Szár-

mazhat-e valami jó a konfirmációból? Szarmazhat-e valami jó a szerencsi konfirmandus hétvégéből? Akkor mindenképp, ha a kérdés után együtt tudjuk mondani Nátánéllel Jézusnak, hogy: „Mester, te vagy az Isten Fia...” Kis szünet és finom sütemények után Pótor László tokaji lelkipásztor előadását hallgathattuk meg a már említett idézet alapján: „mert az Ember Fia azért jött, hogy megkeresse és megtartsa az elveszettet” (Lk 19,10).

Az előadásból magunkra ismerhettünk, mert szó volt arról, hogy valamit vagy valakit: Mindenki keres. Jézus pedig azért keres minket, mert: Fontosak vagyunk neki, mert nem vagyunk a helyünkön, és mert teljes életet akar adni számunkra. Ezután Jézus keresésének módszertanával ismer-

kedtünk. Az előadó arra hívta fel a fiatalok figyelmét, hogy hogyan keres Jézus: másokon keresztül, szeretetével, Igéjével. Lelkipásztor testvérem előadását különböző elrejtett betűk keresztettségével színesítette, amely betűkből aztán élő puzzle-lé álltak össze a megtalálók. A betűk az előadás alapigéjét adták ki: Lk 19,10. Az a bibliai igazság, hogy „keressetek és találtok”, azokat boldogította leginkább, akik székük alá ragasztott meglepetés csokikra bukkantak.

Az előadást kiadós ebéd követte, majd rövid sétával a szerencsi református templomba értünk, ahol istentisztelettel zártuk a konfirmandustalálkozót. Az istentiszteleten dr. Börzsö-

nyi József esperes úr hirdette Isten Igéjét, Jézus és a samáriai asszony történetén keresztül (Jn 4,1-39). Az igehirdetésben hangsúlyozta a szolgálattevő, hogy Jézus megszólította azt az asszonyt, bár ez az akkori korban meglepőnek számított, mint ahogy sokan meglepődnek azon, ha ma azt hallják, hogy Jézus minket is próbál megszólítani: Imáink közben, különböző élethelyzetek közepette. Sokszor éppen a bajban, félelmek között tapasztaljuk Jézus segítségét, azt hogy bele szól az életünkbe. A kérdés, hogy elhisszük-e, meghalljuk-e, hogy Jézus szólongat minket. A samáriai asszony, amikor Jézussal találkozott, nem csak hogy hitt Jézusnak, de másokat is Jézushoz hívott. Akik az asszony szavára Krisztushoz mentek, végül ezt mondták neki Krisztusról: „Már nem a te beszédedért hiszünk, hanem mert magunk halottuk és tudjuk, hogy valóban ő a világ üdvözítője.” (Jn.4,42)

Azért imádkozom, hogy Isten Igéje a Szerencsen megrendezett konfirmandus-hétvégén ne térjen vissza üresen, hanem munkálkodjon a fiatalok szívében, lelkében, értelmében, hogy mire konfirmációs vizsgára kerül a sor, ne csupán a lelkipásztorok, szülők, nagyszülők szavára higgyenek, és menjenek templomba, hanem azért, mert Jézus szavát meghallották, és tudják, hogy valóban Ő a világnak és benne az ő életünknek is egyedüli megtartója. Tudom, hogy ez a reménység nem szégyení meg, **„mert az Ember Fia azért jött, hogy megkeresse és megtartsa az elveszettet.” (Lk. 19, 10)**

Tar László Péter
lelkipásztor, Mád

Hírcsokor a Sárospataki gyülekezet életéből

Október 1.

Az önkormányzati választások lebonyolítása mellett a zenei világnap is e vasárnapra esett. Az Istent dicsőítő muzika szolgálatát Sárospatakon a Fassang család végezte istentiszteletünkön. Fassang László nemzetközi hírnő orgonaművész a 90. zsoltár dallamára improvizált, szülei, akik az operaház művészei, zongora, fuvola, nagybőgő kamarazenei összeállítással örvendeztették meg a gyülekezetet. Fassang „anyuka” haza jön Sárospatakra, hiszen László Gézának, a pataki gyülekezet tiszteletbeli főgondnokának a lánya. Hitvalló életük mécsesként világít környezetükben. E napon megemlékezett az egyházközség Katona György mérnökről. 110 évvel ezelőtt szentelték fel újra a pataki templomot egy nagyszabású átépítést követően. Katona György nem csak a templom átépítési munkálataival hagyott maradandó nyomot az utókornak, hanem ő tervezte a Mudrány éttermet, valamint számos hegyközi és Bodrogperti település templomát is ő tervezte. Unokája, Katona László egy emlékművet készíttetett ez alkalomból, melynek bronz példányait a sárospataki Mooser orgona felújítása céljára az egyházközségnek adományozta. Sárospatakon a választópolgárok bizalmából dr. Hörcsik Richárd egyháztörténész professzor, országgyűlési képviselő, a pataki gyülekezet presbitere nyerte el a polgármesteri tisztséggel járó közszolgálatot. Áldást kérve munkájára, gratulálunk sikeréhez.

A Fassang család fellépése a sárospataki templomban

Október 15.

A sárospataki gyülekezetben ötödik esztendeje szolgáló Tar László Péter beosztott lelkészt a mádi gyülekezet megválasztotta lelképásztorául. Búcsúszolgálatát alkalmából a nőszövetség, az ifjúsági kör és az énekkar tagjai szeretettel fejezték ki köszönetüket itteni szolgálatáért. A templomi galériába pedig Széles Lajos Debrecenből hozta el fotókiállítását, képei az egyház különböző szolgálati területeit mutatják be. A megnyitón Virágh Sándor lelképásztor szólt a hitből való cselekedetek és a példaadás fontosságáról.

November 5.

Pitti Katalin operaénekesnő adott jótékonysági koncertet az orgonánkért. A művésznővel való találkozásra három alkalom is kínálkozott sárospataki látogatása során. A Lorántffy-teremben tea mellett mód nyílt kötetlen beszélgetésre életpályájáról, művészi hitvallásáról, a magyar-

Találkozás Pitti Katalin operaénekesnővel

ság sorskérdéseiről. A vasárnap délelőtti istentiszteleten igeolvasással, Balassi Bálint verses imádságainak éneklésével szolgált, és emlékezetes marad, ahogy a sorok közt haladva áldó énekével erőt és szeretetet árasztott az emberek felé. Egyházi művekből összeállított hangversenyét a Református Kollégium imatermében Virágh András orgonaművész kísérte.

November 11.

Testvérgyülekezetünkéből, a Szatmárnémeti Lánchos Templomból két énekkar látogatott el hozzánk, ápolva a tíz éve meglévő jó kapcsolatokat. Gyülekezeti tagjaink vendégszeretete otthonukba fogad-

Korda Zoltán a sárospataki szószéken

ta a trianoni határon túlra szakadt testvéreink hatvanfős csoportját. Nagy sikerű közös estet tartottunk a Mudrány-teremben, ahol először a Református Általános Iskola valamennyi tanulója és tanítója részvételével színpompás szüreti dalos táncos műsort láthatott a nagy tetszést nyilvánító közönség. Ezt követően a sárospataki 8-kor együttes – Karacs Mónika, Nagy Zsolt és Donkó József – megható, hitet és hazaszeretetet ébresztő összeállításának lehettünk részesei. Végül énekkarunk és a lelkészházaspárok fellépésével a református bálók sikerszámai hangzottak el, a zenekari kíséretet a Farkas Ferenc Művészeti Iskola tanárai, Váradi Zoltán, Mazug Péter és Fedorcák Katalin látták el. Vasárnap az istentiszteleten Korda Zoltán hirdette az ígét, igeolvasással, imádsággal Szilágyi Balázs szolgált. Az Orosz Márta karnagy vezette szatmári ifjúsági és felnőtt kórus éneklése mellett köszöntő versek hangzottak el Kádárné Szász Hilda és Hankovszki Ilona ajkáról. A találkozás megerősítette testvériségünket, feltöltekezést adott a Krisztusban való élet szolgálatvállalásaihoz, és tudatosította mindnyájunkban: magyarnak lenni hivatás.

Virágh Sándor
lelképásztor

Képek a pataki gimnázium életéből

Atizedik évfolyam tanulói október 4-én Széphalomba utaztak, hogy a két évszázados hagyományt folytatva tisztelegjenek a nyelvújító és irodalomszervező pataki diák, Kazinczy Ferenc munkássága előtt. A megemlékezésre érkezőket sajátos útjelzőként nyelvújítási szavak fogadták és vezették a mauzóleumhoz. A Kazinczyt megidéző vers és az életmű méltatása után napjaink nyelvállapotának jellemzőit és a feladatokat fogalmazta meg a diákszónok Babilai Dóra.

A Kazinczy-megemlékezés közönsége

Halmosi Sándor költő volt a vendége gimnáziumunknak 2006. október 12-én. Délelőtt rendhagyó irodalomórákon kérdezhették a tanulók verseiről, az alkotás folyamatáról, a

Halmosi Sándor diákokkal a rendhagyó órák szünetében

példaképekről, a költőlétről, a matematika és a költészet összeegyeztethetőségéről. Este nagyobb közönség előtt hangoztak el versek „Az annapurna déli lejtőin” című kötetből, majd kérdések következtek arról: mire való a vers, miért vannak másoktól ismerős szövegrészek, miért a különös központozás, miért fontos a verseskötet külső megjelenése. Patakot Halmosi Sándor választotta a magyarországi könyvbemutató körút egyik helyszínéül, vágyott ide eljönni, mert pataki diákok élményeiből merítve úgy érezte, Sárospatak lélektisztás. Verseinek hangulata, szövegeinek íze, mélysége az érzékeny ember és a világegész megmutatását szolgálja.

A gimnázium történelemtanári munkaközössége az 1956-os forradalom 50. évfordulóján rendezvénysorozattal tisztelgett a forradalmárok és a mártírok emléke előtt. Fekete Pál, a Békés megyei forradalmi bizottság elnöke volt a vendégünk. Magával ragadó előadásában nemzetünk sorskérdéseiről szólt 56 ürügyén. Ugyancsak értékes ismeretekkel gazdagodtunk azon a rendezvényen, amelyen Török István tanár urat Harnócz Péter 12. B-s tanuló kérdezte 56-os emlékeiről. A tanár úr Baján volt részese a sorsfordító eseményeknek A munkaközösség pályázati kiírására az 56-os eseményeket és szereplőket megidéző dolgozatok készültek. Jutalmat kapott az iskolai megemlékezésen Harnócz Péter, Pákozdi Előd, Szilágyi Rita, Balajti Helga és Kristály Eszter.

Az irodalmi tanulmánypályázatra készült legjobb dolgozat Muszka Zsuzsa 13. E osztályos tanuló munkája: Vámos Miklós Zenga zének című regényének elemzése. Czók Dávid (13. E) az '56-os mártír költő, Gérecz Attila portréját mint felfedező érzékeny olvasó alkotta meg, második díjat kapott. Ezt a témát választotta Szilágyi Emília is (12. B), dolgozatában Gérecz Attila több versét ismertette, övé lett a III. díj.

A reformációs ünnepi pályázat győztese Miklós András, aki az iskolai megemlékezésen elmondta ünnepi beszédét. Jutalomban részesült még Bukó Réka.

A keresztyén ember és a haza címmel szervezett kerekasztal-beszélgetésen Beidek

A történelmi pályázat jutalmazottai

A gimnáziumi kórus kiszálláson vett részt Tiszaladányban

A 10. B reformátusai Tarcalon a református templomban megkoszorúzták a tarcali zsinat emléktábláját.

Endre beszélgetőtársai Csomós József püspök, Sajtos Szilárd főhadnagy tábori lelkész, Bukó Réka gimnáziumi tanuló és Tamás István tanár úr.

A 10. A osztály pályázatot hirdetett „Küldj egy sms-t a szeretetről 160 ka-

rakterben!” Több mint 200 pályamű érkezett, a legjobbakat díjazták, kiállítást szerveztek belőle.

„A szeretet olyan örök, mint az idő és olyan fényes, mint a Nap és épp olyan megfoghatatlan is egyben; a szeretet a

pótolhatatlan mindent pótló; a szeretetet kulcs, minden zárt kinyit.”

Sinkóné Tóth Zsuzsanna
tanárnő

A Sáropataki Református Kollégium Gimnáziuma és Általános Iskolája a 2007/2008-as tanévre az alábbi osztályok indítását tervezi:

- 01 5 évf. magyar-angol két tanítási nyelvű képzés
- 02 4 évf. kerettantervre épülő emelt szintű angol
- 03 5 évf. nyelvi előkészítő osztály német nyelvből
- 04 4 évf. kerettantervre épülő informatika emelt óraszámú
- 05 4 évf. kerettantervre épülő általános tantervű, normál
- 06 6 évf. általános tantervű, normál

Új kínálatunk:

- 07 4 évf. kerettantervre épülő emelt szintű biológia-kémia
- A vidéki tanulók számára internátusi elhelyezést biztosítunk.

Központi írásbeli felvételi vizsga (8. évf.): 2007. január 27. 10 óra

Szóbeli elbeszélgetés (6. és 8. évf.) 2007. február 19. 9 óra

Szóbeli pótló felvételi: 2007. február 26. 13 óra

A tanulói jelentkezési lapok leadási határideje: 2007. február 16.

Lelkészi ajánlást kérünk.

A jelentkezési laphoz kérjük csatolni a központi dolgozatok értékelő lapját.

Minden érdeklődőt szeretettel hívunk és várunk.

„És megerősítették kezeiket a jóra”

Beszámoló a Lévay József Református Gimnázium és Diákotthon
2006/2007. tanéve I. félévéről

Magyar Reformátusok V. Világtalálkozója imádságos vezéregéje a nyár folyamán a sokszíni rendezvényekkel együtt eljutott a Kárpát-medence valamennyi gyülekezetébe és intézményébe: „Kezeink munkáját tedd maradandóvá, kezeink munkáját tedd maradandóvá.” Intézményünk 2006/2007. tanévének így lett ez az egyik vezéregéje.

Azt is meg kell tapasztalnunk viszont, hogy Isten csak akkor ad áldást kezeink munkájára, ha közösségeinkben megvan az akarat a jóra, az összefogás a közös cselekvésre, a belső indíttatás a szolgálatra. Nehémiás könyvében Károli szerint ezt így olvashatjuk: „És megerősí-

tették kezeiket a jóra”, az új fordítás pedig így hozza elénk: „És hozzáfogtak a jó munkához.”(Neh 2,18)

Ezzel a hittel, és a jóra megerősített kezekkel látott hozzá a 2006/2007. tanévhez a Lévayban 615 tanuló, 60 tanár és nevelőtanár, 40 nem pedagógus munkatárs. Tanulóink 126 településről, ennél is több gyülekezetből érkeznek. Tanulóink közül 250 fő miskolci, 200 fő bejáró, és 165 fő diákotthonunkban kapott elhelyezést. A saját diákjaink mellett a diákotthonban mintegy 50 olyan tanulónak biztosítunk elhelyezést, akik gyülekezeti kötődéssel rendelkeznek, és Miskolc más középiskolájába, elsősorban szakközépiskolákban járnak.

A tanév elején megújult az intézmény vezetősege is. Ábrám Tibor igazgató

munkáját három igazgatóhelyettes segíti. A diákotthon-vezető igazgatóhelyettes Szilágyi Zoltán lelkipásztor továbbra is végzi szolgálatát, dr. Bay László oktatási igazgatóhelyettes és dr. Molnár Miklósné nevelési igazgatóhelyettes viszont nyugdíjba vonult. Utóbbi a tanévzáró ünnepségen egyházkerületünk rangos pedagógiai díját, a Kövy Sándor-díjat vehette át. Mindkettőjüknek ezúton is megköszöni áldozatos munkáját az igazgató és a Nevelőtestület.

Az oktatási igazgatóhelyettesi feladatot Kerboltné Tóth Edit, a nevelési igazgatóhelyettesi feladatot Taskó Márta tanárnők látják el. Kérjük munkájukra Isten áldását gyülekezeteinkben is!

Ismerkedő elsős tábor – Dédestapolcsányban

Mennyivel kellemesebb úgy nekiindulni egy új tanévnek, ha azt nem az iskolapadokban, hanem vidám, erdei táborban kezdjük! Ezt az egyszerű diák gondolkodást szem előtt tartva évek óta a Dédestapolcsány határában levő úgynevezett „éretlen” táborban ismerkednek az új tanulóink egymással, osztályfőnökeikkel móka, kirándulás és sok játék mellett.

A 7. és 9. évfolyamon 130 új diák kezdte el az új tanévet. A tábori napok központi témája: Ki vagyok? Minden program, esemény ezt a kérdést járta körül, és az esti-reggeli lelki csendességek is erre keresték a választ. Az együttlét zárása a dédesi református templomban volt, ahol Szűcs Endre lelkipásztor, egyházkerületi főjegyző szolgálatával búcsúztunk az éretlen tábortól, és a gyülekezet kedves vendéglátóitól.

Mi, pedagógusok hisszük, hogy az iskolában eltöltött 4-6 év végeztével nemcsak éretté válnak diákjaink, hanem választ tudnak adni: kicsoda Isten és ki vagyok én?!

Szilágyi Zoltánné, szabadidő-szervező
a tábor szervezője

A közösséggé formálódás fontossága

Az idén szeptember 11. és 15. között utaztak el a nyolcadikosok Jósvald, az erdei iskolába három-három napra. Az utazást a gyerekek már nagyon várták, mert még élt bennük az éretlen tábor emléke, s a felsőbb évesektől is sok jót hallottak erről a néhány napról. A tanulók nagy része először járt az Aggteleki-karsztvidék eme gyönyörű településén, a táj szépsége már odaérkezésünkkor megkapó volt. Három napig élvezhettük az igazi falusi csendet, a hegyvidéki friss levegőt, a tiszta vizű patakokat és a csillogos égboltot. A sok színes program között mindenki találhatott az érdeklődésének megfelelőt.

A faluséta során közelebről megismertük a falut, a régi házait, a gyönyörű, 13. században épült református templomát, a temetőt, ahol még láthatók a hagyományos kopjafák. A tájház segítette felidézni a régi paraszti életformát, a huszita háznál sült saját készítésű krumplilángos pedig a múlt íz világát hozta vissza. Fizikai erőnlétünkről gondoskodott a 2,3 km-es vörös-tói barlangtúra és az éjszakai séta, ahol felejthetetlen maradt a holdfelkelte.

Az erdei táborban készült fotók osztálytermünk falán arról tanúskodnak,

hogy a gyerekek nem mindennapi élményekkel lettek gazdagabbak.

A jósvaldi egykori parókia jó szolgálatot tesz erdei iskolai csoportok befogadásával, így hagyományozva népi és egyházi értékeinket az ifjú nemzedéknek.

Tóthné Nagy Anikó
a 8. A osztályfőnöke

Hagyományőrzés a Lévayban

A globalizációt hirdető farizeusok világában különös jelentősége van azoknak a hajszálygökereknek, amelyek az elmúlt évszázadok során Kárpát-medencei megmaradásunkhoz hozzájárultak. Tártyai és szellemi értékeink megismertetésében fontos szerepe van a közösen átélte pillanatoknak.

„Nálunk még háromszáz éve ugyanaz a dal zengett várban és kunyhóban. Azóta a vár romba dőlt, ha áll, lakója idegen vagy hűtlen lett a magyar dalhoz... A kunyhó hű maradt... A falu megmentette a tradíció folytonosságát. A mi dolgunk átvenni tőle és tovább ápolni. A tűznek nem szabad kialudnia!” – Ezeket a sorokat Kodály Zoltán hagyta ránk örökségül és jelmondatául választotta 2003-ban a Lévay József Református Gimnázium és Diákotthonban megalakult KÖSÖNTYŰ népi

„A magyar anyanyelvünk, a magyar zenei anyanyelvünk, ebből eredően a magyar mozgáskultúránk – e három dolog elválaszthatatlan egymástól. Meggyőződésem, hogy ez tartott meg minket ezer évig Európában. Addig leszünk magyarok, amíg magyarul énekelünk és magyarul táncolunk. Ha ilyen szellemi javakból táplálkozunk, akkor kibírunk még ezer évet Európában.”

Kallós Zoltán

együttessel. A magyar népdal iránti szeretet és elkötelezettség, valamint diákjaink Issten adta tehetsége hozta létre a 30 fős citerazenészekből és néptáncosokból álló közösséget.

Az első csetlő-botló hónapok után a gyerekek ráéreztek a kodályi üzenet lényegére. Szorgalmas próbák eredményeként az egyre bővülő kicsi együttes kimerész-

Néptáncosaink fellépés közben

kedett az iskola falai közül saját maga és a miskolci Gesztenyés úti Öregek Otthona, Aszaló, Irota idős lakóinak, valamint testvériskolánk a Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma diákjainak örömére.

A közösséggé kovácsolásnak fontos elemei a kirándulással egybekötött nyári erdélyi népzenei és néptánc tábort. Az ideji választó tábor nemcsak a mezőség lassan letűnő tárgyi emlékei, hanem egy rendkívüli ember, Kallós Zoltán tette mindannyiunk számára felejthetlenné. Itt nemcsak Mezőség és Moldva tánc- és énekkultúráját ismerhettük meg, hanem példát kaphattunk a nemzetét híven szolgáló kutató magyarságmegtartó életéből.

Végzett tanulóink magukkal viszik lábukban a sárközi, a székellyföldi, a zempléni, a mezőségi táncokat, a fülükben a gömöri, a csíki, a mezőségi, a moldvai, a palóc, a szatmári dalokat, és lelkükben ezeknek nemzetmegtartó erejét.

Urhegyi Mária

A Tóth Pál Diákotthon – ahol mindig történik valami

Diákotthonunk második otthona a ránk bízott kettőszáznál több fiatalnak. A tanulók nyolc csoportban, összesen tizenegy nevelőtanár felügyeletével színes, jó hangulatú, tartalmas életet élnek. A napi visszatérő események és programok mellett a diákotthonban gazdag kulturális és nemzeti értékformáló programokon vesznek részt a diákok. Az október-novemberiből álljon itt néhány ízelítőül:

Megemlékezés az aradi vértanúkról, Emlékezzünk '56-ra! – csoportos beszélgetések és tanári előadás formájában, előadás, személyes visszaemlékezés. Vendégünk volt

Korpa Tamás, diákotthonunk egykori lakója az Új Hegyvidék folyóiratot mutatja be.

Egerszeginé dr. Husták Erzsébet nyugalmazott tanár, aki a kollégium diákjainak beszélt '56-ról és saját személyes emlékeiről. Cserediákok érkezése a diákotthonba (Erdélyből és Kárpátaljáról érkeztek), 1-2 hetet töltöttek itt.

A két közösségi hétfőre sok színes programot kínált: október 20-21-én: az elsősök bemutatkozó műsora, a Mansfeld c. film megtekintése közösen a diákokkal, a második közösségi hétfőn november 18-19-én: a Munkácsy-kiállítás megtekintése, teaház, irodalmi délután kortárs költők műveiből, az Új Hegyvidék folyóirat bemutatása tette színessé és tartalmassá diákjaink szabadidejét.

Szilágyi Zoltán lelkipásztor diákotthon-vezető

Egymás terhet hordozzátok – Szeretetszolgálat a Lévy József Református Gimnázium és Diákotthonban

Immáron harmadik éve próbáljuk szavak nélkül is megismertetni diákjainkkal a szeretetből fakadó segítségnyújtást és a segítségadásból fakadó örömet. Szeretetszolgálat programunk keretén belül egyházi és nem egyházi intézményeket látogatnak diákjaink, ahol tartalmas közösségekben lehetnek az ott gondozottakkal (kórház, ápolási otthon, idősek otthona,

Lévays diákok szeretetszolgálat

eltérő fejlődésűek otthona, Hospice otthon) vagy az ott lévőkkel (óvoda, idősek otthona, kismamaház). Megismerhetik gondjaikat, nehézségeiket, egyáltalán az életüket és – sokszor észrevétlenül is – egymást formálják, erősítik. A program keretén belül 120 diák 19 csoportban látogat 15 intézménybe, egy csoport 6 alkalommal ugyanarra a helyre.

Az előző évekkkel kapcsolatosan mindig nagy öröm hallani arról, hogy a program keretén kívül sok esetben még tart a kapcsolat a diák és gondozott vagy diák és intézmény között. Reméljük, így lesz ez ebben az évben is. Istennek hála, ezen a héten már néhány csoport a végére ért a kért látogatásoknak. Izgalommal és reménységgel várjuk a visszajelzéseket!

Sipos Tamás, lelkipásztor nevelőtanár a program szervezője

(Szerkesztői megjegyzés: A Zsinat Szeretetszolgálati Irodája által kiírt diakóniai pályázaton Sipos Tamás pályamunkájával II. díjat nyert.)

I. Jó gyakorlat börze a Lévayban

Mindent venni és eladni akaró, anyagi, fogyasztói szemléletű világunkban üde színfoltnak lehettek tanúi, akik részt vettek az elsőnek keresztelt „Jó gyakorlat börzé”-n, november 10. és 11. között. A határon belüli és határon túli református középiskolák találkoztak ezen a rendezvényen, hogy szeretetből, örömmel megosszák azokat a tanórán kívüli szabadidős ötleteiket, amelyet saját falaikon belül sikerrel használnak.

Nagy öröm volt, hogy hét határon túli iskola is megtisztelte együttlétünket. Hallhattunk tolerancia napról, volt aki elmesélte milyen náluk a diakóniai munka vagy a missziós szolgálat. Van, ahol sikeresen tudták megoldani az egészségre való nevelést oly módon, hogy az a gyerekek számára vidám és szórakoztató legyen. Van, ahol olyan szórakozási lehetőségeket kínálnak a diáknak, ami keresztény életfelfogásunknak megfelel, és a tanulók is készséggel vesznek részt benne.

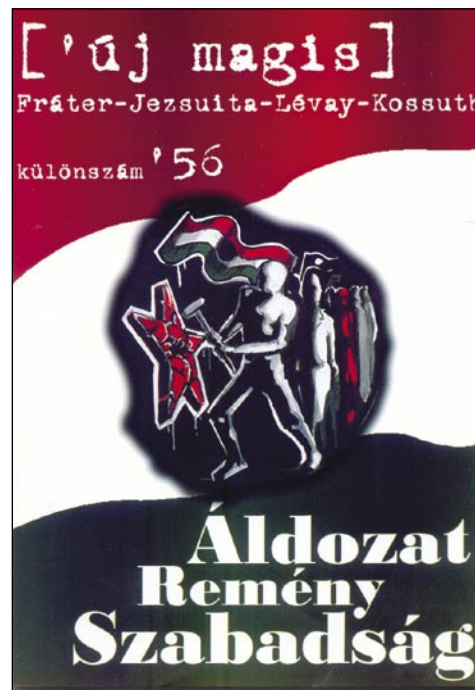
Minden hozott „ötlet” más és más volt, ebben rejtőzik nagyszerűsége. Az ötleteket ki-ki továbbgondolva és saját iskolájára alakítva használhatja, továbbfejleszheti. Abban a reményben váltunk el a másfél napos együttlét után, hogy lesz II. Jó gyakorlat börze is!

Az I. Jó gyakorlat börze résztvevői

„Aki magyar, velünk tart!”

Az 50 évvel ezelőtti '56-os forradalom és szabadságharc eseményeire emlékeztek, és a mai fiataloknak szóló üzenetét keresték Miskolcon a négy egyházi fenntartású gimnázium tanárai és diákjai

A közös újság címlapja

közös rendezvénysorozaton. A korabeli eseményeket megörökítő fotókiállítás, a miskolci forradalmi eseményeket dramatizáltan eljátszó mintegy 1500 fős sereg, a közös filmvetítések, a miskolci perek „felújítása”, Wittner Mária '56-os halálraítélt emlékbeszéde, a közösen készített újság mind-mind olyan beszédes megemlékezés, amellyel a diákok történelemszemléletét, a szabadság és igazságosság iránti elkötelezettségüket kívántuk erősíteni.

A Lévay történelem munkaközössége az 1956-os forradalom és szabadságharc 50. évfordulójára, a nevelőtestület felajánlásából pénzdíjas emlékpályázatot hirdetett „Kossuth-címer, lyukas zászló” címmel iskolánk tanulói részére.

E pályázatra 13 önálló, kutatások alapján készített pályamunka készült. A pályázatok nagyon értékesek voltak: saját családi történeteket, helyi eseményeket, miskolci eseményeket dolgoztak fel. Több pályamű interjú formában készült, szemtanúkkal, az események, és meghurcoltatások átélőivel.

Díjazottjaink a történelem munkaközösség tagjaival. Balról jobbra Szarka Levente tanár úr, Vadászi Gábor 11. C, Jerebák Anikó 11. C, Tóth Erzsébet 11. C, Balla Mariann 10. C, Majoros Judit 12. C, Négyessi Dávid 11. A, Geze Angéla tanárnő, Molnár Csaba tanár úr, a munkaközösség vezetője.

A sikeres munkák közül hat dolgozatot jutalmazott a bíráló bizottság. Három pályamunkát további információkkal tettük teljesebbé, és továbbküldtük a Zsinat hasonló pályázatára. Ezen két tanulónk kiemelkedő eredményt ért el: Majoros Judit 12. C. 2-dik, Tóth Erzsébet 11. C. tanulók 3-dik helyezést szerzett. Gratulálunk nekik!

... 1957. tavaszán a budapesti Duna-parton idős nagymama unokájával sétál. A szétlőtt épületek láttán egymásra néznek, tekintetük találkozik, majd a nagymama ezt mondja: Nekünk nem kell beszélni róla, hiszen átértük. ... Nekünk viszont beszélni kell róla, hiszen így erősödhet meg bennünk a tisztelet magyar nemzetünk igazságszeretete, és szabadságvágya iránt...

Molnár Csaba történelemtanár
munkaközösség-vezető

A Lévy József Református Gimnázium meghirdetett osztályai a 2007/2008. tanévre:

1. Hat évfolyamos képzés
angol nyelv emelt szintű 1/3 oszt. 10 fő
német nyelv emelt szintű 1/3 oszt. 10 fő
matem.-inform. emelt szintű 1/3 oszt. 12 fő

2. Öt évfolyamos képzés
angol nyelvi előkészítő 1/2 oszt. 16 fő
német nyelvi előkészítő 1/2 oszt. 16 fő

3. Négy évfolyamos képzés
történelem, informatika, természettudományos emelt szintű 1/2 – 1/2 oszt. 16-16 fő
általános tantervű 1/2 oszt. 16 fő

Általános információk

1. Előkészítő foglalkozás: szombatonként 9 órától (érdemes még bekapcsolódn!)
 2. Nyílt napok: 2007. február 1. csütörtök, 8 óra
 3. Írásbeli felvételi vizsgák
 - a) Központi magyar és matematika 8. évf. 2007. 01. 27., 10 óra
 - b) Saját írásbeli: bibliaismeret mindenkinek (6. és 8. évf.), emelt szintű tantárgyból (8. évf.) 2007. február 21., 14 óra
 4. Szóbeli elbeszélgetés szülőkkel együtt 2007. február 19. és március 9. között, írásban közölt időpontban. Kérjük, tájékozódjanak a részletekről! (tel: 46/507667)
- Szeretettel várunk minden érdeklődőt!

Testvéri kapcsolataink

A Lévay negyedik éve ápol rendszeres testvériskolai kapcsolatot a határon túli 15 magyar református gimnáziummal. Októ-

zilahi, a nagyenyedi, a péterfalvi, a rimaszombati, a nagydobronyi és a miskolci fiatalokat. Bízva abban, hogy a sok-sok hajszálgyökéren keresztül ismét megerősödhetünk közösségi, hitbeli, nemzeti értékeinkben.

Iskolánk négytagú küldöttsége vett részt november 16. és 19. között a finnországi Helsinkiben nemzetközi programban. A német, lengyel, olasz, finn, francia iskolákkal együtt a településeink utcaneveinek eredetét vizsgálták diákjaink, Miskolcon külön figyelemmel a református vonatkozású utcanevekre. A program záró találkozója jövő tavasszal Franciaországban lesz.

Októberben vendégünk volt a finnországi Hameenlinna város Vanajan Evangélikus Gyülekezetének ifjúsági kórusa. A látogatás a Lévay énekkarának tavaly őszi látogatásának viszonzása. A két énekkar az avasi református templomban és a Bartók-teremben adott jótékonyági hangversenyt.

Lévays osztályok gyülekezetlátogatása

Az egyházkerület gyülekezeteivel élő kapcsolat építése alapvető feladata a Lévaynak. Év közben is számos gyülekezetet meglátogatunk, de az adventi időszak kiemelt fontosságú a gyülekezetlátogatás terén. Így viszik a Lévay köszöntését tanulóink műsoros és igei formában, erősítve ezzel az Ige testté lételének örömeit a Sajószentpéteri Nagytemplomi Református Gyülekezetbe (7. A,

7. B, 9. C, 9. D osztályok képviselői, a Miskolc-Hejőcsabai Református Gyülekezetbe

(8. A osztály), a Miskolc-Martin-kertvárosi Gyülekezetbe

(8. B osztály), a Noszvaji Református Gyülekezetbe (9. A osztály), az Arnóti Református Gyülekezetbe (9. B osztály), a Miskolc-Szirmai Református Gyülekezetbe (10. A osztály), a Miskolc-Perecesi Református Gyülekezetbe (10. B osztály), a Miskolc-Tetemvári Református Gyülekezetbe (10. C osztály), a Miskolc-Belvárosi Református Gyülekezetbe (10. D osztály), a Miskolc-Alsóvárosi Református Gyülekezetbe (11. A osztály), az Avas-déli Missziói Gyülekezetbe (11. B osztály), Miskolc-Diósgyőri Református Gyülekezet (11. C osztály), a Miskolc-Avasi Református Gyülekezetbe (11. D osztály), az Aggteleki Református Gyülekezetbe (12. A osztály), a Kisgyőri Református Gyülekezetbe (12. B osztály), a Miskolc-Tapolcai Református Gyülekezetbe (12. D osztály).

Meghívó a Lévay énekkarának Karácsonyi hangversenyére

Szeretettel hívjuk és várjuk a gyülekezeteink tagjait és családjaikat 2006. december 21-én, csütörtökön 17 órai kezdettel énekkarunk Karácsonyi Hangversenyére, a Miskolc-Avasi Református templomba.

Beiskolázási hírek a 2007/2008. tanévre

Lassan közeleg a következő tanév felvételi időszaka. Kérjük gyülekezeteinket, hogy bátorítsák és küldjék ifjukaikat református gimnáziumainkba: akár Sárospatakra, akár Miskolcra a Lévayba! Az előző oldalon található képes hirdetésben röviden összefoglaltuk a beiskolázás legfontosabb tudnivalóit. Részletekért keressék gyülekezeteink lelkipásztorait, vagy forduljanak hozzánk bizalommal!

A cserediákok egy csapata Kolozsváron a Farkas utcai templom előtt. Balról a második Tonk István, az Erdélyi Református Egyházkerület főgondnoka, mellette Tonk Mária, a kolozsvári Református Pedagógiai Intézet igazgatója, és dr. Székkel Árpád, a kolozsvári Református Gimnázium igazgatója.

ber közepén 22 vendég tanuló töltött két hetet a Lévayban, ismerkedve az iskolával, barátkozva társaikkal, erősítve ezzel is a hajszálgyökereket, amelyek összekötik a sepsiszentgyörgyi, a técsői, a marosvásárhelyi, a székelyudvarhelyi, a nagyberegi, a

A Comenius programban részt vett Lévays küldöttség: Uber Ágnes, Abrám Ágoston tanuló, Szilágyiné Major Judit, dr. Kóczi Rozália tanárok

Kedves Testvérek!

Köszönjük az intézményeinkért 2006-ban hozott áldozatot, az itt tanulókért és nevelőkért mondott imádságokat! A Lévay József Református Gimnázium és Diákotthon valamennyi tanulója és munkatársa kíván gyülekezeteinknek, és Szeretteiknek Istentől lelkjükben gazdagon megáldott, békés Karácsonyt!

A Sárospataki Református Teológiai Akadémia felvételt hirdet az alábbi szakjaira:

- **Teológia szak, lelkészi szakirány,**
nappali tagozaton (2006. szeptember 1-től egyciklusú mesterképzés)

- **Teológia szak,**
nappali tagozaton (2006. szeptember 1-től egyciklusú mesterképzés)

- **Katekéta-lelkipásztori munkatárs szak,**
nappali és levelező tagozaton, katekéta és lelkipásztori munkatárs szakirányokkal
*A tanulmányi idő 3 év. A katekéta szakirány esetében vallásanári szakon mesterdiploma szerzhető
a Debreceni Református Hittudományi Egyetemen.*

- **Börtönpasztoráció szakirányú továbbképzési szak**

Szeretettel várunk minden érdeklődőt nyílt napunkra: 2007. február 8. de. 10 óra

Jelentkezési határidő: 2007. április 6.

További információk és elérhetőség: 3950 Sárospatak, Rákóczi u. 1.

Tel./Fax: 47-312-947, dekania@srta.hu, www.srta.hu

Nagy Barna emlékkonferencia a Sárospataki Református Teológiai Akadémián

Nagy Barna professzor számos kitörölhetetlen szálal kapcsolódik jelenünkhöz. Ünnepi konferencián emlékeztünk meg róla mint egyházunk „minister Verbi Divini”-jéről és a Kollégium szerelmeséről.

Nagy Barna 1919-27-ig volt gimnazista a Sárospataki Kollégiumban, a teológiát 1931-ig végezte Patakon. Ezt követően több évet töltött külföldi tanulmányúton Grazban, Zürichben és Bonnban. Itt a kor legmeghatározóbb teológusaitól tanult, többek között Brunnertől és Barhtól. Utóbbival mester-tanítványi, majd atyai-baráti kapcsolatba került. Barth letehetségesebb diákjaként tartotta számon. 1936-ban Debrecenben védte meg doktori disszertációját „A teológia módszer problémája az úgynevezett dialektika teológiában” címmel. 1937-ben Barth ajánlásával a Sárospataki Református Teológiai Akadémia szisztematika-teológia tanszékére választották meg. Igei és tanítói szolgálatát magas teológiai szinten, vidám és derűs lélekkel egészen 1951-ig, a pataki Teológia fel-

számolásáig végezte. A megszüntetett pataki Kollégium utolsó rektora-ként alázatos bűnbánattal és Istenbe vetett reménységgel hordozta a terhétételeket. 1952-ben átmenetileg az Egyetemes Konventen kapott tudományos kutatói beosztást. 1954-ben Victor János halála után a budapesti Teológia rendszeres teológiai tanszékére választották meg. Az 1956-os októberi forradalom leverését követő radikális megtorlások Nagy Barnát is börtönbe juttatták. 1957 őszén fosztották meg pesti katedrójától, nem sokkal ezután 1959-ben hunyt el.

A konferencia előadói, tanítványai Lenkeyné Semsey Klára professzor asszony

és Mészáros István püspök úr, valamint a pesti Teológián tanszékvezetői utódja, Szűcs Ferenc rektor úr egybehangozóan

úgy állították eléink példaképpül, mint aki a hit bátorságával, az evangéliumtól átháttott lélekkel, alázatos és derűs szívvel végezte szolgálatát.

Tette ezt Istentől nyert gazdag képességekkel úgy, hogy közben korának legfrissebb, Barth által fémjelzett eredményeit nemcsak közvetítette, hanem a magyar teológiai megújulás szolgálatába is állította, öregbítve ezzel a magyarországi protestáns tudós-teológusok évszázadok alatt megszerzett jó hírét.

Különleges színfoltja volt a visszaemlékezéseknek Erik A. de Boer holland teológus

Dr. Nagy Barna

Dr. Börzsönyi József rektor átveszi de Boer professzortól Kálvin Ezékiel könyvéről tartott prédikációinak első kötetét

Nagy Barnához fűződő kapcsolata. Nagy Barna ugyanis a nemzetközi Kálvin-kutatásba bekapcsolódva 1956-tól részt vett Kálvin kiadatlan prédikációinak a sajtó alá rendezésében. Egyedülálló tehetséggel fejtette meg Kálvin gyorsírással lejegyzett prédikációit és tette azt értelmezhető szöveggé. Ez a munka akkor nem kerülhetett kiadásra. 50 év telt el, míg de Boer professzor, Nagy Barna alapos munkájának köszönhetően, elkezdhetette befejezni ezt a munkát.

Istené legyen a dicsőség, Isten népe és felebarátai javára, hogy Nagy Barna szellemi örökösei lehetünk.

(fmsz)

Végrendelet

Pataki erdők illata
vonzott megint ma este.
Hegyóriások szirtfala
mögött is azt kereste
a múltba fúró szem s ideg:
a te hegyeid vonalát
mikor pillantja meg,
PATAK
felejthetetlen városom.

De régen láttalak,
pedig mindig
magamban hordalak!

S most minden emlék és remény
vonatrobajjal kalapál.

A Salza zúgó hajjai
épp most morajlottak felém,
amint a Bodrog szőkesége
árjában elmerültek:

Minden víz a Bodrogba tér
– torokfojtó könny és Duna,
szivárványos felhőteher,
tó, tenger s még a vízcsap is –
Bodrogba foly, Bodrogba visz...
(Emlékszel-e, kicsi fiam,
alig eszmélő kis fejedben
a Bodrog és a víz fogalma
hogyan folyt egybe egykoron?)

Ugye, fiam,
ha majd elomlanék
a pesti flaszteron,
kórházi ágyon, bár akárhol –
hazaviszel, haza, Patakra!
Apám s anyám mellé temess!
Hadd várjak ott,
ott hadd várjak feltámadást:
egy földit még – az iskoláét,
s a másikat, az örököt –
a minden testekét.

Mondd hát velem a messzeségben
– játékaid közül az égre nézve:
Hiszem testünk feltámadását!

(„Az Alma Mater könyvtárának
küldöm fiúi szeretettel: Nagy Bar-
na, 1956. augusztus 8-án Salzburg-
ból hazafelé.”)

Emlékezés, hálaadás és erőgyűjtés Tiszáninnen

A Magyarországi Református Egyház a Tiszánineni Református Egyházkerület 50 évvel ezelőtt visszanyert önállóságát ünnepelte hálaadással, a zsúfolásig megtelt sárospataki református templom 1500 fős gyülekezetében. Az egyházkerület lelkész-presbiteri konferenciájának keretei között ünnepi rendkívüli közgyűlésen emlékeztek a Zsinat elnöksége, tisztségviselői, alkotótágjainak képviselői, a testvér-egyházkerületek vezetői valamint a gyülekezetek, presbitériumok küldöttei az 50 évvel ezelőtti történésekre.

Csomós József püspök igehirdetésében a Jakab 1, 1-4 alapján többek között szólt a kisebbségi sorsban, az egyedülvalóság érzésével küzdők bátorítására megszólaló testvér hangról, amely úgy szólít meg minket – akik magukat Izráel tizenkét törzshöz hasonlóan szétszórtságban, a kisebbségi sors lelki-testi nyomorúságát magányosan hordozóknak érzik –, hogy azt hirdeti, „nincs olyan kisebbségi sors, nincs olyan szétszórtságban élő gyülekezet, akit magára hagyott volna az Isten”. Az igehirdetés rámutatott arra is, hogy az állhatatosság erőforrása és jutalma egyszerre, hogy Isten érte nyúl, és fölemeli övét, amikor ő jónak látja. Az ő áldása az a „teljes öröm” is, amely az ő céljainak és terveinek valóra váltása során és a ránk bízottak javáért való fáradozás közben adatik.

Az áhítatot Ábrám Tibor fő-

gondnok megnyitója követte, aki a 90. zsoltár 4. versét idézve utalt a megemlékezések hónapjára, amelynek eseményeihez hozzátartozik a „református egyházunk és magyar nemzetünk sorsát, életét és szolgálati lehetőségeit is meghatározni szándékozó történelmi események” felelevenítése. Koncz Sándornak, a megszüntetett Sárospataki Teológiai Akadémia professzorának nyilatkozatából idézve, a főgondnoki megnyitó érzékeltette az egyházkerületért küzdők meggyőződését, prófétai látását, illetve ezzel szemben bemutatta, hogy a kollaboráns egyházi vezetők az egységre törekvés jó eszközét használták gonosz célra – az egyházkerület megszüntetésének indoklása ugyanis egy hamis és negatív célt kívánt ideologi-

zálni: „... nincs külön magyar református egyház Miskolcon, Budapesten vagy Debrecenben. Isten új leckéje, hogy össze vagyunk kötve, egymásra vagyunk utalva, és ezt szervezeti vonatkozásban is ki kell fejeznünk...”

Amikor ma, 2006 őszén valljuk, hogy nincs külön magyar református egyház Miskolcon, Budapesten vagy Debrecenben, sem Pápán, sem Rimaszombaton, sem Beregszászon, sem Nagyváradon, sem Kolozsváron, sem

Bácsfeketehegyen, sem Eszéken, akkor ezt egy jó cél érdekében tesszük: mégpedig azért, hogy egységes Magyar Református Egyház lehessen ismét a Kárpát-medencében. Ez a Generális Konvent kitűzött célja, amely e mai ünnepi alkalom jövőbe mutató missziói üzenete is – fejezte be az ünnepi közgyűlés megnyitóját a főgondnok.

„A Tiszánineni Református Egyházkerületnek megadatott az a kiváltság, hogy megszüntették. Kiváltság, mert szenvedhetett az igazságért. És megadtott az a kiváltság is, hogy helyreállították. Kiváltság, mert Isten adott még neki időt...”

– kezdte előadását Dienes Dénes professzor, kollégiumi közigazgató. Már 1948 tavaszán kezdtek gyülekezni a viharfelhők az egyházkerület egén, az év őszén pedig létrejött az állam és a református egyház közötti Egyezmény. A feltárt dokumentumokból kiderül, hogy az állam-egyház

közötti megállapodás hátterében a kommunista államhatalomhoz hű egyházi vezetők a református egyház előtt álló időszerű feladatként azt a megbízást kapták, hogy dolgozzák ki részleteiben és hajtsák végre saját hatáskörben azt az un. egyházszugorítási programot, amelynek egyik része volt az egyházkerületek összevonása. Az is nyilvánvaló, hogy az egyházkerület megszüntetése, a Sárospataki Teológia bezárása ügyében tanúsított szembeszegülő magatartás

miatti büntetés is volt egyben. Ezt az is igazolja, hogy a kerületösszevonás tervét a Dunántúli Egyházkerület esetében nem hajtották végre.

Az egyházkerületi közgyűlés 1951. október 15-én tehát kinyilvánította, annak ellenére ragaszkodik a Sárospataki Teológiaihoz, hogy a Konventnek ezzel ellentétes a határozata, a december 4-i közgyűlés azonban már kénytelen volt tudomásul venni a Konvent döntését. A Tiszáninneni Református Egyházkerület megszüntetésének jelentős mozzanata volt Enyedy Andor püspök félreállításának is a „nyugodt átmenet” biztosítás érdekében. A felgyorsult események az 1952. október 3-án megtartott rendkívüli egyházkerületi közgyűléshez és a konvent 1952. évi ülészakájának határozatához vezettek, amely létrehozta az – önállóságát elvesztett Tiszáninneni Református Egyházkerületet is magában foglaló – új Tiszavidéki Egyházkerületet.

Dienes professzor előadása ezután a Tiszáninneni Református Egyházkerület megszüntetésének igazságtalan döntését el nem fogadók és a megszüntetésre vonatkozó határozat felülvizsgálatát kezdeményezők – mint a politikai légkör megnyuhulásának kedvező lehetőségével élők – tevékenységéről szólt. A kerület ügyének megfordítását a forradalom eseményei kedvező módon felgyorsították, így 1956. december 21-én a Zsinati Tanács kimondta a Tiszáninneni Egyházkerület visszaállítását. A gyülekezetek presbitériumai azonban – azonosulva a Megújulási Mozgalom szellemiségével – általános tisztújítást tartottak szükségesnek, amit viszont az egyházkerület ideiglenes elnöksége a végsőkig megakadályozott. A már megszokott törvényteleneségek és hamis érvelések segítségével 1957. szeptember 10-ig halasztották a tisztújítás kérdését, azonban az akkorra megszületett 1957. évi 22. számú törvényerejű Elnöki Tanácsi rendelet a magasabb egyházi tisztségek betöltését előzetes állami jóváhagyáshoz kötötte.

Előadása végén Dienes professzor 1957. végéről a helyreállított egyházke-

rület evangéliumi programjának az adott politikai körülmények közötti megvalósíthatatlanságát, érvényesíthetlenségét többek között Koncz Sándor szavainak felidézésével érzékeltette: „Nem az a tételünk, hogy az egyházban is a szocializmust építjük, hanem az, hogy a szocializmusban is az egyházat építjük” mégpedig úgy, hogy „az egyház tilalomfát állít fel a marxista ideológia felé” mert „...nem lehet tartalmi engedményeket”.

Ábrám Tibor főgondnok

A történelmi visszatekintést követően – amelynek jegyében az évfordulóra az egyházkerület A Tiszáninneni Református Egyházkerület babiloni fogsága címmel egy dokumentumkötetet is megjelentetett – a nagy idők tanúinak nevében szólt Mézáros István nyugalmazott püspök. Viszsaemlékezésében saját élete eseményeivel illusztrálva, hitelesen idézte fel a teológus ifjúság szerepét és tanúságtételét a Teológia bezárásának és az egyházkerület megszüntetésének körülményei között.

A megjelent vendégek sorában először Bölskei Gusztáv püspök, a zsinat lelkes elnöke köszöntötte az ünnepi egyházkerületi közgyűlést. A köszöntő és áldást kérő szavak után a zsinat lelkes elnöke ismertette a négy egyházkerület elnökségeinek közös, egyeztetett álláspontja alapján megszületett Sárospataki Nyilatkozatot.

Nagy Sándor dunamelléki főgondnok, a Zsinat világi elnöke, egyházkerülete elnökségének és közösségének nevében köszöntötte a közgyűlést és rámutatott a presbitériumok, az előjárók felelősségére, akik példamutatással, olykor a mások mulasztásának helyrehozatalával is élen kell hogy járjanak.

Az 1Kor 10, 13 idézetével Istennek arra a hűségére emlékeztetve kezdte köszöntését Márkus Mihály dunántúli püspök, amely „nem hagy feljebb kísértetni” és „a kimenekedést is megadja”, mert a múltból a jövő felé vezet.

Virágh Pál tiszántúli főgondnok a hálátadó Tiszáninnen örömeinek átérzéséről vallott, amelyben arcok, események, bátor helytállók el nem felejtésének jut most nagy szerep, s az ilyen emlékezésből áldás fakad.

A testvér egyházkerületek köszöntésének sorát Csűry István lelkipásztor zárta be, aki a Királyhágómelléki Egyházkerület lelkes főjegyzőjeként tolmácsolta Tőkés László püspök köszöntését. Az Anyországi gyülekezetekkel való egység örömét kifejezve, bátorító szavaival a nehémiási építkezés Isten által megáldott eredményére emlékeztetett, majd

a Várad Biblia hasonmás példányát ajándékozta az Egyházkerületnek.

A hosszúra nyúlt ebédszünet után, az újra megtelt templom falai között folytatódó konferencia előadói – kölcsönhatásban a délelőtti megemlékezéssel is – a szabadság, a közösség és a tudás fogalmát kívánták keresztyén értelmezésben megvilágítani.

Elsőként Tökéczy László történész „Szabadság keresztyén szemmel, keresztyén szabadság” címmel megtartott előadása hangzott el. A téma feldolgozásában – egyházi előjáróként is – arra vállalkozott, hogy a mai, aktuális és több oldalról megvilágított helyzetre ráillessze az örök keresztyén tanítást. Előadásában jellemezte a felvilágosodás óta fokozatos torzuláson átmenő szabadság-fogalom ártalmait és veszélyeit, amelyek a modern ember boldogtalanságát okozzák. Rávilágított arra, hogy a modern világ értelmezése szerinti szabadság korlátatlanságtól egyre több ember szenved. Az emberi lét értékteremtő eszköze helyett célá vált szabadság, a minél nagyobb anyagi lehetőségek megszerzését kiszolgáló szabadság a társadalmi egyensúly megbom-

lásához vezet. Egy tudatosan értékmentességet hirdető világban, amelyben nem a tisztesség és az érték jegyében szerveződik az élet, nem csoda, hogy a szabadság és a szolgálat egymással szembeállított fogalmakká válnak, és a versenyre kerül a hangsúly. Pedig az ember nem a versenyképességre teremtett, hanem sokkal inkább arra, hogy a másokhoz való viszonyában élje meg azt a küldetést, ajándékozza tovább azt az ajándékot, ami benne megjelent ezen a világon.

Előadása befejező részében az előadó – fogyó gyülekezeteinkre, gyérülő ifjúsági csoportjainkra utalva – arra a felelősségre hívta fel a konferencia résztvevőinek figyelmét, amellyel tartozunk a materialista szabadság-gondolat, a materialista piaci szabadság, a relativista erkölcs által teremtett világban helyüket kereső embertársainknak. Az egyház – első lépésként – értelmes kínálatot kell hogy biztosítson számukra, s erre lehetősége is van, hiszen „a krisztuskövetés gazdagsága egyúttal mindenfajta kulturális/gondolkodási értéknek, mindenfajta szellemi-erkölcsi jónak a befogadását és gyarapítását is jelenti.”

A második előadást Mezei István társadalomkutató tartotta „Közösség szabadsága, szabadság közössége” címmel. Bevezetőjében, saját élményein keresztül, éles társadalomkritikával felidézte a szocialista demokráciában eltöltött évtizedeket és Lengyel József Igéző című kisregénye alapján megvilágította annak hazugságait. A pártállam élet elleni büntetteire emlékeztető, a marxista ideológia lelki-szellemi rombolását szemléltető elemzés aktualizáló vonatkozásokkal megkérdőjelezte a szabadság valós jelenlétét a mai társadalomban. Az előadás végén feltett sokkoló kérdésekre, hogy vajon meddig lehet társadalmat építeni az erkölcsi értékek háttérbeszorításával, bűn és erény megtagadásával; vajon mi lesz akkor, amikor a hazai erkölcsi válság találkozik a nyugati világ erkölcsnélküliségével, az egyháznak, a gyülekezetnek, a templomnak abban a hajójában van a válasz, amely viszi, menti és őrzi a tűzparancsolat üzenetét.

Az elhangzott előadás illusztrációjaként Kardos Katalin mondta el Márai Sándor: Mennyből az angyal című versét.

A zárótéma előadója Kádár Zsolt esperes volt, aki a „Tudás, ami szabaddá tesz, tudás

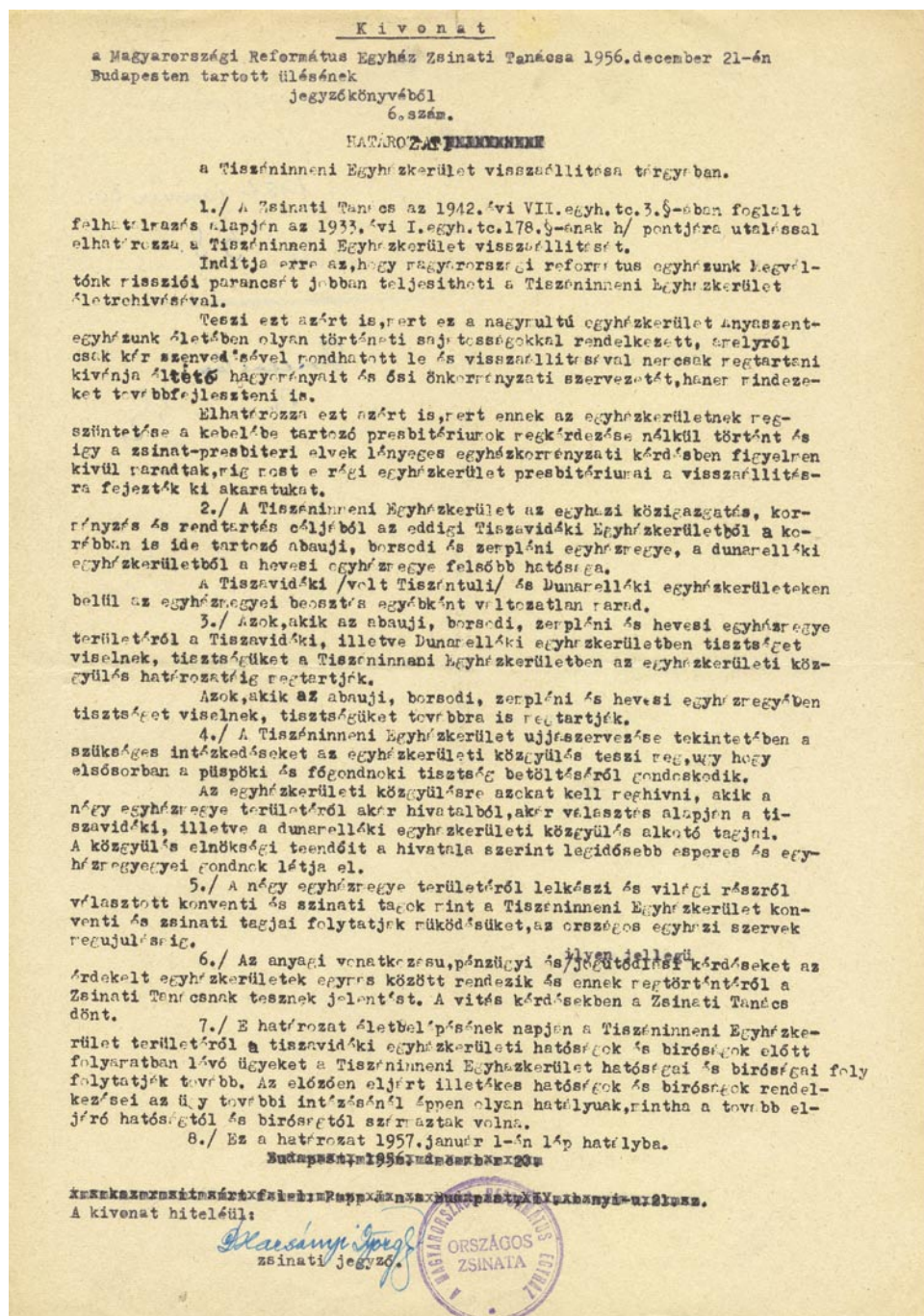
szabadsága” című előadásában négy tételben vizsgálta a tudás szabadságának kérdését: a tudás és a szabadság, mint szükség-szerűség, mint kööttség, mint lehetőség és mint felelősség. Az igei alapra épült öszszegzés tanulsága és üzenete Krisztus szabeditását állította középpontba, amely a tudomány által megcsalott és egyszersmind felfuvalkodott ember, a szabadság határait átlépő és a szabadulását a maga kezébe venni akaró ember isteni megoldása. Be-fejezésül rámutatott arra: mérhetetlen az a kegyelem, amelyre szükség volt ahhoz, hogy mégis megmaradjunk, újra kezdhes-sünk előlről mindent, felépíthessük a romokon az országot, az egyházat, a kerüle-

tet, gyülekezeteinket, önmagunkat.

A konferencia zárszavát Hörcsik Richárd Sárospatak polgármestere mondta, aki a város történelmi szerepének méltatása után a jelenlegi politikai-társadalmi élet válságjeleire rámutatva az egymásért, a nemzetért, a jövőöért való felelősségre emlékeztetett, és arra buzdított, hogy legyünk hívőiv, küldöttei annak a jó ügynek, amit a mai ünneplésben képviselhettünk.

Az ünnepnap a Himnusz éneklésével ért véget.

Szűcs Endre főjegyző beszámolójának (mely eredetileg a Reformátusok Lapja számára készült) rövidített, szerkesztett változata

Sárospataki nyilatkozat - 2006. november 4.

„**F**éljétek az Istent, és adjatok neki dicsőséget” (Jel. 14,7)
A Magyarországi Református Egyház ma emlékezni és ünnepelni gyülekezett össze. 54 esztendővel ezelőtt az elnyomó politikai hatalom erőszakos és antidemokratikus eszközökkel nyúlt bele az MRE egységes szervezetébe és politikai öncélúsággal szüntette meg a Tiszáninneri Református Egyházkerület önállóságát, ezzel sebet ejtett az egységes Magyarországi Református Egyházra. A trianoni döntés következtében külső hatalmak egyházunk egységét már megbontották, 1952-ben ezt a magyarországi erők követték el egyházunkkal. Éppen 50 esztendeje annak, hogy a Tiszáninneri Református Egyházkerület önállósága helyreállhatott. A rendkívüli ünnepi egyházkerületi közgyűlés testvéri összetartozásra hívott, ezért ünnepeltek együtt a magyarországi református egyházkerületek.

A mai nap ugyanakkor az emlékezés ideje is. 50 esztendeje, november negyedikén erőszakkal, a demokratikus alapelvek megcsúfolásával verték le a magyar emberek szabadságvágyát, összekapaszkodását, az önrendelkezésért való küzdelmét. Ünnepünk és emlékezünk a Magyarországi Református Egyházban és Magyarországon, ahol ma a demokrácia deficitje és ezért zavar és rendetlenség uralkodott el. Emlékezünk és ünnepünk a politikai indulatokkal, bizalmatlansággal és feszültséggel terhelt időben, amikor nem látszik a jó szándék, a politikai akarat a kialakult helyzet felszámolására, megszüntetésére. Amikor információkat birtokló a rendelkezésre álló tényeket, ismereteket eltitkolják, titkosítják, amikor a politikai elit nem szorgalmazza az őszinte párbeszédet a társadalommal, amikor a kialakult politikai, erkölcsi, gazdasági helyzet orvoslására nem jelenik meg hiteles alternatíva. Pontosan 70 éve annak, hogy Karl Barth református teológus magyarországi előadókörúton járt, és Sárospatakon is előadást tartott. Ő mondja a következőket: "Krisztusban az igazi világosság jött el, hogy a sötétség munkáit lerontsa. A politikai analógia: a keresztyén gyülekezet esküdt ellensége minden titkos diplomáciának és titkos politikának. A jogot éppen az különbözteti meg a jogtalanságtól, hogy nyilvános" Ma ismét olyan hazug és hisztérikus örvénybe kerültünk, amelyben nagyon nehéz tájékozódni.

A Magyarországi Református Egyház mégis úgy gondolja, az evangélium ereje által meg lehet állni ebben a lejtmenetben. A most folyó politikai harc kimenetele nem fogja megoldani az ország gondjait, ezen csak az egyes emberek hite, jó szándéka, őszintesége, összefogása segíthet. Emlékezésünk és ünnepelésünk annak is kinyilvánítása, hogy számunkra fontos az ország békessége és az emberek vágyakozása az őszinte érzésekre, szavakra és tettekre. Éppen ezért a Magyarországi Református Egyház minden eszközzel támogatja, hogy Magyarországon megerősödjének az alulról építkező, konkrét célokat kitűző civil mozgalmak, amelyek a valódi társadalmi, gazdasági, politikai problémák igazi fórumai lehetnek. Számunkra is fontos a társadalom kis köreinek megerősödése, amely le tudja csillapítani közéletünk hisztérikus állapotát, a valós problémákra és megoldási lehetőségekre tereli a figyelmet. Ez az erő és kezdeményezés ébresztheti rá a társadalmat arra, hogy közösségi gondolkodás, a közös és egyéni felelősség, a párbeszéd, az igazságosság és őszinteség nélkül nem lehet valóságos demokráciát építeni. A Magyarországi Református Egyház szándéka szerint ebben akar segíteni. Ezért felhívjuk gyülekezeteinket, hogy segítsenek ebben élő hitű közösségi életükkel, az evangélium szóban és cselekedetekben való hirdetésével, szeretetszolgálatuk őszinte, hiteles gyakorlásával és imádságaikkal.

Az 50. esztendő az Őszövetségben a szabadság és az öröm esztendeje. Ilyenkor felszabadulást kellett hirdetni minden embernek, el kellett engedni az adósságot, parlagon kellett hagyni a földet. A Szentírásban az 50. esztendő a szabadság, a fellélegzés örömnépe volt. Hisszük, ez ma sem lehet másként. A Magyarországi Református Egyház szolgálatával, ünnepelésével és emlékezésével abban kíván közreműködni, hogy Magyarországon valóban ilyen ünnepek és hétköznapok lehessenek.

Ábrám Tibor főgondnok
Csomós József püspök
Tiszáninneri Református Egyházkerület

Dr. Virágh Pál főgondnok
Dr. Bölcskei Gusztáv püspök
Tiszántúli Református Egyházkerület

Dr. Nagy Sándor főgondnok
Dr. Szabó István püspök
Dunamelléki Református Egyházkerület

Kuti Csaba főgondnok
Dr. Márkus Mihály püspök
Dunántúli Református Egyházkerület

Dr. Bölcskei Gusztáv püspök, a Zsinat lelkesítő elnöke

„Református fiatalnak lenni ma: ajándék, feladat és kihívás..”

Ezek a gondolatok játszották a főszerepet a Tiszáninneri Református Egyházkerület konfirmált fiataljainak találkozásán, melynek a Lévy József Református Gimnázium adott otthont 2006. október 14-én.

Református egyházunkban mindig is kiemelkedő szerepet töltött be a fiatalság. Úgy is mondhatnám, hogy az egyháznak alapvető kötelessége eleget tenni Jézus Krisztus felszólításának: „Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket!” Bátoran állíthatom, hogy egyházkerületünk is fő feladatának tekinti, hogy minél több gyermek, minél több fiatal vegyen részt az általuk szervezett programokon. Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint a Konfirmált Fiatalok Találkozója, mely az egymásba, valamint Istenbe vetett hitünk megerősítését tűzte ki fő céljául.

2006. október 14-én nagy nyüzsgés töltötte be a Lévy József Református Gimnázium tornatermét. A Sárospataki Református Gimnázium énekarának előadása, illetve Török István nagytiszteletű úr áhítata után dr. Dienes Dénes, a Sárospataki Református Kollégium nagykönyvtárának igazgatója kereste a választ a konferencia alapkérdésére: Mit is jelent ma református fiatalnak lenni? Az ezt követő csoportbeszélgetések mindenkinek lehetőséget adtak arra, hogy a megjelentek még jobban elmélyedjenek a témában, és ők maguk is megfogalmazzák szubjektív véleményüket a kérdéstről. Egész napos együttlétünk legnépszerűbb mozzanata a közös ének volt, hiszen a beregszászi Hajnalcsillag együttes mellett fellépett a Lévy gimnázium Lámpás dicsőítő csoportja is. Természetesen a vándorbibliai vetélkedő sem maradhatott el, mely-

nek tróféáját a győztes Tarcavitte haza.

A délutáni órákban az ún. alternatív programok és a lehetőségek piaca segítettek abban, hogy mindenki érdeklődési körének megfelelően élvezhesse az összejevetel perceit. Ehhez elsősorban a Máton Református Szeretotthon „Cirkusz” darabja, a Biztos sziklaklub, a Magyar Református Szeretetszolgálat, az MRE Ifjúsági Irodája, az Európa Rádió Miskolc és a Sárospataki Református Lapok járultak hozzá. A sikeres találkozóra a három órától kezdődő Lámpás koncert tette fel a koronát.

„Református fiatalnak lenni ma: ajándék, feladat és kihívás..” Ajándék, hiszen

egy református embernek más perspektívából kell látnia a világot.

Hitünk ad az életben olyan biztos pontot, mely segít abban, hogy min-

Török István nyugalmazott lelképásztor, vallástanár

den rosszban megtaláljuk a legjobbat, s hogy azt gondolhassuk: ennek valamiért így kellett történnie. Feladat, hiszen egy református fiatalnak úgy kell cselekednie, úgy kell élnie, hogy az mások számára is példamutató legyen, s persze mindenkinek a saját lelkiismeretével is el kell számolnia. Valamint kihívás, mert olyan értékrendnek kell megfelelni, olyan keretek között kell élni az életet, mely a mai nyüzsgő 21. században egyáltalán nem könnyű.

A találkozó résztvevőjeként körültekintve egy nagy családot láttam magam előtt. Olyan református fiatalok családját, akik egymás gondjairól, egymás dolgairól közösen beszéltek, közösen gondoskodtak. Olyan családot, mely azt érezte velünk, hogy igenis van hova tartoznunk. Minden megjelent azt bizonyította, hogy nem csak „egy statisztikai szám”, hanem élő, aktív tagja kíván lenni a Tiszáninneri Református Egyházkerület nagy családjában.

Kojsza Péter

Gondolatok a demokráciáról

Demokrácia, modern demokráciák, mai magyar demokrácia

A demokráciáról írni és értékeit kutatni nem egyszerű feladat, hiszen a demokrácia fogalma az ókortól kezdődően jelentős változásokon ment át. Euripidész, Démoszthenész, Thuküdidész szerint a demokrácia a törvények állama, amelyben mindenki írott jogokat birtokol, és ahol minden köztisztviselő számadással tartozik, s ekként a „jó rend”, az eunómia megvalósításának eszköze. Arisztotelésznél azonban a demokrácia a rossz államforma, melyre bár az egyenlőség a jellemző, de általában a vagyontalan tömeg uralmát jelenti. Mivel sem a vagyonos, sem a vagyontalan réteg nem emelkedik a másik fölé, de a vagyontalanok többen vannak, az ő akaratuk érvényesül. A vagyontalan szavazati joggal bíró tömeg eladja a szavazatát a demagógoknak, akik a szükségképpen kialakuló káoszban a rend utáni sóvárgást kihasználva megragadják a hatalmat, és zsarnokságot valósítanak meg. Évszázadokon keresztül, mondhatni a felvilágosodás koráig a demokráciára e megítélés volt a jellemző. A reformációt követően Kálvin is Arisztotelészhez visszanyúlva az arisz-

tokráciát, tehát az egyetemes erkölcs szempontjából nemes férfiak által gyakorolt hatalmat tekintti kívánatosnak. Ugyanakkor azonban az egyetemes pápáság elvének hangsúlyozásával a kálvini reformáció hatásaként alakul át a jogi közgondolkodás, amelyben újrafogalmazásra kerülnek a legfontosabb természetjogi alapelvek, mely szerint minden embernek vannak elidegeníthetetlen jogai, amelyek boldogulását biztosítják. Így az embert természetes szabadság és egyenlőség illeti meg, az államnak nemcsak a polgárok meghatározott részéről, hanem valamennyiről gondoskodnia kell, a világi hatalmat illetően az uralkodó és a nép viszonyában a szuverenitás a néptől ered és mindig is a népé marad, az uralkodónak csak az államhatalom gyakorlását adja át, így az visszavonható. A reformált egyházban kialakuló zsinati és presbiteri elvek pedig a közvetlen és a közvetett hatalomgyakorlás módjára adtak gyakorlati példát arra, hogy a hatalom birtokosai nem urai, hanem szolgálói a közösségnek. Ennek következtében a felvilágosodás eszmerendszerében megerősödött az a nézet, mely szerint a hatalom gyakorlására a felhatalmazást a nép adja, így alkotmányt az államnak is csak maga a nép adhat. Ugyanakkor azonban a népszuverenitás, valamint az állam szerződéses keletkezési elméletének egyik kidolgozójaként ismert Rousseau, majd az ő nyomán Kant továbbra sem látta jónak a demokráciát, hiszen abban ugyanazok alkotják a törvényeket, akik végrehajtják. Kant után a demokrácia a jog által egyesített közösség eszméje nyomán egyre inkább a joguralom (Lex Rex) megvalósítá-

sának egyik eszközeként nyert megfogalmazást. A jog azonban nem minden esetben képes kizárni az emberek uralmát, a törvények ugyanis biztosíthatják egy hatalmi csoport uralkodását, és legalizálhatják egy másik csoport alávetettségét. Ennek eredményeként alakult ki az a liberális nézet, mely szerint: „A modern demokrácia eljárási feltételek együttese. Azt állapítja meg, milyen úton kell a rendszer szabályainak keletkezniük, átalakulniuk, illetve megszűniük ahhoz, hogy kötelező érvényesülésüket senki ne sérelmezhesse....Bármilyen szabály kötelező érvényű, ha megfelelő – demokratikus – eljárásban fogadták el” Eszerint tehát a közösség alapja a többségi elven, a képviseleti eljárásban meghatározott közös szabályzórendszer, s a közösség közös céljai mint egységet teremtő erő a háttérbe szorulnak. Ez a modern állam mint szabályorientált közösség a célokra orientált keresztény állam eszméjétől való eltávolodás folyamatában alakult ki. A demokrácia tehát ebben az értelmében nem érték, tartalom nélküli forma. A liberális demokrácia híveként Kis János szerint e formai keretet tartalommal a liberalizmusnak kell kitölteni, mert a liberalizmus érdemi feltételeket állít a szabályalkotás eredménye – a rendszer szabályai – elé, továbbá megköveteli, hogy a döntések eredménye tartsa tiszteletben az egyéni jogokat, és ne tegyen részrehajlón alapuló különbségeket az érintett emberek között. Ekként a liberalizmus képes és alkalmas annak meghatározására, hogy mely döntések tartozhatnak az egyén s mely döntések pedig az egyének önkéntes társulási (privátszféra, közszfé-

AZ IGAZAT MONDÓ,
NE CSAK A VALÓDÍT

ra) hatáskörébe. Itt és most nem vitatva e nézet helyességét, avagy egyedüli üdvözítő voltát, azt a ma már általánosan elfogadott elvet kell rögzítenünk, hogy a közösen teremtett rend csak morális egyenlőségen alapulhat. Ez pedig nem jelent mást, mint a liberalizmus által is hangsúlyozott követelményt, mely szerint

a hatalom autoritásigénye akkor lesz legitim, ha az engedelmesség iránt támasztott követelése erkölcsileg kifogástalan.

A demokratikus módon működő jogállam feltételezi azt, hogy az egyének élnek a politikai szabadságjogaikkal, részt vesznek a döntéshozatalban, az általuk hozott döntéseket pedig mint sajátjukat elfogadva önként követik. A demokrácia pedig mint eljárási rend megköveteli a benne résztvevő egyenlőségét és egyenlő részvételét az indítványozási jogban, a vétójogban és a szavazati jogban. Mindezek előfeltétele azonban a véleménynyilvánítás szabadsága, az információs alapjogok érvényesülése. Az egyén ugyanis csak akkor és azáltal lehet homo politicus, ha biztosított számára a közügyek legteljesebb nyilvánossága, a döntésének meghozatalához szükséges valamennyi információ. „A tömeges részvétellel hozott döntések csak akkor közelíthetik meg a kompetens választás követelményének kielégítését, ha a közügyekkel kapcsolatos vélekedések szabadon felszínre kerülhetnek. A szabad véleménynyilvánításnak tehát ki kell terjednie a közügyek minden területére, hogy demokratikus autoritásról beszélhessünk. (Ezen a kritériumon bukott el az összes „szocialista” vagy „népi” demokrácia)” A demokrácia gyakorlata a modern államokban tipikusan és rend szerint közvetett, választott képviselők útján gyakorolt többségi hatalmat jelent, de soha sem kizárólagosan. A hatalom a közösségé marad, s ha a döntéshozatali eljárások eredménye nem a többség, nem a közjó érdekeit szolgálja, a tömegmozgalmak, népfelkelések, forradalmak megváltoztathatják a már nem nekik szolgáló rendet. A modern alkotmányokban erre biztosít lehetőséget többek között a gyülekezés, a sztrájk joga. Aki pedig a tömegeknek ezt a jogát megkérdőjelezi, hatalmának forrását, autoritásának legitimitását kérdőjelezi meg.

Felhasznált irodalom:

Kálvin: A keresztyén vallás rendszere 1559. Magyarra fordította Ceglédi Sándor és Rábold Gusztáv 1910., 754-755. oldal.

Immanuel Kant: Az örök békéről in: Történetfilozófiai írások (Szerkesztő: Mesterházi Miklós) Szeged, Ictus kiadó 1997, 267-268. oldal

Kis János: Liberális demokrácia in: uő: Alkotmányos demokrácia Indok, Budapest, 2000. 60. és 62. oldal

Bódig Mátyás: Szuverenitás és joguralom in: Államelmélet, a mérsékelt állam eszméje és elemei II. Alapelvek és alapintézmények (Szerkesztők: Bódig Mátyás és Gyórfi Tamás) Bíbor Kiadó Miskolc, 2002, 105. oldal

Szathmáry Béla
Sárospatak

„A szocialista demokráciát életünk végéig tanulni kell!” (Lenin)

Szerette, ha a kislánya az ölébe ült.

Akkor érezte legjobban a gyerekkilatot. Csiklandozta is néha a szőke hajszál a nyakát, ilyenkor óvatosan, gyengéden kisimította a fürtöt. A kislány csacsogott. Csapongva az iskoláról, anyuról, hogy izgult napokon át, meg az ünnepségről az iskolában, meg a hülye Petiről, a testvéréről, mert nem adta oda a játékát. De azért mindig visszatért apjához, mert tudta róla, hogy Pesten volt. Egy ilyen ünnepen. Nem értette a dolgot, de azt sejtette, hogy mit jelent az évforduló. Olyan, mint a születésnap. Olyankor nagy ünneplés van zászlókkal a tévében, meg nincs iskola. Azt már megszokta, hogy apunak mennie kell, mert az a munkája, hogy amikor mások pihennek, akkor ő dolgozik. Ezt szokta mondani. Anyu is emiatt szokott morogni, hogy sosincs velük, mint más rendes asszony

férje. De Pest az érdekelte. Ott még nem volt. Apja nem vitte magával, azt mondta, az nem való neki. Különben is, a szolgálat az szolgálat. Pedig egyszer én is szeretném látni Pestet! Majd elviszlek, de nem most. Az jó, hogy apu most ilyen sokáig itthon van. Azt mondja, megérdemlik a pihenést. Az anyja is közbeszólt, hogy jól jön az a kis pénz, de akkor is, hogy tudtátok megtenni. Majd mindjárt téged is nyakon vág-lak! Akkor megtudod! Az asszony elhallgatott, hagyta, hogy a gyerek kérdezősködjön, félt, hogy a férje tényleg odavág, mint amikor ideges szokott lenni. Most is az. De most nagyon. Ő csak a tévében látta, hogy mit műveltek, de ott lenni, az tényleg borzasztó lehetett. De a parancs az parancs. Megfizették, igaz, de akkor is piszkos munka volt. Nem merte hangosan mondani, csak gondolta. És te melyik sorban álltál, apu? Neked is volt olyan izéd, amit magad elé tartottál? Meg sisakod? És olyan erős csizmád? A kislány hirtelen lelkendezni kezdett. Apu, te milyen erős vagy! Ti győztetek! Láttam a tévében, hogy elfutottak! Meg össze is estek. Apu, te is rúgtál beléjük? Majd én is belerúgok a hülye Petibe, mert a táskából kiszedte a tízóraitam. Te miért nem ültél lovon, apu? Én ha nagy leszek, lovon fogok ülni és úgy, csih-puhi! Hülye fideszesek, rohadjatok meg! Na, kislányom, hogy beszélsz! De hallottam, ti is ezt mondtátok! Jó, az más. De most nem mondom. Akkor kellett. És kapsz csillagot is apu a válladra? Lehet. Még nem tudom. Most pihenőn vagyunk. Apu, és te is ráálltál valakinek a fejére? Láttam a tévében, hogy a hátára álltatok annak. Látod, nem mondom, hogy hülye fideszes. Ráálltál, apu? És az mit mondott? Gyerekek is voltak? Látod, ha veled mentem volna, akkor én azokat vágtam volna pofán, így ni! Ugye milyen erős vagyok? Ha nagy leszek, én is rendőr leszek, és kiverem a hülye fideszesek fogát!

Miközben tűnődtem a fenti történeten, találtam a liberális párt által vezetett oktatási minisztérium honlapján egy tanulmányt, amely a családon belüli erőszakról szólt. Most ez a téma a trendi. Idézem a szerző, Szunyogh Szabolcs összefoglaló értékelését.

„A családon belüli erőszak megítélése egyértelműen szemléletfüggő. A patriarchálisabb, konzervatívabb, tekintélytiszte-

lőbb emberek általában nem tekintik anynyira veszélyesnek, mint a liberális gondolkodásúak.”

Megint csak tűnődni kezdtem. Akkor a felvonulókat lincselő rendőrök patriarchálisabb, konzervatívabb, tekintélytisztelő emberek voltak? És a tüntetők meg liberális gondolkodásúak? Másképp hogyan is tudnám magyarázni a köztük lévő ellentétet?

De akkor kik vezényelték oda a fegyveres különítményt a nemzeti színű zászlót lobogtató emberek ellen?

Eszembe jutott ekkor egy újsághír: Gergényi Péter főkapitány nyugdíjba vonulási kérelmének elutasítását kérte Demszky Gábor, Budapest liberális főpolgármestere.

Nem tehetek mást, megint csak tűnődöm. A hatalomért mindent? Egészen a verésig, ütlegelésig? Mi következik még? Csak nem...?

Elhessegetem a félrevivő gondolatokat, nézzünk inkább több tévét. Jön a megatánc.

Mezei István
szociológus, Miskolc

A demokrácia szó az ógörög δημοκρατία (demokratia) szóból származik, jelentése: az emberek uralma. A szó töve a δημοσ (démosz) nép szó, a κρατειν (kratein) jelentése uralkodni, a τια (tia) pedig egy képző. A népképviselő első zsengei máig tanulságos módon érvényesültek a görög-római társadalmakban.

A demokráciának különböző fajtái vannak: képviselői demokrácia, résztevő demokrácia, szovjet típusú ún. népi demokrácia és a napjainkban szokásos liberális demokrácia. Érdekes, de a természet (biológia) nem ismeri a demokráciát. De ugyanígy ismeretlen ez a fogalom a Szentírásban is. Itt teokrácia (Isten királyi uralma) van, ami az egyetlen és helyes

viszonyulás a társadalomban és az élet egyéb területein.

A parlamentáris demokrácia az első önalapítású politikai rendszer, mely nem hivatkozik sem isteni eredetre, sem történelmi küldetésre, vagy erőszakos ideológiákra, mint a totalitárius rendszerek. A „köz ereje” légből kapott fogalom, csak annyiban létezik, amennyiben hiszünk benne. A sarki rendőrnek nem azért van tekintélye, mert erősebb, mint én, hanem mert úgy gondolom, hogy ő a „köz erejét” képviseli. Jaj annak a politikai rendszernek, ahol ez a bizalmi alap meginog.

Nem sokkal az elvesztett II. világháború után Magyarországon már csak egyetlen ideológia volt hatalmon: a marxizmus. A marxizmus formálisan magán viselte a merevség, az ortodoxia, a dogma és az ideológia valamennyi jegyét.

Sajnálatos tény, hogy a rendszerváltásig eltelt több emberöltő teljesen kigyomláta az emberek erkölcsi érzékéből a polgári demokrácia iránti igényt és érzékenységet. Úgy nevelkedtünk, hogy minden lényeges döntést központilag hoztak meg, s teljesen hozzászoktunk ahhoz, hogy az ún. tervutasításos rendszer kiszolgálói legyünk. Miközben az ország lakosságának nagyobbik része abban a diktatórikus rendszerben „szocializálódott”, 1989 óta megjelent egy olyan nemzedék, amely az újdonsült demokrácia fogalmával még nem tud mit kezdeni. Sokan a fiatalok közül összetévesztik a demokráciát a liberális anarchiával. Pedig a parlamenti választásokon alapuló demokráciának nincs alternatívája. Egy demokratikus rendszernek a következők az ismérvei: véleménynyilvánítás szabadsága, többpártrendszer és a politikai élet olyan dinamizmusa, mely lehetőséget nyújt az ellenzéknek, hogy megőrizze esélyét a hatalomra jutáshoz. Ezek a vívmányok hosszú folyamat eredményei. És éppen ez a folyamat nem működik jól.

Az elmúlt hónapok magyarországi eseményei szomorúan teszik aktuálissá a demokrácia fogalmának hazai megítélését. A televízió képei az utcai eseményekről szinte sokkolták a nézőközönséget. Elszomorító arra gondolni, hogy magyar ember veri a magyart.

Jézus ezt mondja: „Minden ország, amely magával meghasonlik, elpusz-

tu, és ház a házzal, ha meghasonlik, leomlik.” (Luk 11, 17b.) Félő, hogy Jézus ezen mondatai próféciaik Magyarországhelyzetét illetően.

Zavarja a tisztánlátást az is, hogy a média manipulálja az információkat. Végső elemzésben hatalma annak van, aki irányítani tud, s az igazi irányítás most a liberális média kezében van. A média befolyásol, programoz, irányt mutat, s hatását folyamatosan kifejti. Megítélesem szerint nem beszélhetünk demokráciáról, ott, ahol önző, egyéni érdekeket kell szolgálnia a többségnek. Beszélhetünk sokkal inkább médiokráciáról, ami azt jelenti, hogy a hatalmat a különböző érdekű média gyakorolja

Bibó István, a híres társadalomtudós egy helyen azt írta, hogy „...demokratának lenni annyi, mint nem félni.” Ez az alapvető igazság feltételezi, hogy például a görög társadalmakban vagy a polgári demokráciában az emberek nem éltek félelem nélkül. Ma a legfejlettebb demokráciának kötelessége lenne megteremteni a félelemmentes élet lehetőségét. Például úgy nyilváníthatunk véleményt nemzeti zászlóval kezünkben, hogy ne kelljen félni az esetleges hatalmi megtorlástól. Hiszen demokráciában élni azt is jelenti, hogy nyugodtan, megtorlástól mentesen elmondhatom a véleményemet a világról.

Az egyház nincs elkötelezve egyetlen politikai erőnek sem, így nem áll a választási sikerek nyomása alatt. Függetlenségéből kifolyólag a folyamatokat tárgyilagosan szemlélheti, illetve hitbéli tapasztalata alapján jobban értelmezheti. Minden értékét, de még erkölcsi elképzelését sem írhatja elő törvényekben. Ugyanakkor azonban kérdések állhatatos felvetésével, az összefüggések megmutatásával tudatosíthatja azokat az értékeket, melyek nélkül a jövőben nem valósulhat meg emberhez méltó demokrácia.

Véleményem szerint az emberiség egyetlen megnyugtató jövője csakis az lehet, amit a Szentírás állít elénk: „Nincs zsidó, sem görög; nincs szolga, sem szabad; nincs férfi, sem nő; mert ti mindnyájan egyek vagytok a Krisztus Jézusban.” Gal. 3,28

Varga István
lelkipásztor, Tiszaújváros

Profán apokalipszis

Azután látám, hogy egy fenevad támada, aki egykor veres vala, de színét változtatta, és akinek nagyokat mondó szája vala, s aki lakik a szentek lakóhelyén, mert az ő gonosz serege elorzá vala azt. Előállván pedig a fenevad, mondá a hazugságot igazságnak, és sokakat elhitet vala, mert hatalma vala arra, hogy azt mondja, amit az emberek hallani szeretnének. Hisznek pedig neki számosan, és nagy sokaság voksol vala reá, mert azt mondá nekik, hogy minden igen jó, s ígéré nekik, hogy majd nagy lakomákat csapnak, s azok ennek igen örvendezének.

Szól és beszél vala pedig ez a fenevad az övéi előtt is, és az ő beszéde nevezetik okádéknak. Háborgának pedig sokan, amikor nyilvánvalóvá lett a fenevad gonosz beszéde. Akkor mondá a fenevad: Legyen háborúság a városban, és mondassanak az igazság fiai hamisságnak. Küldé pedig a fenevad a gonoszságnak seregét a városba, akik öltöznek a háborgók öltözetébe és azt mívelik, hogy sokan gyűjtogatnak vala az utcán. Akkor mondának a fenevad szolgálai: Íme, gyűjtogatnak a háborgók, mert bántalmazni akarják a mi nagy és igaz vezérünket. Emlékezni készül vala pedig az ország a gonoszok által egykor megöletettekre, s a fenevad is leborul nagy ájtatosan, de az ő szívében mást gondol vala. S ismét küldi vala a gonoszságnak seregét a háborgók közé, a háborgók öltözetében, és azok ismét azt mívelik, hogy sokan törnek és zúznak vala. Akkor monda a fenevad: Íme, mily nagy nyugtalanságot okoznak a háborgók! Nosza védjük meg a várost! S parancsol vala a fenevad a poroszlóknak, mondván: Menjete és öljete! Elindulának pedig a poroszlók, és az ő sisakjuk hasonlatos vala a mezei pásztorok ama vasfazékjához, amit közönségesen bográcsnak neveznek, és az ő kezükben villámzó fegyver

A kép csak illusztráció

vala, és viselnek öldöklő botot is, amely hasonlatos vala a halálos kígyóhoz, a viperához. Bántalmaznak pedig vala válogatás nélkül kicsinyeket és nagyokat, nőket és férfiakat, ifjakat és véneket, sokakat megsebeznek, és megrészegednek azoknak véréből. Adatik nekik ezért vérdíj gyanánt hatszor tízezer talantom – s ímé elvették jutalmukat!

Akkor szól vala és mondá a fenevad az ő szolgálainak: Az ispotályokat be kell zárni, hulljon el a férgese az árokparton. S az iskolákat is meg kell szüntetni, kicsiket és nagyokat, és pénzt kell szedni azoktól, akik tanulni akarnak. Mindenek ára emelkedjen és az adók is felettébb növekedjenek, de a multikat ne bántsátok!

Szomorkodék vala és igen kesergék az én szívében az én népemnek romlásán, mindezeket látván. S akkor hangot hallék, amely ezt mondja vala: Ne légy felettébb szomorú, mert a választottakért megrövidítettek majd azok a napok. Áldott legyen az Istennek neve örökkön örökké, mert övé a bölcsesség és az erő. És ő változtatja meg az időket és az időknék részeit; dönt királyokat és tesz királyokat; ad bölcsességet a bölcseknek és tudományt az értelmeseknek. Ő jelenti meg a mély és elrejtett dolgokat, tudja, mi van a setétségben; és világosság lakozik vele!

Én, DiDimus, hallottam és láttam mindezeket, sőt még nagyobbakat is. Akinek van füle a hallásra és szeme a látásra, ímé az is hallja és látja!

(Szerkesztőségi megjegyzés: A fenti írás a fantázia szüleménye. A valósággal, valós személyekkel, csoportokkal stb. való bármilyen összefüggés vagy felvetődő azonosság csupán és kizárólag a fatális véletlen műve lehet.)

A kép csak illusztráció

FÓRUM

Gondolatok egy megszépült osztályteremről

1. **Az iskola** egy kissé kellemetlen dolog, ahol illik a lehető legkevesebb időt eltölteni. A szülő beszalad reggel, egy puszi kíséretében leteszi a csomagot, majd délután felveszi, kapkodva begombolja a kabátot, sapkát igazgat, és akkor futás: el innen! Annyi minden van még mára, és már majdnem este van. Az iskolában dolgozók igyekeznek – fátsultágtól vagy lelkesedéstől függő energiával – szebbé tenni azt a helyet, ahol naponta sok órát töltenek ők is és a gyermekek is. Szeretném azt írni, hogy az elmúlt tíz évben egyre magasabb a normatíva, egyre több pénz jut az iskolákhoz, így azokat mindig újítják és csinosítják. Hiszen hiába díszítget az ember málló, szürke vakolatot, pattogó mázat, foszló szőnyeget. Ezt azonban nem írhatom, mivel épp ellenkező előjelű folyamat zajlik, az utóbbi időben egyre erősebben. Pénz csak a legszükségesebbekre jut. Akkor hát töltsék napjukat a gyermekek ócska teremben, úgysem ott laknak, majd otthon várja őket a szép környezet. De mit tegyen az, akit ez mégis zavar? Aki ösztönösen szereti a szépet, és akiben hagyott még az élet annyi erőt, hogy kész lenne valamit tenni...

2. **Egyik nap hallom**, hogy lelkes szülők csinosan megszépítettek egy osztálytermet. Elképzelttem, hogy ez milyen jó is lehet. És már láttam az én szüleim korú embereket, amint szalmakalapokban, kezeslábasban keverik a színeket, és elmélyülten festgetnek. Érdekeltek. Nagyon. És érdeklődésemnek hangot is adtam. A 2. b osztály egyik tanító nénije pedig engedett visszautasíthatatlan kérésemnek: megígérte, hogy megkéri a szülőket, mondják el ők, amit a festésről tudni lehet.

3. **A szép szépet érdemel.** Korán érkezem a Diósgyőri Református Általános Iskolához. Késni nem szeretek. Ülök fél órát a kocsiban, gyűjtöm a bátorságot, és közben állítgatom a fényképezőt és gyakorolok. Új beállításokat kellett megtanulnom, mert én mint műszaki anti csak automata üzemmódban használok a gépet, az pedig ma kevés. Nagyon szeretném, ha minden rendben lenne: a szép szépet érdemel.

4. **A szülők.** Mindig elfelejtem, hogy a szülők az én korosztályom. Kedvesen várakoznak a teremben. Nem tudom, mi lep meg jobban, a vár – mit vár, maga a Mese! – vagy az, hogy többen is ülnek a padokban, és beszélgetnek. Szülőket iskolában csak úgy

tudok elképzelni, hogy feszegetve ülnek és várják az ítéletet, hogy mit követett el megint a csemete. Úgy képezem, sokat nem szólnak egymáshoz, jól látható a különböző társadalmi rétegek közti választóvonal, és különben is egy individualista „ista” országban úgyis mindenki magába zárkózik. Nem, kedves olvasó! Sokadik tévedésem ez. A szülők az iskolában ülnek a gyerekek székén, a székeket egymás felé fordítva, persze nem megrendezetten, hanem csak hogy beszélgetni tudjanak, miközben van, aki a gyereke felszerelésével babrál, és közben szavak, beszéd, nevetés. Eszembe jut, de egyelőre csak suttozni merem: **lehet, hogy jól érzik magukat...**

5. **Elmondom**, mit szeretnék, ki küldött, bemutatom a fényképezőt és a mikrofont. Elmondom, hogy nem szó szerinti riport készül, a felvételt s u p á n modern jegyzetfüzet. A nevüket kérdezem, mert valamit kérdezni kell, és a név fontos, mert tudnom kell, kikkel beszélgetek. Később rájövök, hogy nem írhatom le a nevüket. Egrészt, mert ment közben kiderült, hogy több szülő is dolgozott a nagy művön, akik most nincsenek itt, az pedig hogy néz ki, hogy egy csoportnak csak a felét mutatom be? Másfelől azt is gondolom, hogy nem ezért csinálták. Nem hiúságból. Így inkább csak annyit teszek, hogy amit láttam és hallottam, és élményként hazavittem, azt elmondom.

6. **Csoport.** Egy igazi csoportot láttam, nem egymás mellett ülő embereket. Közösséget. Mindig ilyen volt? Nem. Többen ismerték egymást, mert már óvodába is együtt jártak gyermekeik, a többiek azonban ismeretlenül csatlakoztak hozzájuk. Most rendszeresen találkoznak.

A Diósgyőri Református Általános Iskola 2b osztályos tanulóinak szülei

Reggel, amikor hozzák a gyerekeket, ott felejtik magukat és beszélgetnek. Délután is. Vannak közös alkalmak, most például már lelkesen írogatnak a Mikulásnak, aki ma már e-maileket fogad, és érkezni fog. De lehetne szó szeretetvendégségről, farsangról, vagy a Nyilas Misi Házban megrendezett közös alkalmakról. „Az idő, amit a rózsásra vesztegettél”, az idő, amit a közösségre fordítottál: az teszi fontossá, és tartalmassá a közösséget.

7. **Mi lehet a recept?** Végy egy vagy két lelkes tanító nénit, és majd ők szépitik a termet, mert úgyis ez a dolguk. Sok iskola sok osztálytermét díszíti sok tanító néni, de talán az mégsem megy, hogy ők fessenek is ki, cseréljék le a függönyt, tegyenek a falra parafa táblákat, alakítsák ki a mosdó körüli kis teret, javítsanak ablakokat és konvektorokat. Akkor hát második variáció: végy lelkes tanító néniket, akik majd ráveszik a szülőket a szükséges munkák elvégzésére. Ez is csak félig elegendő, a lovat ugyanis nem lehet ivásra kényszeríteni,

csak a folyóhoz lehet odavezetni. Legtöbb helyen nem akar... Akkor újabb recept: végy lelkes szülőket, akik akarnak is tenni, és képesek is rá. Majd ők megoldják. Ez azonban nem megy a többi szülő, a tanítók és az iskola támogató hozzáállása nélkül. Akkor hát végső receptként végy néhány lelkes szülőt, majd még néhány jó szándékú szülőt, szépitési vágyó pedagógusokat és pozitív iskolai vezetést, esetleg még valakit, aki szebben tud festeni, mint az átlag, és pusztán szeretetből hajlandó is erre. Igen. Mindez szükséges. És itt, Diósgyőrben, a 2. b osztály szülői közösségében, pedagógusaiban megtörtént az apró csoda: szép és otthonos lett egy osztályterem. Egy dolgot nem szabad azonban elfelejtenünk, amikor a csodát aprónak nevezzük: a gyerekek minden nap ab-

ban a teremben töltik napjuk egy jelentős részét. Nagyon sok órát.

8. **Mi is ez az egész?** Most jövök rá, hogy írhattam volna egy rövid kis hírt inkább. Akinek nem derült ki eddig papírra vetett gondolatrohamaimból, hogy mi is történt valójában, azok számára összefoglalom. Folyó év nyarának végén a Diósgyőri Általános Iskola 2. b osztályának szülői közössége (vagyis az aktív szülők közössége) megszépítette az osztálytermet. Az iskola lehetőségeihez mérten támogatta a munkát, például a festékekkel. A szülők ecsetet ragadtak (milyen jól jön egy szaképzett apuka), felrakták a létrákra szak-

apukát és munkatársát, és a létrák tologatásával mozgásban tartották őket. Ilyen módon helyrehozták a plafont, lefestették a falakat. A szép falra a tanító néni szerint egy lelkes művész mesebeli várat, házikót, miegymást festett, ami azon túl, hogy szép, az oktatásban is szerepet kap. Egy „ismerős” (ha már művész, nevezzük is meg: Borbély Krisztina), akinek Isten tudja miért, fontos ez – erről eszembe jut a Biblia tanítása a jókedvű adakozóról. Hogy minden szép legyen, ne „csupán” a falak, a szülők új függönyöket vettek/tettek az ablakokra, amelyeket – majd’ elfelejtettem – előbb természetesen felújítottak, mert már szinte használni (értsd: nyitni-zárni) sem lehetett. Rendbe hozták a konvektorokat (mikre nem képesek egyesek!). Kiltották az öreg padlószőnyeget, rendbe szedték a mosdó környékét, parafa táblákat tettek a

falakra. Soroljam tovább? Mire a lap megjelenik, lehet, hogy már hosszabb felsorolást kellene végezni, hiszen amint halom, nem fejezték még be, újabb terveken törnek a fejüket.

9. **A példa.** Utolsó gondolat a felújított osztályteremről. Azért találtam fontosnak, hogy írjak egy osztályterem felújításáról, mert elgondolkodtató. A tanítók elmondják: ilyen szülőkkel lehet így. A szülők elmondják: ilyen tanítókkal lehet így. Én azt gondolom: sok remek szülő van, és sok remek pedagógus, gyakran hiányzik viszont az ötlet és a hit. A hit, amely nem engedi, hogy az ember az esélytelenség legyintésével abba hagyja, mielőtt elkezdené. Tudom, fontos a pénz. De az lenne minden? Mert van, akinek van annyi, hogy egy kicsit szánhat valami szépre. De attól még nem mászik a falra a festék. Amit viszont tapasztalok: sokszor én sem a pénzemet ajánlom fel („ami nincs, azt nem lehet”), hanem a munkámat. Ami ugyanolyan érték. Mert ha

nem azt nézzük, hogy mit nem tudunk, hanem hogy ki mit tud; illetve ha nem értékeljük magunknál kevesebbnek, amit más fel tud ajánlani, akkor észrevesszük, hogy mindannyian hozzá tudunk tenni egy álomhoz, ami így megvalósulhat, és sok gyermeknek szerez örömet, adja meg az otthon biztonságának érzését egy iskolában is. Így esetleg

hogy mit nem tudunk, hanem hogy ki mit tud; illetve ha nem értékeljük magunknál kevesebbnek, amit más fel tud ajánlani, akkor észrevesszük, hogy mindannyian hozzá tudunk tenni egy álomhoz, ami így megvalósulhat, és sok gyermeknek szerez örömet, adja meg az otthon biztonságának érzését egy iskolában is. Így esetleg

nem azt kell majd gondolni, hogy az iskola valami kellemetlen dolog, hanem: az iskola jó dolog. Oktatja és neveli a gyermekeket, és lehetőséget teremt a szülőknek, hogy közösséget találjanak, építsenek, amelyben valami szép jön létre, amitől mindenkinek egy picit szebb lesz az élete.

Barnóczki Anita

Domborműavatás Miskolcon a Megyei Kórház ökumenikus kápolnájában

Egy éve szenteltek fel a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kórházban az Isteni Irgalmasság Ökumenikus Kápolnát. A négy történelmi egyház támogatásával jöhetett létre az a kápolna, amely már régóta hiányzott egy ilyen hatalmas kórházból. A megnyitáshoz és az elinduláshoz a legfontosabb dolgok adottak voltak, de hiányzott még a falról egy szimbólum. Ennek az átadása és avatása történt meg a reformáció ünnepéhez kapcsolódóan október 30-án. Főtiszteletű Csomós József püspök úr adományát ünnepélyes keretek között áldották meg a történelmi egyházak vezetői, dr. Seregély István egri érsek, dr. Keresztes Szilárd görög katolikus püspök és Krámer György evangélikus püspök helyettes.

A dombormű alkotója Bálint István, aki a Sárospataki Református Kollégium Tudományos Gyűjteményeinek a munkatársa. A domborművön Jézus látható egy beteg ember mellett.

A kápolnába betérő betegek

Csomós József református püspök, Krámer György evangélikus püspök helyettes, dr. Keresztes Szilárd görög katolikus püspök, Seregély István egri érsek

és dolgozók örömmel fogadták a domborművet, mely mindenkiket megállásra és elgondolkodtatásra készített.

A kórházi lelkészség a kápolna felszentelésével kezdte meg szolgálatait a betegek, a hozzátartozók és az egészségügyi dolgozók részére. Sokan örömmel fogadják a kórházlelkész látogatását, miután távol vannak otthonuktól, családtagjaiktól és gyülekezetektől. A beszélgetés,

az imádság, a lelkigondozás, a lelki és a testi gyógyulásban is sokat jelent.

Kérjük, jelezzék, ha hozzátartozójuk, ismerősük, gyülekezeti tagjuk kórházban fekszik, hogy felkereshessük a betegágyánál és a gyógyszerek mellé elvigyük az evangéliumot. Elérhetőség: 06-30-3593379.

Gecse Attila
kórházlelkész

MISZIÓ

Fel nagy örömmel!
Gárdonyi Géza

Fel nagy örömmel! ma született,
Aki után a föld epedett.
Mária karján égi a fény,
Isteni Kisded Szűznek ölen.
Egyszerű pásztor, jöjj közelebb,
Nézd csak örömmel Istenedet.

Nem ragyogó fény közt nyugoszik,
Bársonyos ágya nincs neki itt.
Csak ez a szalma, koldusi hely,
Rá meleget a marha lehel.
Egyszerű pásztor, térdeden állj!
Mert ez az égi s földi király.

Glória zeng Betlehem mezején,
Éjet elúzi mennyei fény;
Angyali rendek hirdetik őt,
Az egyedül szent Üdvözítőt.
Egyszerű pásztor, arcra borulj,

Lélekben éledj és megújulj!

Parajos Tibor cserkésztsízzel, a Lévay József Református Gimnázium fenntartásában működő 19. sz. Bükk Cserkészcsapat parancsnokával beszélgettünk a cserkészetről ill. annak nevelő hatásáról.

A cserkészet lényege és célja benne van a fogadalom szövegében.

„Én....fogadom, hogy híven teljesítem kötelességeimet, melyekkel Istennek, hazámnak és embertársaimmal tartozom. Minden lehetőt megteszek, hogy másokon segítsek. Ismerem a cserkésztsízzet, és azt mindenkor megtartom”

A fogadalom szövegéből három alapelv következik: a valláserkölcsi alap, embertársaim segítése és a jellemformálás, önévelés.

Hogyan valósítja meg ezeket a célokat a cserkész?

A 10 cserkésztsízzet életformába öntésével. Néhány példa arra nézve, hogy mire vállalkoznak cserkészeink a tsízzet szerinti életformával.

Manapság, amikor az adott szó semmire sem kötelez: **„A cserkész egyeneslelkű és feltétlenül igazat mond.”** (1. cserkésztsízzet)

Ma, amikor a kötelességteljesítés ismeretlen fogalom, és a becsületes munka olyan ritka, mint a fehér holló: **„A cser-**

kész híven teljesíti kötelességét, melyekkel Istennek, hazájának és embertársainak tartozik.” (2. cserkésztsízzet)

Mostanság, amikor a liberalizált önzés oltárra emeli a céltalan „önmegvalósítás” hamis ideálját: **„A cserkész másokkal szemben gyöngéd, magával szemben szigorú.”** (5. cserkésztsízzet)

Ma, amikor a tudatosan előidézett (gerjesztett) káosz, tekintélyrombolás és fegyelmezetlenség, évszázados nemzeti és társadalmi értékrendet igyekszik elsodorni: **„A cserkész feljebbvalóinak jólélekkel és készségesen engedelmeskedik.”** (7. cserkésztsízzet)

Manapság, amikor a színpadon, filmvászonon és a tv képernyőjén oly hivalkodóan úrrá lett a mocsok és a szenny, akkor: **„A cserkész testben és lélekben tiszta.”** (10. cserkésztsízzet)

A cserkészpedagógia elvei szerint igyekszünk a fiatalokat becsületre, kitartásra és áldozatkésztsízzet nevelni. A mi lányaink és fiaink tudnak elhallgatni és mosolyogni akkor is, ha a szavukba vágnak, ha ellentmondanak nekik. De nem lehet őket megelőzni, ha jó ügy szolgálatáról van szó, mert az Evangélium átjárta a szívüket. A cserkésztsízzetokban pedig ráébrednek saját tehetségükre: tudnak fát vágni, hidat csinálni, gödröt ásni, 15-20 km-t gyalogolni, krumplit hámozni, főzni ... és közösségben jól megférni. Mert eze-

ket a dolgokat a hétvégeken – a tv, számítógép és videó előtt ülve – el sem tudják képzelni, eszükbe se jut: mert otthon mindent készen kapnak. Már pedig gyakorlati élményt csak a gyakorlat adhat. A cserkészet a cselekvés mozgalma – ezért életképes.

Cserkésznek lenni...

Cserkésznek lenni tudod mit jelent?
Vállalni múltat, jövőt és jelent.
Hinni az Istent, akit más tagad,
Élni a tsízzet s rábíznai magad.
Kimondott szavad szép legyen s igaz!

Híven tett munkád nyújt mindig vigaszt.
Aki rászorult, tettekkel segítsd!
Embertársaid testvérek tekintsd!
Másokkal szemben légy mindig gyöngéd.
Szeresd az állatot, etesd és véd.
Kíméld a növényt, hisz belőle élsz.
Légy engedelmes mindig tette kész!
Meggfontoltan élj, légy derűs, vidám.
A bölcs beosztás fontos, cimborám!
Csak tiszta testben boldog a lélek,
S Istennek tetsző a tiszta lélek,

Cserkésznek lenni – lásd – ennyit jelent.
Vállalni a jót, mely jobbat teremt.
S leszel – mert a rontás többé nem zavar –
EMEBEREBB EMBER s MAGYARABB
MAGYAR!

(Simkó János)

Túlélőtábor a Bükkben

Olykor kettő is akad...

Református, keresztyén hitünk gyakorlásához hozzátartozik a bibliaolvasás. Ki rendszeresen, ki néha, ki pedig vasárnaponként találkozik Isten Igéjével. Olvasás közben találkozunk olyan történetekkel vagy Igéekkel, amelyek egyszerűen a szívünkben érnek, és úgy érezzük, nem szorulnak magyarázatra. Találunk olyan Igéket is, amelyeket nehezen értenénk például a lelkipásztor magyarázata nélkül. Olykor az is előfordul egyéni igeolvasásunkban, vagy akár egy bibliaórai beszélgetésen, hogy nem értjük, amiről szó van, vagy úgy érezzük, ellentmondás van a Szentírás különböző részletei között. Arra szeretnénk buzdítani a kedves Olvasót, hogy amennyiben ilyen kérdésekkel találja szembe magát, vagy úgy érzi, kérdései másnak is fontosnak lehetnek, írja meg nekünk.

Ugyan nem írásban, hanem szóban érkezett a kérdés a karácsonyi történettel kapcsolatban, mégis igyekeztünk utána járni. A karácsonyi történet egy nagyon sajátos részére kérdezt rá egyik olvasónk, nevezetesen Jézus családfára a Máté és Lukács írása szerinti evangéliumokban. Bevalljuk, nem saját bölcsességünk adta a választ...

Manapság furcsának tűnik egy írást családfával, származással, nevek sorolásával kezdeni. Ráadásul ezek a nevek nehezen olvashatóak, idegenek. Ha pedig az Írás azért van, mert abban van mindaz, amit fontos tudnunk a mi üdvösségünk szempontjából, akkor miért fontos egy családfa? Vagy kettő? Ráadásul aki veszi a fáradságot, és végigolvassa őket, arra is ráébred, hogy ezek sok szempontból különbözőek. Most akkor melyik az igazi? Vagy Józsefnek két apja volt, két különböző családfája, esetleg tévednek az evangéliumok?

Vegyük először Máté evangéliumát, mely köztudottan zsidó származású olvasóknak íródott. A zsidó világban rendkívül fontos volt, hogy ki melyik családba tartozik, kinek a fia, kinek a leszármazottja. Ezen kívül azonban más fontos információkat is hordoz a felsorolás.

Jézus életét Izrael történelmének keretében helyezi el Máté: ha csak végigfutjuk is a listát, egyik nagy történelmi nevet a másik után találjuk, ezek pedig emlékeztetnek minket Isten üdvtervének korábbi mozzanataira, arra, hogy Jézus születése egy nagy terv része. Máté háromszor tizennégy generációt számol össze, jelezve, hogy a felkészülés ideje eltelt, Jézus az idők teljességével jön el. Királyi örökséget képviselve Jézus a zsidók kirá-

lya, sőt, nemcsak királyi vérből való, de Dávid királyi trónjának örököse, az ígéretek örököse. A nemzetségtáblázat Jézus születésének tényével zárul. Nem véletlenül került hát egy unalmas felsorolás az evangélium elejére, hanem fontos bevezető gondolatokat tartalmaz.

Lukács evangéliumának táblázata sok szempontból különbözik Máté leírásától. Távollab viszi a kezdeteket: Ádámgig, aki Isten fia. Ezzel tágabb keretbe helyezi Jézus születését, nem csupán a zsidó környezetet látva, hanem az egész emberi

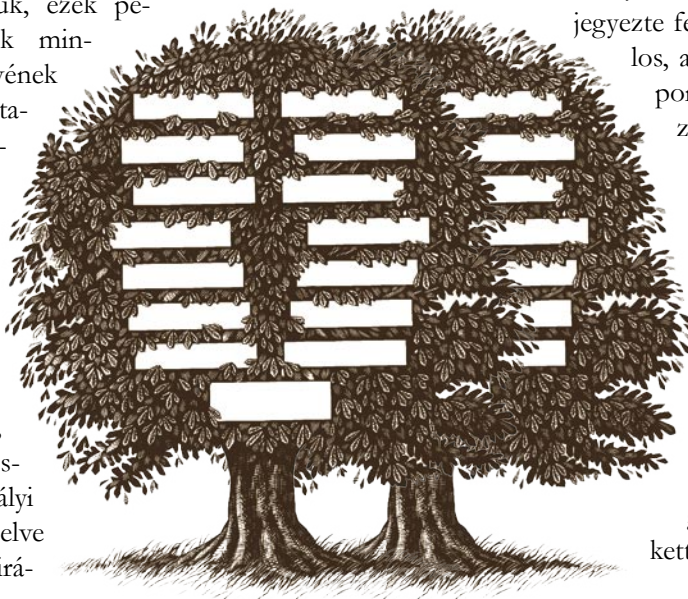
nem történetének szempontjából. És csak ezután jön az igazi érdekesség: Dávidig párhuzamos a két lista, Dávidtól azonban eltérnek egymástól. Dávidtól Máté a Salamoni leszármazást követi, míg Lukács Dávid másik fiát, Nátánt választja. Innentől Józsefig csak két név azonos: Sealtiel és Zerubábel. Hogyan lehet ez?

Többféle magyarázat létezik. Az egyik szerint Lukács valójában Mária családfáját mutatja be. Ebbe a családba fogadták be Józsefet, aki tehát Jákób fia a Máriával való házassága által: így nevezi az evangélista ezt József családfájának. Bár nem volt szokás női ágon családfát írni, mégis előfordulhatott, hiszen Jézus születése nem szokványos: emberi apa nélkül, Istentől származik. Egy másik magyarázat szerint Lukács a fizikai, vér szerinti leszármazást jegyezte fel, míg Máté a hivatalos, a trón öröklése szempontjából megfogalmazott nemzetségtáblát.

Nem vagyok írástudó, csak bibliaolvasó. Nem tudnám eldönteni, hogy melyik magyarázat helytálló, mert nekem mindkettő egyformán valószínűnek tűnik.

Családfából és magyarázatból olykor kettő is akad...

(szerk)

KÉRDŐJELEK

Csoda egy istállóban

Ez a történet ARRÓL az istállóról szól... Tudjátok, nagyon sokféle istálló létezett már, de olyan különleges, híres, mint amiről én szólok, nincs több. ... Most még csend van benne. Hosszú éven, talán évtizedeken keresztül nem történt ott semmi. Egész a mai napig...

Most jön fel a nap és a hosszú éjszaka után lassan élednek az istálló lakói. Nem is gondolnád, milyen sok lakója van egy ilyen szürke, jelentéktelen házikónak. Ott van például Cincóka, a kiséger. Az istálló sarkában egy egész kis palotát tudhat magának. Ő az, aki mindig mindenről először szerz tudomást. Senki sem tudja, hogy csinálja, de a füle minden falon keresztül átér. Nagyot ásítva jelenik meg szürke fejcskéje, és magas fejhangján belekürtöli a térbe: „Szerintem ez a nap más lesz, mint a többi!” Úgy hangzik ez, mint egy kijelentés. Az istálló lakói nem is szólnak ellene, csak a Szalmaszálak, akik végtelenül sokan vannak, nem bírják ki megjegyzések nélkül. Egymás szavába vágva mindnek van hozzáfűznivalója. „Micsoda ostobaság!”, vagy „Miért kell neked mindenkinél okosabbnak lenned?”, vagy „Mi lesz ma, mi lesz ma? Én is tudni akarom!”, vagy „Itt még sose történt semmi!”

A hirtelen feltámadó hangzavart Boc szakítja félbe. Bocnak tekintélye van a többiek előtt, hiszen ritkán szólal meg és akkor is csak nagyon lassan. Ettől aztán igen bölcsnek tűnik. Egyedül a szamár nem hisz neki. Persze, hiszen a szamarak azért

szamarak, mert nagyon okosnak hiszik magukat. De most Lógófül még alszik, ezért a Szalmaszálak beszélgetni tudnak tovább. A hírek köztük is gyorsan járnak, főleg, ha Cincóka rokonsága besegít. Így aztán megtudják, hogy a városban nagy jövés-menés van. Mindenütt csak emberek, lábak, katonák. Brr! Ez mindannyiuk számára elég ijesz-

koztatja suttogva a többieket, akik pissenés nélkül figyelnek. „Nincs más helyünk, minden zug foglalt. De ha megfelel, ez az istálló kiadó” – dűnyögi egy cseppet sem barátságos hang. Aki felel rá, olyan halkán beszél, hogy nem is értik. Aztán a két ember ott marad, és nemsokára felcsendül egy gyönyörű ének.

Bocnak még a nagy bociszeme is nedves lesz a meghatottságtól. Az egyik kis pimasz Szalma nem is átalja megjegyezni, hogy biztosan belement valami... Boc így szól: „Tényleg nem tudod, kiről szól az ének? Arról, akinek ki sem mondhatjuk a nevét!” „A Te-remtő-ről?” – suttogja a Kettes Szalma – „Én azt hittem az emberek már régen elfelejtkeztek róla!”

A beszélgetésbe aztán mások is bekapcsolódnak. A Nyolcas Szalmaszál arról mesél, mikor még a búzaföldön állt, sárgán és csodaszépen, arra járt egy ember, megállt a mező szélén és imádkozott. Kiderült, még Cincóka is ismer olyan embert, aki tudott Róla.

Lehet, hogy az ember mégis ismeri a Teremtőt? „Milyen jó lenne, ha úgy is viselkedne” – jegyzi meg Boc kissé epésen. A hallott hírek azonban megnyugtadják őket, és érdeklődve figyelik az emberpárt. A férfi nagygyöngédséggel veszi körül a fiatalasszonyt, akin látszik, fáradt és gyenge.

A nap lassan eltűnik a horizonton, hogy helyét átvegye a sötét. De most nincs olyan sötét, mint máskor. Először Hatos Szalmának tűnik föl. Persze Lógófül nem bírja elviselni, hogy más legyen nála éberebb, így rögtön kiballag az istálló ajtóba és kikukucskál az égre. Anynyira megdöbben valamin, hogy

től! Hiszen az emberről megvan a véleményük. Egyszerűen fogalmazva: ők minden bajnak a forrásai! A Szalmaszálak még emlékeznek arra az éles hasításra, mikor lemetszették őket a mezőről. Borzalmas volt az emberek keze! Cincóka is látta már néhány társának életét befejezni egy-egy ember kezei között. Boc pedig tudna mesélni a vágóhídről. Mit akarhat ez a sok ember most itt? Kissé ijedten figyelnek hát a külső hangokra. Nem is kell sokáig várniuk. Léptek zaja hallatszik, majd megjelenik az istálló ajtóban három ember. Két férfi és egy fiatalasszony.

Ezekről a tényekről az időközben felébredt Lógófül tájé-

GYEREKNEK

még Cincókát is odahívja. A Szalmaszálak csak annyit látnak, felfele bámulnak. Vajon mit láthatnak? Cincóka szalad vissza a hírrel: „Ugye mondtam, különös nap lesz ez! Ha hiszitek, ha nem, az ég tele van táncoló angyalokkal, és egy különös csillag is ott ragyog az égbolton! Pont erre az istállóra néz!” „Biztosan az égben is felfigyeltek képességeimre” – gondolja Boc elmélázva. Úgy magába mélyed, hogy nem veszi észre milyen furcsa hangok, zajok veszik körül az istállót. Egyszer csak sírásra lesz figyelmes. Ez, egy istállóban meglehetősen szokatlan. Sír egy kisbaba! „Mi az? Mi történt?” – forgatja a fejét jobbra-balra. Azt látja csak, hogy a Szalmaszálak körül ölelnek valami bepólyált alakot, és gyönyörködve bámulják. Mindegyik közel akar lenni és mondogatják egymásnak: „Megszületett! Megszületett!” „Kicsoda, és miért?” – értetlenkedik szegény Boc. Lógófül elemében érzi magát, és a mindent értők magabiztosságával magyarázza: „A világ Megváltója! Pont a mi szegény istállónkat választotta. Azt mondták az angyalok, hogy Ő (tudjátok, a Teremtő) meg akarja menteni az embert. Ezért küldi el Fiát.”

Boc még mindig értetlenül bámul. A magyarázkodásba lassan mindenki bekapcsolódik, és végre Boc is érti. A Teremtő teremtette az embert is – ez szinte hihetetlen – és az ember nem azt tette, amit kell. Engedetlenn lett!! (ez már hihetőbb) Ezen aztán sokáig elmélkednek az istálló lakói, hiszen ők nem ismerik az engedetlenség fogalmát sem. Szerintük a Teremtő pontosan tudja mi az, amire szükségük van, és gondoskodik róluk. Miért is kellene engedetlennek lenni??

Szóval Cincóka közben azt is megtudta számtalan rokonától, hogy a Teremtő régen megígérte a szabadítót. Azon is elcsodálkoznak, hogy az Ő mennyire szereti az embereket. Ötös Szalma meg is kérdezi halkan: „Lehet hogy akkor nekünk is szeretnünk kellene az embert?” Ebenem nem tudnak teljesen egyetérteni, de Lógófül feltűnően sokat krárog, ami nála a megilletődöttség jele. És ha odapillantanak a megszületett kisbabára, érzik, hogy Ötös Szalmának igaza van.

Mindannyian nagyon büszkék, hogy az ember megmentő, kisbabaként pont az ő otthonukat választotta. Micsoda kiváltság!! Ha megkérdeznéd őket, az istálló minden lakója azt mondaná: ilyen csodában még nem volt részük! De nagyon boldogok!

Szilágyi Zoltánné
Arnót

KITEKINTŐ

Budapestről Kanadába, Torontóba kilencórás repülőút után, fáradtan érkezik az ember. Toronto 2,5 millió lakosú nagyváros, Kanada legnagyobb és legforgalmasabb városa. Soknemzetiségű világváros az Ontario tó partján. Az angol és francia telepesek utódai megosztják hazájukat az Ázsiából, Afrikából, Európából újonnan betelepülőkkel.

A város óriási kiterjedésű, toronyházakkal, takaros családi házakkal, hatalmas, érintetlenül hagyott erdőkkel, folyókkal, kis patakokkal, rengeteg fekete és szürke mókussal, kanadai vadlibával, sirállyal. Csípős a hideg, szép a hótakaró. A város karácsonyi díszében csodálatos látvány. A hatalmas embertömeg földalattival, busszal és személygépkocsival közlekedik. A levegő tiszta, nincs légszennyeződés.

A forgalmas Eglinton sugárútról csendesebb környékre kanyarodunk. Vörös téglás, neogótikus templom bejáratánál kétnyelvű tábla fogad:

First Hungarian Presbyterian Church
Első Magyar Református Egyház
Lelkipásztor: Nt. Vass Zoltán

Ez az épület 1967 óta lelki otthona a torontói magyar reformátusságnak. Az épület angolszász mintára több funkciót is betölt. A legtágasabb az istentiszteleti terem, innen lépcsőkön lehet lemenni a közösségi alkalmak színterére. Itt az ebédlő, a konyha, vasárnapi iskola, hittanterem található. Minden karácsonyi díszbe öltözött.

A gyülekezet 200 lelkes. Az idősebb generáció a II. világháború éveiben érkezett, vagy az azt követő kommunista hatalomváltás miatt választotta Kanadát új hazájának. A következő nagy hullám 1956-ot követően érkezett, amikor is a kanadai kormány szervezeten fogadta és segítette a magyar emigránsokat. Az ő gyermekeik már itt születtek, beszélnek magyarul, és ha házastársuk is magyar, akkor az ő gyermekeik, az unokák is tudnak magyarul. Természetesen, sok a vegyes házasság a második generáció körében, az ő gyermekeik már nem mindig értik a magyar szót.

Gyermekeinkkel a hittanterem felé igyekszünk. Kisgyermekek egymással angolul beszélnek, mi magyarul szólunk, ettől fogva ők is így folytatják. A vasárnapi iskolában felzendül a „Dicsőség mennyben az Istennek...” ékes magyar nyelven.

Az istentiszteletre érkezettek megtöltik a padokat. A lelkési köszöntés elhangzik angolul és magyarul, az igeolvasás, igehirdetés magyarul. Két fiatal orgonista lány vezetésével felcsendülnek az Óhazában tanult karácsonyi énekek. A szétszabdalt magyar Haza szétszórtott gyermekei itt, ebben a hajlékban egy közös test tagjaiként, egy szívvel, lélekkel énekelik havas erdélyi, óhazai, délvidéki, kárpátaljai, felvidéki

Magyar reformátusok Kanadában

karácsonyokra emlékezve, hogy „Krisztus Urunknak áldott születésén...” A testet öltött Úr Jézus itt van közöttünk. A fenyő-illat, a gyertyafény, az úrvacsora emelkedett hangulatot teremtett, rég látott, kedves arcokat, utcákat, gyermekkori templomokat idézett. Fájdalmasan és felszabadultan. Fájdalmasan az elhagyott otthon emlékeinek szorításában, és felszabadultan a megtalált új haza biztonságában. A magyarul és angolul elmondott áldás után

az emberek az ebédlőben kávé, teát, diós, mákos bejglit fogyasztanak, beszélgetnek, aztán igyekeznek hazafelé, a terített családi asztalhoz. Vannak, akiknek másfél óráig az útjuk hazáig.

Ez a gyülekezet komolyan veszi az Úr Jézustól kapott missziói parancsot. A diakóniai szeretetszolgálat 1966-ban, még Seress Ödön tisztelendő úr idejében indult. Céljuk az, hogy erejükhöz mérten segítsék az anyaországi és az elszakított területeken élő rászorulókat. Diakóniai bizottságuk döntése alapján a Debreceni Református Kollégiumban négy diákot támogatnak, a Kolozsvári Református Kollégiumnak ösztöndíj- és tanulmányi segílyt juttatnak. Árva gyermekek otthonát támogatják Nagyváradon, Szamosújváron, Marosvásárhelyen, Nagydobronyban, évi tanulmányi segílyt juttatnak egy árva lánynak Nagyikindán. Hozzájárultak a beregszászi öregotthon mosodájának építéséhez, a kárpátaljai református gimnáziumok élelemellátását szolgáló tehenészet létrehozásában és fenntartásában. Minden karácsonykor az „Utolsó Szalmaszál” alapítványon keresztül 50 Szabolcs megyei családnak készítenek ajándécsomagot.

Honnan van ereje ehhez egy 200 fő gyülekezetnek? A jobb anyagi körülmé-

nyek ehhez nem lennének elegendőek, megfelelő lelki megalapozás is szükséges. Ismerjük ezeket az embereket, komolyan veszik a napi bibliaolvasást, az imádkozást, az adakozást, a közösségi alkalmakon a részvételt, a beteglátogatást, az újonnan érkezők befogadását, felkarolását.

Az Asszonykör tagjai minden szerdán bibliaóra után csigatésztát készítenek, különböző alkalmakra magyaros ételeket főznek, süteményeket sütnek, ezt eladják, és a bevételt a diakóniai célokra fordítják. A Férfikör tagjaival karöltve készítik a finom disznótoros vacsorát, amire évek óta nagy igény van nemcsak a magyarok, hanem az angolok körében is. Megjelennek ízletes termékeikkel különböző vásárokon, ünnepi rendezvények bonyolítását vállalják az ebédlőben. Ez mind fáradtságos munkával jár, Istenre figyelve, szeretettel, nagy szakértelemmel végzik. Más felekezetek tagjai is eljönnek ide egy-egy finom vasárnapi ebédet elfogyasztani.

Az utánuk jövőök, a fiatalok belenőnek a kialakult rendbe. A nyári táborokban a gyermekekkel a szülőket is szívesen fogadják segítőknek, felügyelőnek. A tó partján eltöltött hét lelki-testi felüdülést jelent mindenkinek.

A torontói magyar reformátusok lelki háza otthont jelent a Szép Magyar Szó-

nak is. Történelmi, egyházi évfordulókon színvonalas rendezvényekben gyönyörködik a közönség. Egyházi színdarabokat adnak elő, verseket szavalnak, énekel az énekkar, magyar táncokat mutatnak be, művészeket, előadókat hívnak az anyaországból.

Toronto házaira, útjaira puhán hull a hó. Lassan befedi a várost, az országot, mely annyi kivándorlónak vált befogadó hazájává.

Otthon, a Kárpát-medencében is fehérek a tájak. Ebben a fehér ragyogásban könnyebb hinni a tisztaságban, a tisztességben, abban, hogy Isten ott készített nekünk értelmes, Benne kiteljesedő életet. Minden nyomorúságunknak az az oka, hogy elhagytuk az Urat. A magyarság jövője ott, a Kárpátok alatt azon áll vagy bukik, hogy visszatalál-e Teremtőjéhez és Megváltójához.

Egy imádkozó nemzet az álmod, amely önpusztító és szolgaság alá vetett állapotában az Úrhoz kívált önmaga védelméért és zsarnokai ellen.

Drága Testvéreim, otthon és a nagyvilágban, imádkozzunk népünk lelki ébredéséért!

Pándy-Szekeres Anna
tanár

Születésnap i bokréta

Hajdanán szokásban volt Patakon, hogy kedves vendég fogadása vagy búcsúztatása alkalmából a Főiskola Kórusa kiment az állomásra, és a síneken Bathó János vezényletével egy-egy odailó énekkel szolgált. Továbbá a jeles napokon a szívbeli jókívánságokat nem annyira a mai tárgyias formában, hanem a természetes lehetőségek megragadásával, mint például a bokréta elkészítésével juttatták kifejezésre. Szabó Zoltán professzor úr tudomásom szerint nagyon szerette az énekeskönyvet, imádkozó, prédikáló alkotásnak tekintette, melyet nagy lelki haszonnal ajánlott egy tanulmányában nemcsak a népfőiskolásoknak, nemcsak a gyülekezeti tagoknak, hanem minden korosztály és érdeklődési kör számára.

E sorokon keresztül most egy énekekből kötött születésnap i bokrétát szeretnék sok szerető szív nevében Szabó Zoltánné Médi nénihez eljuttatni, aki november 24-én immár 93 megélt esztendő emlékei, tapasztalata és bölcsessége birtokában tekinthet sorsára a 283. dicséret szavaival: **Az Úrnak jóvolta, napjainkhoz napokat told...** A születésnap különleges lelki kapocs számára, mert hitvestársával egy napon születtek, és özvegyisége 41. esztendejében is átmelegíti szívét, hogy lélekben nem egyedül ünnepel. A hit hangja előcsalogatja a 394. dicséret néhány sorát: **Angyalok ti fényes lelkek, zengjétek víg éneket, mert már biztos révbé tért meg, kit bús szélvész hányt-vetett.** A lelki, mennyei otthon bizonyossága, a férjhez, gyermekei édesapjához fűződő el nem múló, szívbeli örök szeretet mellett ebben az esztendőben családi körében is beteljesedéshez juthatott, mert sikerült megoldást találni, hogy két lányával „egy fedél alá” költözve a földi otthon biztonságá, az egymás terhét hordozzátok krisztusi parancsának családi megélése is áldásul adasson. Kívánjuk, a hivatlanul jelentkező betegségek, gyengeségek idején, parancsolja ki e körben is mindig az „erősebbet” a 455. dicséret megfogalmazása sze-

rint: **Ha botlanak a gyengék, segítsen az erős. Hordjuk, emeljük önként, kin gyengesége győz. Tartsunk jól össze hát, tudjunk utolsók lenni, a bajt válunkra venni, e földi életen át.** S kívánjuk, a bárányait vállalán hordozó Jó Pásztor, s az irgalmas samaritánusokat küldő Úr vegye körül a Szabó családot sok irántuk érdeklődő telefoncsöngéssel, ajándékozó szeretettel érkező látogatók kopogtatásával, s az értük imádkozók erőterével.

Médi néni fizikailag kétségtelenül Budapesten van, de sejtjük, gondolatban gyakorta bejárja azt az utat, melyen Isten életében végigvezette. Átéli Brassóban a gyermekort, felidézi a pillanatot, ami-

Csomós József püspök személyesen adta át az egyházkerület ajándékát, a Bibliás Rákócziak című könyvet Szabó Zoltánné 93. születésnapja alkalmából.

kor édesapjával várta a pataki cserkészeket is szállító vonatot, amikor a szőke, fürtös hajú bájos leány arcképe oly mélyen beköltözött Szabó Zoltán szívébe, hogy visszajött érte és magával vitte. Így lett sorsa Patak, a nehézségeken, szegénységen való úrrá lével ezernyi leleményes diadalával. Hiszen Patakon professzornéknak lenni nem ugyanazt jelentette, mint Budapesten, Debrecenben. A tanársaladokkal, diákokkal, cserkészekkel, népfőiskolásokkal való kapcsolatra itt a 395. dicséret sorai helytállóak: **Szeretetben összeforrva egy közös test tagjai. Tudjuk egymásért harcolva, ha kell vérünk ontani.** A Trianonban kapott magyar sebre oly áldásos gyógyírt hozó pataki szellemiséget nemcsak a új viharok tépázták, melyben az imádkozzál és dolgozzál életparancsban, az inkább Istennek kell engedelmeskedni, mint

embereknek belső normáit kellett követni, és az emberi normátlanságok következményeit szenvedni. Szabó Zoltán Teleki Pállal való barátsága folytán a Magyar Élet Pártja képviselőjeként részt vállalt az országos politika és az ellenállás terheiből is. A háború után emiatt többször letartóztatták és a sátoraljaiúj helyi börtön falai között lehetett őt meglátogatni. A golgotai kereszten is elhangzó 22. zsoltár imádsága sokak szívében feltört ekkor: **Én Istenem, én erős Istenem, miért hagyál el enygyire engem? Kiáltásomtól a segedelem, nagy távol vagyon.** Az igazság kiderülése után Patakon az öt alkotó év gyorsan elszállt, s a keletől jövő viharfelhők

egyre nagyobb villámokkal sújtották az Egyházat s Krisztus szolgáit. A Szabó család sorsát is megbélyegezte a pataki kollégium elvesztése, a tanárok elhelyezése. Mindez a 80. zsoltár keserű szavait juttatják eszünkbe: **Ó Úr Isten, vajjon míg tartod mirajtunk a te nagy haragod? Míg veted meg kérésünket? Könnyhullatást kenyér helyett adál nekünk, és itattál minket nagy könnyhullatással.** S ekkor elkezdődött a pusztai vándorlás, ahol csak egy volt bizonyos, a hit, hogy akik az Istent szeretik, minden javukat szolgálja. Őt esztendő adatott Ófehértón, ahogy azt egymás közt a

lelkészek nevezték, Békefi Benő „fegyházmegyéjében”. Berecky Albert közbenjárására 1956-ot követően Tiszáninnenre visszatérve Noszvajon lehetett lelkipásztor, s a tudós és tiszteletes kiművelt emberfő, aki gyülekezetével való összeforrottsággal élte meg a Pataktól való elszakítottság belső fájalmát, ottani szolgálata 10. évében elment hű Megváltójához, és Patakra immár haló poraiban térhetett vissza. A 421. ének jól kifejezi a mennyei és földi világ közti lét különbségét, melyet egyedül a Krisztus szeretetében vetett hit tud áthidalni: **Tudom az én megváltóm él, hajléka készen vár reám. Már int felém és koronát ígér a földi harc után. Bár a világ gúnyol, nevet, a honvágy tölti lelkemet, mert nemsokára hív az Úr: jöjj haza jövel gyermekem. Kitért karjával vár az Úr: jer pihenj, nyugodj keblemen. Hit-**

vese, s szeretett két gyermeke egyszerre élhették meg a kiszolgáltatottság új próbatételeit, és az Istentől való hordoztatás csodáit, hogy erejüket megfeszítve a feljük nyúló kicsiny kapaszkodókon juthassanak előre életük küzdőterén.

Az új életszakaszt a Budapestre költözés jelentette, a Kálvin téri vendégszobák gondnoki munkája, az egyházi és világi valóság malomköveinek őrlő forgása

közi létben a lélek örök reményével és a test szenvedő tapasztalásaival. A múlt évtizedekben eljöttek Isten jókedvének esztendei, Patak visszatért, bár egykori világa már elment. De Isten örök, Jézus Krisztus tegnap és ma és mindörökké ugyanaz marad. Az imádság és a szeretetet hordozó emberek szíve, lelkük mezejét borítsa be a belső tavasz százszorszépeivel, és adja meg az Isten Médi néniének, Majának és Ani-

kónak naponta az „elégéses” kegyelmet, egészséget és megélhetést. Mindezt a patakiak és tiszáninneniek nevében a 167. dicsérettel nyomatékosítom: **Dús kincsből az Úr, jó békességet adjon, hogy szívünkben a kedv vig és derűs maradjon. Ne hagyja híveit bú-bajban sohasem, a rossztól óvja meg itt, s túl az életen.**

Virágh Sándor
lelkipásztor Sárospatak

Egy 80 éves születésnap margójára

2006. január közepétől dr. Börzsönyi József esperes úr olaszliszka helyettesítő szolgálatra rendelt. Bár az istentisztelet kezdetére rendszerint ráfagyott az ujjam az orgonára, sokszor elgondolkodtam, kinek a helyére ültem. Egy öreg, 80 éves, fekete ruhás, fehér inges (nyakkendő nélkül) bácsira gondoltam, aki hófehér pödrött bajuszú – gyermekkori emlékeimből rajzolva.

Első találkozásunkkor Kovács József, a 80 éves kántor bácsi fiatalos külsejével igen meglepett. Megismertem benne a pedagógust (tanító, tanár, megyei szakfelügyelő), az egyházzenészt (orgonista-kántor), a gyülekezetkormányzót (mb. gondnok, presbiter), Olaszliszka helytörténészét, kutatóját, íróját. Életét így jegyeztem le:

„A Szabolcs megyei Gemzsén, 1926. március 29-én született. Édesapja – mivel az I. világháborúban megfázott – fia születése előtt két héttel meghalt. Édesanyja hat év múlva férjhez ment. Megpróbáló évek következtek a gyermekre, de tudásvágya, akarata sok nehézségen átgátolta. Az elemi szülőfalujában végezte, 6 osztályt, majd hírül vette, Dombrádon magánúton lehet vizsgát tenni. Zöld Ferenc tanító úr az egyik órán olyan élethűen mutatta be Patak nevezetességeit, történelmét, a diákvárost, hogy egész életre szóló szeretetet, tudásvágyat keltett fel az akkori kisdíák szívében: „vajha én is egyszer pataki diák lehetnék!” Zöld Ferenc tanító úr előkészítette a tudás megszerzése útját. Nagybátyja segítségével tanult, egyik kezében az eke szarva: szántott, vetett, gondozta az állatokat; közben mindig a hóna alatt volt a könyv. Ha aratás idején friss vízért ment, vagy az ételt hordták, állandóan tanult. Kisvárdára, Vásárosnaményba

iskolába menet magában mondta a tanulat, és le nem hunyta estéknél a szemét, amíg a tanító úrnál fel nem mondta a leckét. Óhaja teljesülésében – hogy pataki diák lehessen – a szirénfalvi születésű püspök, dr. Enyedi Andor segítette. A Kovács Józsefet oly nagy szeretettel tanító Zöld Ferenc ugyanis Szirénfalvára került, az árva, tanulni vágyó kisfiút egy egész télre házába fogadta, egyetlen fillér nélkül tanította, ellátta. Ekkor érkezett szülőfalujába a püspök úr, Zöld Ferenc tanító úr pedig nagy örömmel vendégelte meg asztalánál a falu jeles szülöttét, vizonzásul a püspök úr segítette Kovács József kisdíák pataki tanítóképzőbe való felvételét. Tanítóként Tiszaszentmárton, Záhony, Bodrogkisfalud, Olaszliszka lettek állomáshelyei. 1950-ben kötött házasságot Balsai Irénnel, ma 56 éves házasság. Két gyermekük és családjuk jelenti számukra az örömet.”

Leírásomhoz gondolatot fűzök: a pedagógus-házaspárral töltött idő felidézte szüleim sorsát, emlékéit. Különösen Irénke elbeszélése. Mindkettejük élete kalandos volt. A feleség, vasutas gyerek lévén, a háború idején Németországban átélt légitámadásokról beszélt, a hazatérés örömről, az édesapja B-listázásáról. Szülei ennek ellenére 66 évig voltak házasságban, és 90-en felüli életkort éltek meg. A nehézségek hogyan tudják összekovácsolni az életpályákat, házasságokat... Számomra az is fejlethetetlen volt, ahogy a feleség büszkén hozta elő férje okleveleit; 1949. július vége: orgonista-kántori oklevél, a pataki líceum és tanítóképző dokumentuma, az egri tanárképző levelező tagozata (1963-1966); Olaszliszka díszpolgára. Együttes munkálkodásban születtek a fenti nagy dolgok.

A másik gondolat: Kovács József tanár úr pálya iránti szeretete, melyet így fogalmaz meg: „Tessék elhinni, valahányszor elmegegyek Patakon a képző épülete előtt, feltartott, összekulcsolt kezekkel adok hálat, hogy a Képző által az Isten kenyeret adott, hogy családomat is eltarthattam.”

Kovács József tanár úr Kelemen Sándor tanító úr alakját idézi számomra. Főris nagyapám udvarán édesanyám és hét testvére körbeülte a tanító urat és a rádióját, mert először csak neki volt. Édesapám elemistaként a tanító úr istállójában végezte a „gyakorlati foglalkozást”, így nevelt a tanító bácsi embereket a fiúkból. A disznóölést nagyapám az első pohár pálinka megkínálásával a tanító úrnál kezdte. A tanító úrnak is volt földje, amelyet hétköznap bekapált, vasárnap pedig besztarta a fiúkat a számkirakó táblához, és kántorizált a pappal a templomban. A hosszú téli esteiken összegyűjtötte a fiúkat, lányokat a népszínművek előadására, a férfiakat a dalárdába: ő volt a néptanító. Máig is őrzöm a tasnádszarvadi nagyapám-féle portán készült fényképüket.

Hálás vagyok, hogy Liszkára vetett egy pár hónapra a sors, mert Kovács József kántor úr házában az általam soha nem ismert – csak szüleim által elsorolt – tasnádszarvadi tanító-diák-szülő viszony megelevenedett, élővé vált.

Kovács Józsefet – mint Liszka történetének kutatóját vagy mint gyülekezeti kántort bemutatni nem tisztzem. De az igen, hogy erőben, egészségben letölthető éveket kérjünk neki, hitvesének, családjának, hogy akkor térhessen vissza kedves liszka orgonájához, amikor Isten akarja.

Papp Borbála
lelkipásztor, Taktabáj

Ajánló

Néma kiáltás

Vannak művek, könyvek, megnyilatkozások, amelyek nem elég csak egyszer kézbe venni, megnézni és végigolvasni. Koltay Gábor filmje, A NÉMA KIÁLTÁS is ezek közé tartozik. Nyilván, egyszeri megnézésre is kialakul bennünk valamiféle vélemény, de a mondanivaló mélységéhez akkor jutunk el, ha alaposan, szinte mondatról mondatra elemezzük a látottakat és elhangzottakat. A filmben olyan jeles gondolkozókat, érdekes és mélyen látó embereket szólaltatnak meg, akiket régóta foglalkoztatnak ezek a kérdések. Többek között a televízióból is jól ismert Barsi Balázs ferences atyát, Bolberitz Pál római katolikus teológust, egyetemi tanárt, Hegedűs Lóránt református püspököt, egyetemi tanárt, Jobbágyi Gábor jogászt, egyetemi tanárt.

A film alkotóinak alapmotívuma egyaránt lehet a felelőtlen emberi cselekvés, vagy a nemzethalál víziója. Olyan témákról van szó, melyek mellett ma egy gondolkodó embernek, a hazáját és nemze-

tét szerető magyarnak nem szabad, és nem lehet szó nélkül elmenni. Több komoly súlypontja és hangsúlya is van a filmnek. A vége az esetleges – fogalmazzunk reménykedve, bár a tények ma már jóval túl mutatnak az esetlegességen – nemzethalál víziójához érkezik meg. Talán ez marad meg a legmélyebben a nézőben. De nem csak itt érdemes megállnunk és elgondolkodnunk.

Nem hallgathatunk korunk egyre aktuálisabbá váló kérdéséről, amelyről szintén szól ez a film: a szavak és a beszéd leértékelődéséről! Azt mindannyian érezzük, hogy egy egyre mélyebbre süllyedő, válságokkal küszködő, és katasztrófák felé sodródó világban élünk.

Kicsoda az ember, és főleg: mikortól és meddig számítható az ember embernek? Végtelen a variációk száma, úgy ahogy az éppen nekünk tetszik, és nem vesszük észre, hogy miközben erről vitatkozunk, már régen nem a lényegnél vagyunk, csak az üres szavaknál és megfogalmazásoknál, és minden csak attól függ, hogyan fogalmazzunk vele kapcsolatban.

A filmben tudós és gondolkodó emberek állítják, hogy Isten szava, Isten Igéje az a fix bázis és az a biztos talaj, amire lehet építeni. Ebből, a relativizált szavak világából is ki akar bennünket mozdítani ez a film. Ki akar mozdítani a halál kultúrájából, és civilizációjából is. Ez azonban nem egyik pillanatról a másikra történik meg velünk, ezt maguk az alkotók és megszólalók is jól tudják. De azt is tudják, hogy minden változás ott kezdődik, hogy valaki egyszer észrevesz és észrevételez valamit, ami nincs rendben és nincs a helyén.

Ez a film ennyit akar elmondani nekünk: valami nagyon nincs rendben a mi szeretett magyar népünk életében és gondolkodásában, valami nagyon nincs rendben mivelünk. Valami talán énvelem, az én életemben sincs teljesen rendben... Ha ezt a film nézése közben megértjük és továbbgondoljuk, a film alkotói elérték céljukat.

Borbély János lelkipásztor
Sajószentpéter

(Egy filmklubon elhangzott előadás rövidített, szerkesztett változata.)

Ferdinard Hrejsa:

A Cseh Magyar Apostola Végh János élete (1755-1830)

ATürelmi Rendelet 220. évfordulójára jelent meg Ferdinand Hrejsa cseh egyháztörténész (1867-1953) kortörténeti dokumentuma, Huszti Kálmán kitűnő fordításában.

A cseh-magyar történelmi kapcsolatok sokszor bonyolult, egyáltalán nem problémamentes vonulatában két kiemelkedő korszak volt. Az első Lorántffy Zsuzsanna kora, aki Comenius Ámós Jánost a csehek világhírű tudósát meghívta Sárospatakra, hogy világosságot hozzon a magyar református művelődés történetébe. De jóval kevesebbet tudunk Végh János és több mint 40 fiatal felszentelt lelkészről, akik II. József császár Türelmi Rendelete nyomán mentek ki Sárospatakról és Debrecenből Cseh- és Morvaországba, hogy világosságot vigyenek az evangélium tiszta hirdetésével.

A miskolci konzisztórium (egyházkerületi közgyűlés) kirendelte a libisi gyülekezet lelkipásztorának Végh Jánost a „Sárospataki Kollégium kebeléből, 1783. ápr. 6-án...”, aki ekkor 28 éves volt. Végh János legkiválóbb prédikátora volt a cseh protestánsoknak, egész sor egyházi művet adott ki nyomtatásban a gyülekezetek számára. Legfontosabb volt a cseh testvérek számára kiadott „Imádságos könyv” c. műve. A cseh magyar apostola mindenekelőtt imádkozó ember volt. Éppen ezért válhatott a legkiválóbb református hitvallóvá, korának legjelentősebb egyházi írójává és tanítójává a csehkek között. Ezért voltak beszédei is szinte apostoli szózatok, tanítások, intelmek. Kiválóan beszélt nemcsak anyanyelvén, hanem latinul, csehül és németül is. Ismerte a bibliai héber és görög nyelvet. Nagy műveltségű lelkipásztor volt, műveltségét, tudását, a kor színvonalán álló Sárospataki Kollégiumban

szerezte. A cseh reformátusok mint tudós lelkipásztort ma sem felejtették el, de a magyar honban a feledés homályából kell ismét felemelni őt. Születésének 250. évfordulóján (2005) egyetlen sor emlékezés sem született a cseh reformátusok tudós prédikátorának életéről, szolgálatáról.

Végh János küzdelmes élete annak bizonyossága, hogy még a vallási, hitbeli türelemért is sok harcot, külső-belső tusakodást kell megvívni. A legnehezebb eszmei harcot gyakran saját hívó testvéreinek faji, nemzeti gőgje, fanatizmusa ellenében kellett folytatni. Életrajzában a felvilágosodás korának tükörképei tárulnak elénk. A Türelmi Rendelet az ágostai és helvét hitvallású protestánsok számára éppen csak megtűrést jelentett, sokféle megszorítással és fenntartással. A református prédikátornak is végig kellett járni a sok törődéssel telített keskeny utat... a vakbuzgóság és a közönyösség, a vallási fanatizmus és a

szolgalelkűség megalkuvásai között. De Végh János mint a csehek magyar apostola, mindenkor a hitben való engedelmesség útját járta. Valamiképpen ma is tanít bennünket, hogy erről a jézusi keskeny útról le ne térjünk se jobbra, se balra. De a keskeny út nem mindig egyenes, sok kanyar és buktató van az emberek és népek sorsában s a keresztyén hívő közösségek kegyességi irányzataiban is.

De az imádkozó ember mindenképpen eléri célját, a lélek üdvösségét. Végh olyan hatalmas egyházi művet hagyott maga

után, hogy bátran nevezhetjük őt az egyik legkiválóbb lelkipásztornak, aki megalapítója volt a megújult cseh evangéliumi egyházaknak. Olyan életművet, amelyben ma is érezhetjük lelkének és szellemének kisugárzását. Tovább él emberileg családjában és mindazokban, akik példája nyomán folytatják a munkát az „Úr szőlőjében cseh földön”. Végül tovább él írásaiban, amelyekből merítenek a késői utódok is: buzdítást, bátorítást és erőt az Úr munkájában való hűséges szolgálatra.

Végh Jánosnak ez volta jelszava: „Promte et sincere in opere Domini”. „Készséggel és örömmel az Úr munkájában.” Így élt ő hűséggel távol hazájától, és neve a cseh református Sionon áldott emlékü név mind ez ideig, s adja Isten, hogy ez maradjon ezután is.

Dövény, 2006.

Kocsis Attila
ny. lelkipásztor

B. J. van der Walt

Ember és Isten - A bibliai vallás átformáló ereje

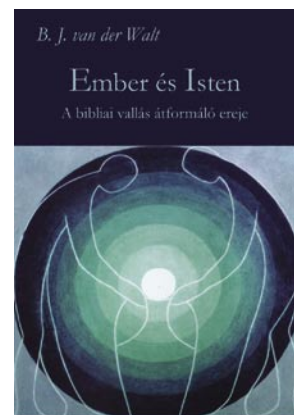
A borítón látható Bertha Zoltán *Víz/Kút* című festménye megannyi módon idézi meg, kristályosítja ki és alakítja szimbólummá azt a hosszú utat, amiben a test, a lélek és az elme nyugalomra találhat a bibliai vallás átformáló erejében. A *Kút* (Forrás) és az emberek perspektívája különbözik. Az emberi időlegesség találkozik az Örökkévaló egyetemességgel és hirdeti az örökös összeköttetésre utaltságot az ember perspektívájából nézve. A befelé világosodó koncentrikus körök a víz lényegét, életet adó, megújító és megtisztító erejét teszik láthatóvá. A kút felé hajoló emberek harmonikus egységet alkotnak ennek a forrásnak a világot meghatározó kontúrjaival, amikor ebből a forrásból merítenek élet-korsójukba. *Ember és Isten* találkozása a For-

rásnál teremthet egyedül rendet nagyon is rendezetlen életünkben. Emberi erőfeszítéseink kiapadnának, ha a megértés nem ebből a valóságra világító Forrásból fakadna, mely nem csak a látóhatárt szélesíti, hanem a tapasztalást is körvonalasítja, a Szent erőterét megteremtve életünkben. Mert „...aki abból a vízből iszik (mondja Jézus a samáriai asszonynak), amelyet én adok neki, soha többé meg nem szomjazik, mert örök életre buzgó víz forrásává lesz benne”. (Jn. 4, 14)

Dr. B. J. van der Walt (sz. 1939), a dél-afrikai Potchefstroom Egyetem nyugalmazott professzora különféle tartalmas gondolatokkal szolgál a vallásfilozófiával kapcsolatosan számos olyan témáról, mint például a Biblia szerepe vagy az, hogy hogyan teljesít feladatot a vallás az oktatásban és a mindennapi élet némely

gyakorlati kérdésében. E jelen könyvet több fejezet és alfejezet alkotja, melyek lehetőséget teremtenek az olvasó számára a folyamatos tájékozódásra. Mivel az angol nyelvű kiadás

több mint 500 oldalas, úgy döntöttünk, hogy a mű négy részben jelenik meg. A négy rész a könyv felosztását követi, és remek sorozat lesz azok számára, akik szívesen elmélkednek a vallásról és annak fontosságáról a személyes életünkben, az egyházban és mai világunkban.

Digitális fotópályázat

A Tiszáninneni Református Egyházkerület a Sárospataki Református Lapokkal együtt digitális fotópályázatot hirdet. A fotópályázatra minden olyan amatőr fotós jelentkezését várjuk, akik fényképeikkel hitelesen tudják ábrázolni valamelyik református ünnepet. Figyelem, „profí” fotósok nem nevezhetnek! Profi kategóriába azok tartoznak, akik hivatásszerűen fényképeznek, ebből a tevékenységükből jövedelmük származik.

A versenyre való jelentkezés a fenti kritériumokkal együtt, mindenki számára nyitott, az alkotó viszont csak olyan pályamunkával jelentkezhet, amit még nem publikált sehol, semmilyen formában, más fotópályázat díját nem nyerte el. Egy alkotó maximum tíz képpel nevezhet. A pályázaton csak digitális fényképezőgéppel készült minimum 1024x768 pixel terjedelmű képekkel lehet nevezni. A fotópályázatra nevezett képeket közzéteesszük az egyházkerület hivatalos honlapján is. A résztvevők automatikus elfogadják a nevezési feltételeket, melyeket a www.tirek.hu oldalon olvashatnak a Sárospataki Református Lapok menüpont alatt.

A zsűri által legtöbb szavazatot kapott legjobb alkotó nyereménye egy értékes, a digitális fotózással kapcsolatos tárgy lesz. A versenyre beérkezett digitális fotókat a Tiszáninneni Református Egyházkerület szabadon felhasználhatja. A pályaművek beküldési határideje: **2007. március 31.** A képeket a fotopalyazat@tirek.hu címre várjuk pontos névmegjelöléssel.

Kedves Hallgatóink!

Megújult az Európa Rádió Miskolc műsorstruktúrája, és ezen plakáttal szeretnénk az immáron több református műsort sugárzó rádiót a hallgatóink figyelmébe ajánlani.

A rádió arculatában egyre több életünket érintő riportokat és református híreket találhatnak a hallgatók.

A rádió kifejezetten református műsorai:

Minden reggel 7 óra 20 perckor - Útravaló, egy gondolat, melyen érdemes elgondolkodni

Minden nap (péntek kivételével) 11 és 12 óra között – Református Magazin

Benne: Ismerjük meg egymást (közel hozzuk közösségeinket és mindennapjaikat)

Határtalan (ahol átlépjük felekezeti és ország határainkat)

Kicsiny percek (egy kis idő a legkisebbek számára)

Ifjúság hangja (ahogy a fiatalok látják világunkat)

Amiről nem írnak a történelemkönyvek (portrék, esszék, tanulmányok)

Mi újság itthon (beszámolók, ajánlók, érdekességek)

Isten előtt csendességben (istentiszteleti közösség a rádió hullámhosszán)

Minden este 6 órától – Református Magazin ismétlése

Minden este fél nyolctól – Esti Nyugalom

Benne: Református Biblia olvasó kalauz szerinti napi igeszakasz és annak rövid magyarázata

Esti vers

Esti mese a legkisebbek számára

Szeretettel ajánljuk kedves hallgatóink figyelmébe Internetes oldalunkat is, ahol meghallgathatják élőben a rádióműsorokat, illetve archív felvételeinket is.

www.tirek.hu

Látogassa Ön is rendszeresen a Tiszáninneri Református Egyházkerület honlapját, ossza meg gyülekezete, közössége eseményeit, ajánlja programjait a világháló nagyközönségének, írja meg gondolatait egyházkerületünket érintő témákban!

www.reformatus-tiszaninnen.hu vagy www.tirek.hu

**Üdvözljük a
Tiszáninneri
Református
Egyházkerület
honlapján!**

Egyszerű hírküldési lehetőséggel, változatos fórumtémákkal, friss információkkal várjuk látogatóinkat!